

FEDERAȚIA SINDICATELOR LIBERE DIN ÎNVĂȚĂMÂNT
FEDERATION DES SYNDICATS LIBRES DE L'ENSEIGNEMENT
FREE TRADE UNION FEDERATION IN EDUCATION
ROMÂNIA

BUCUREȘTI, Bd. Regina Elisabeta, nr. 32, sect. 5, cod 050017
Tel. (+4)021.315.16.95, 021.315.78.70, Fax. (+4)021.312.58.37

www.fsli.ro

fsli@fsli.ro

Nr. 49/27.03.2025

**CĂTRE
MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII,**

**DOMNULUI MINISTRU
DANIEL-OVIDIU DAVID**

Stimate Domnule Ministru,

Federația Sindicatelor Libere din Învățământ vă transmite în atașament propunerile și observațiile referitoare la proiectele Planurilor-cadru pentru învățământul liceal, rezultate în urma dezbaterilor ce au avut loc în cadrul Caravanei Naționale de consultare privind Planurile- cadru pentru liceu, organizată de Federația Sindicatelor Libere din Învățământ, în perioada 10 - 28 februarie 2025.

Cu stimă,

PREȘEDINTE,

Simion HANCESCU

Confederația Sindicatelor Democrate din
România
Romanian Democratic Trade Union Confederation

Internationala Educației
Education International
Internationale de l'Education

Comitetul Sindical European pentru Educație
European Trade Union Committee for Education
Comité Syndical Européen de l'Education

FEDERAȚIA SINDICATELOR LIBERE DIN ÎNVĂȚĂMÂNT
FEDERATION DES SYNDICATS LIBRES DE L'ENSEIGNEMENT
FREE TRADE UNION FEDERATION IN EDUCATION
ROMÂNIA

BUCUREȘTI, Bd. Regina Elisabeta, nr. 32, sect. 5, cod 050017
Tel. (+4)021.315.16.95, 021.315.78.70, Fax. (+4)021.312.58.37

www.fsli.ro

fsli@fsli.ro

**Propunerile argumentate și observațiile
referitoare la proiectele planurilor - cadru pentru liceu, în urma
dezbaterilor care au avut loc în cadrul *Caravanei Naționale de consultare
privind Planurile- cadru pentru liceu, organizată de FSLI
(10-28 februarie 2025)***

OBSERVAȚII GENERALE ASUPRA PLANURILOR-CADRU

Propunerile de modificare a planurilor-cadru puse în dezbatere publică de Ministerul Educației și Cercetării au fost primite cu reticență de personalul din sistemul de învățământ. Angajații și-au exprimat îngrijorările atât asupra siguranței locului de muncă, lucru care pare normal privit din perspectiva asigurării existenței, cât și din perspectiva finalității acestor planuri- cadru.

1. Deși se observă din start o încercare de abordare profesionistă a acestora prin maniera în care au fost gândite sau structurate, ele mențin o confuzie ce nu oferă o imagine întocmai reală asupra învățământului liceal. În contextul actual al sistemului educațional românesc, se conturează o viziune conform căreia finalizarea învățământului liceal ar trebui să asigure, în mod obligatoriu, integrarea absolvenților în învățământul superior. Această abordare nu ia însă în considerare faptul că nu toți absolvenții de liceu își doresc sau au posibilitatea de a urma studii universitare. În acest sens, învățământul profesional a ajuns să ocupe o poziție marginală în structura educațională liceală, fiind subordonat filierei tehnologice. În cadrul acesteia, nu există o delimitare clară între absolvenții de școală profesională și cei ai liceului tehnologic, ceea ce generează confuzii în ceea ce privește traseele educaționale și profesionale ale elevilor. Deși în cadrul filierei tehnologice se pune un accent semnificativ pe formarea practică – aspect ce poate fi considerat firesc – nu s-a luat în calcul impactul asupra învățământului tehnic superior, absolvenții fiind adesea lipsiți de un fundament teoretic solid necesar pentru continuarea studiilor universitare.

2. O altă confuzie care trebuie remarcată și care continuă să fie întreținută de noile planuri cadru o reprezintă segregarea între profilurile real și umanist. Se menține, în continuare, percepția conform căreia elevii școlarizați la profilul real manifestă un interes scăzut față de disciplinele umaniste, în timp ce cei din profilul umanist resimt o reticență sau chiar o anxietate față de discipline precum matematica, fizica sau chimia. Totuși, un absolvent de liceu pregătit

pentru integrarea în societate ar trebui să dețină un set minim de cunoștințe, competențe și aptitudini în toate aceste domenii, astfel încât să poată face față unor situații și provocări ale societății actuale.

3. Conceptul de învățământ centrat pe elev, ca principal actor al procesului educațional, este deja bine consolidat în teoriile pedagogice contemporane. În această perspectivă, elevul ar trebui să aibă autonomia de a decide asupra propriei formări viitoare, alegând dintre o serie de cursuri ce constituie disciplinele din cadrul CDEOȘ. Totuși, se ridică întrebarea dacă un elev, având în vedere stadiul său de dezvoltare cognitivă și emoțională, poate lua o decizie în cunoștință de cauză, una care să îi influențeze parcursul academic și profesional pe termen lung. În acest context, se conturează ideea că autonomia decizională a elevului este, de fapt, limitată la anumite aspecte ale formării sale, întrucât structura curriculumului de specialitate rămâne în mare parte centralizată și reglementată de Ministerul Educației și Cercetării.

4. În ciuda discursului tot mai frecvent privind necesitatea reducerii programului de lucru al elevilor, noile planuri-cadru indică o creștere a numărului de ore alocate procesului educațional. Această contradicție ridică întrebarea esențială: unde se regăsește decongestionarea activităților școlare? În acest context, devine dificil de înțeles cum poate fi școala percepută ca atractivă pentru elevi în condițiile prelungirii timpului petrecut la cursuri și a încărcării suplimentare a programului educațional.

5. Eliminarea unor discipline precum limba latină, istoria sau geografia din trunchiul comun sau din categoria materiilor obligatorii este justificată, în discursul oficial, prin necesitatea combaterii analfabetismului funcțional, fenomen asociat cu activitățile desfășurate în cadrul acestor discipline. Cu toate acestea, reducerea numărului de ore alocate acestor materii are consecințe semnificative asupra formării civice a elevilor. Absolvenții riscă să fie privați de capacitatea de a formula opinii bine fundamentate, prin exersarea gândirii critice și a raționamentului logic. În plus, marginalizarea acestor discipline sub eticheta „și altele” afectează dezvoltarea identității naționale și europene, diminuând conștientizarea apartenenței la un context istorico-geografic și lingvistic. Această situație contribuie la vulnerabilizarea viitorului adult în fața dezinformării, pseudo-științei și teoriilor conspiraționiste, accentuând tendințele xenofobe și reducând capacitatea de analiză obiectivă a realităților sociale și culturale.

6. O abordare superficială și grăbită a reformării sistemului de învățământ, prin adoptarea unor modele educaționale aflate la modă, fără o analiză atentă a realităților societății românești și fără consultarea comunității profesionale și a experților în domeniu, reprezintă o strategie deficitară. O astfel de atitudine, bazată pe schimbări impuse fără un proces riguros de evaluare, riscă să afecteze negativ eficiența reformelor și calitatea educației.

7. Reducerea numărului de ore alocate unor discipline fundamentale, precum Limba și literatura română în cadrul filierei tehnologice, ridică problema ajustării proporționale a conținutului evaluat la examenul de Bacalaureat. Această situație impune o clarificare: diminuarea timpului destinat predării acestor discipline va conduce inevitabil la o restructurare a materiei examinate sau elevii vor fi obligați să parcurgă același volum de informații într-un interval mai scurt de timp, cu implicații asupra calității actului educațional?

I. OBSERVAȚII PRIVIND PLANURILE-CADRU PENTRU FILIERA TEHNOLOGICĂ

Consecințele transformării liceului tehnologic în școală profesională sau învățământ dual prin reducerea ponderii culturii generale în formarea absolventului sunt următoarele:

Proiectul planurilor-cadru elaborat de Ministerul Educație și Cercetării și Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023 încalcă prevederile art. 32 alIn. (1) din Constituția României, care prevede următoarele: „Dreptul la învățătură este asigurat prin învățământul general obligatoriu, prin învățământul liceal și prin cel profesional, prin învățământul superior, precum și prin alte forme de instrucție și de perfecționare”.

De aceea, se impune luarea unor măsuri, respectiv: modificarea prin ordonanță de urgență a prevederilor art. 35 din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023 și stabilirea planului- cadru pentru învățământul tehnologic liceal de 4 ani și a planurilor-cadru pentru învățământul tehnologic profesional cu durata studiilor de 3 ani.

1. Hiperspecializarea - care îngustează câmpul cunoașterii elevului de liceu tehnologic - intră în contradicție cu profilul de formare al absolventului, care înglobează cele opt competențe-cheie și cu idealul educațional al „dezvoltării integrale libere și armonioase a individualității umane”(art.1 alin.3 Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023). În același timp, se produce un dezechilibru grav la nivelul achiziției competențelor-cheie, din cauza reducerii numărului de ore la disciplinele de cultură generală (competența de literație, de multilingvism, competența matematică și competența de sensibilizare și de exprimare culturală).

2. Reducerea șanselor de a urma o facultate, mai ales cu profil tehnic și încurajarea abandonului universitar, în condițiile lipsei unei pregătiri temeinice la matematică, fizică, biologie sau chimie, discipline importante pentru continuarea studiilor în învățământul universitar.

3. Direcționarea artificială spre o singură specializare universitară, în condițiile în care, deseori, tinerii își schimbă opțiunile profesionale și în timpul liceului, iar reducerea orelor de cultură generală în ciclul superior al liceului nu le mai oferă șansa de a-și regândi traseul profesional, altul decât cel tehnic.

4. Promovabilitatea mică la examenul de bacalaureat, în raport cu ceilalți absolvenți, în condițiile în care examenul de maturitate evaluează cunoștințele lor la disciplinele de cultură generală (română, matematică, biologie, fizică), acestea fiind reduse drastic în proiectul noilor planuri cadru. Curriculumul la decizia elevului din oferta școlară nu reprezintă, însă, o siguranță pentru pregătirea suplimentară la aceste discipline de cultură generală.

5. Încurajarea pseudoștiinței, prin eliminarea din trunchiul comun a geografiei și a istoriei, vitale pentru dezvoltarea gândirii critice, pentru cunoașterea problematicii societății actuale, pentru conștientizarea valorii tradiției culturale și a identității naționale. În aceste condiții, absolventul va fi o victimă sigură a dezinformării digitale, a extremismului, a ideologiilor totalitare.

ARIA LIMBĂ ȘI COMUNICARE: LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Profesorii consideră că reducerea numărului de ore la disciplina Limba și literatura română va avea consecințe, care se constituie în argumente pentru păstrarea numărului de ore din planul-cadru actual:

1. Diminuarea competenței de literație

Reducerea numărului de ore nu face decât să accentueze analfabetismul funcțional, prin ignorarea abilității comunicării corecte, esențiale în viitorul absolventului de liceu, indiferent de domeniul de activitate în care va activa ca viitor adult. Considerăm că este absolut necesară **introducerea Gramaticii** pentru toate filierele liceului în contextul digitalizării accelerate a societății ce determină o degradare a vorbirii și exprimării în limba română. Utilizatorii tineri și foarte tineri ai rețelelor sociale tind să uite să vorbească și să scrie corect. Acest fenomen este recunoscut și de ministrul Educației, domnul Daniel David: "analfabetismul funcțional este grav în zona limbii și comunicării". De aceea, ne exprimăm surprinderea în fața deciziei de a reduce numărul de ore la limba și literatura română pentru ciclul superior al liceului. Reamintim faptul că scrierea și vorbirea corectă a limbii materne presupun cunoașterea și aplicarea unor reguli gramaticale ale limbii române pe care elevul ajunge să le stăpânească doar prin învățarea noțiunilor fundamentale în mod sistematic, pe tot parcursul școlii. Un alt argument pentru introducerea gramaticii în liceu este faptul că examenul de admitere la unele facultăți (Drept, Jurnalism și Științele comunicării, Litere, Academia de Poliție) include și cunoștințe de gramatică. Din păcate, mulți elevi sunt nevoiți să ia meditații la gramatică, iar unii dintre ei sunt discriminați pentru că nu au șansa de a intra în aceste facultăți dacă nu își permit să se pregătească în particular.

Cunoștințele de gramatică a limbii materne reprezintă o parte din cultura generală a fiecărui absolvent de liceu. Modul în care elevul se exprimă spune mult despre educația sa, dar și despre respectul pe care îl are față de sine, față de ceilalți și chiar față de limba națională.

2. Ignorarea identității naționale, a culturii și a limbii române

Limba română reprezintă un element esențial pentru conștientizarea identității naționale a poporului nostru, alături de studierea istoriei și a geografiei României. Elevii trebuie să fie conștienți de dimensiunea identitară în aceeași măsură în care trebuie învățați să înțeleagă că trăiesc într-o lume globalizată, multiculturală, în care specificul național contribuie la armonia culturii universale.

Limba și literatura română reprezintă mai mult decât o simplă disciplină școlară – ea constituie baza identității culturale și naționale. Studiul aprofundat al limbii române în școală asigură integrarea elevilor în comunitatea locală și națională, contribuind la înțelegerea și transmiterea valorilor, tradițiilor și istoriei noastre. Fără o educație lingvistică solidă, elevii riscă să își piardă capacitatea de a înțelege și valorifica moștenirea culturală românească, ceea ce ar duce, în timp, la o erodare a identității naționale.

3. Lipsa unei programe actualizate pentru disciplina limba și literatura română în liceu

Este nevoie de **elaborarea urgentă a programei școlare pentru disciplina Limba și literatura română pentru liceu**, astfel încât să se poată asigura continuitatea între conținuturile predate în gimnaziu și cele din treapta superioară a liceului. Deocamdată, s-au elaborat doar niște ghiduri metodologice pentru clasa a IX-a, pentru a se face trecerea de la predarea limbii române în gimnaziu la predarea acesteia în liceu. Totuși, este nevoie să se realizeze o programă

nouă care să propună texte literare și nonliterare actuale, atractive pentru această generație și, în același timp, să propună activități de învățare a elementelor de gramatică.

4. Promovabilitate slabă la examenul de bacalaureat

Reducerea numărului de ore de limba și literatura română, la clasele a XI-a și a XII-a (câte 2 ore) încalcă principiul egalității de șanse. Limba și literatura română este o probă obligatorie la examenul de bacalaureat pentru toți absolvenții de liceu. În forma actuală a examenului de bacalaureat, absolvenții liceelor tehnologice susțin examenul final după programe comune cu cei de la filiera teoretică, iar structura subiectelor este aceeași (diferențierea de la subiectul de literatură este aparentă!). Sunt evaluați după aceleași criterii de performanță aplicate și elevilor de la teoretic, care beneficiază de mai multe săptămâni de studiu teoretic și nu urmează stagii de pregătire practică. În aceste condiții, reducerea numărului de ore pentru clasele a XI-a și a XII-a nu este justificată în contextul pregătirii lor pentru examen. De aceea, considerăm că variantele propuse sfidează dreptul elevilor de la filiera tehnologică de a beneficia de șanse egale în educație.

5. Tendința de ideologizare a studiului limbii și literaturii române

În Direcțiile de dezvoltare a programelor pentru disciplina Limbă și literatură română se propun niște scopuri esențiale ce ajută la formarea profilului adolescentului. Totuși, se observă un limbaj puternic ideologizat, împrumutat din vocabularul corectitudinii politice (diversitate, echitate, incluziune, minorități-pag.36). Ținem să atragem atenția că educația nu are legătură cu politicul, iar alegerea textelor literare nu trebuie să urmărească îndoctrinarea elevilor cu niciun fel de ideologie, fie ea politica, socială, morală sau religioasă. Criteriul alegerii textelor literare trebuie să respecte principiul autonomiei esteticului promovat de Titu Maiorescu încă din secolul al XIX-lea; doar valoarea estetică este importantă pentru alegerea textelor literare, astfel încât elevii să își formeze gustul artistic, dar și o exprimare corectă, nuanțată, expresivă în limba română.

6. Limba română – disciplină esențială pentru succesul academic și profesional

Limba română nu este doar un instrument de comunicare, ci și o condiție esențială pentru succesul academic și profesional al elevilor. Toate examenele naționale – inclusiv Evaluarea Națională, Bacalaureatul și examenele de admitere la facultate – sunt susținute în limba română, iar performanța elevilor în aceste probe depinde în mod direct de competențele lor lingvistice. Reducerea numărului de ore dedicate studiului limbii române ar afecta capacitatea elevilor de a-și exprima ideile coerent, de a analiza texte literare și nonliterare și de a-și dezvolta gândirea critică și argumentativă.

Mai mult, într-o piață a muncii tot mai competitivă, abilitățile de comunicare clară și precisă sunt esențiale în orice domeniu profesional. Angajatorii pun un accent deosebit pe capacitatea candidaților de a redacta texte coerente, de a formula argumente logice și de a se exprima corect și fluent. Astfel, reducerea orelor de limba română ar putea avea consecințe negative directe asupra inserției profesionale a absolvenților, limitându-le accesul la oportunități de carieră care necesită competențe lingvistice avansate.

Chiar dacă liceele tehnologice se concentrează pe formarea unor abilități tehnice, absolvenții dobândesc și competențe esențiale, precum gândirea critică, abordarea sistematică a problemelor. Pentru formarea și dezvoltarea acestor competențe, este necesar un parcurs metodic complex, care implică timp. Numărul mic de ore alocate ariei Limbă și Comunicare restrânge atât orizontul de cunoaștere, cât și accesul la diversitatea formelor de comunicare și de exprimare. Totodată, acesta este insuficient pentru formarea competențelor de comunicare, la nivelul standardelor europene și încalcă, astfel, **principiul adaptării curriculumului la provocările socio-economice actuale și viitoare.**

Raportul dintre orele de cultură generală și cele de pregătire în specializare nu respectă **principiul echilibrului**, dezavantajează educația pentru valorile culturale de fond și împiedică dezvoltarea tuturor dimensiunilor personalității umane. Baza acestei educații se consolidează în această perioadă de școlarizare, la care se asociază stadiul de dezvoltare cognitivă.

Mulți absolvenți care termină acest tip de liceu pot alege ulterior să se reorienteze către domenii academice care le permit să le completeze formarea. Liceele tehnologice nu ar trebui să fie un obstacol în reorientarea profesională, ci mai degrabă o rampă de lansare către o educație superioară axată pe accesul la oportunități egale. Permițând absolvenților de liceu tehnologic să acceseze universitățile cu profil umanist, se promovează egalitatea de șanse și diversitate de trasee educaționale, drepturi pe care noile planuri-cadru le restrâng.

Diminuarea semnificativă a numărului de ore alocate disciplinei Limba și literatura română, așa cum se prezintă în noile planuri – cadru, limitează absolvenții liceelor tehnologice în alegerea carierei academice din cauza unui sistem educațional care devine restrictiv. Deși liceele tehnologice au un rol esențial în formarea elevilor pentru a dobândi competențe valoroase pe piața muncii, este esențial să asigurăm o educație echitabilă și oportunități de dezvoltare personală și profesională pentru toți absolvenții, indiferent de tipul liceului la care au învățat.

PROPUNERE: Limba și literatura română să aibă alocate trei (3) ore în trunchiul comun la clasele a XI și a XII-a, din care o (1) oră distinctă de Gramatică. La clasele a IX-a și a X-a, să fie studiată Gramatica limbii române într-o oră din cele trei ore alocate în planul-cadru.

	Trunchi comun (TC)			
	Clasa			
	IX	X	XI	XII
LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ	2	2	2	2
GRAMATICĂ	1	1	1	1

LIMBI MODERNE

Diminuarea numărului de ore pe săptămână la limba modernă 2 este o propunere care ignoră contextul european actual și care reduce șansele tinerilor absolvenți de liceu de a ocupa un loc avantajos pe piața muncii.

Consecințele acestei reduceri a numărului de ore sunt următoarele:

1. Diminuarea competenței de multilingvism

Alocarea unei singure ore pe săptămână pentru limba modernă 2 nu este compatibilă cu scopul dezvoltării competenței de exprimare în mai multe limbi de circulație internațională și intră în contradicție cu angajamentul României de a respecta Recomandarea Consiliului Europei privind competențele-cheie din 2016/2018.

Aderarea la spațiul european și la valorile europene și euroatlantice presupune, înainte de toate, educație în spiritul acestor valori, educație care necesită o componentă lingvistică, fără de care nu sunt posibile nici mobilitatea, nici comunicarea, nici inserția și competitivitatea pe piața muncii.

Argumentul principal este reprezentat de însuși principiul fundamental al educației, acela al formării cetățeanului european în spiritul valorilor europene, corect informat și capabil să comunice în limbile principale folosite în spațiul Europei multiculturale și multilingvistice.

În plus, în majoritatea țărilor membre ale Uniunii Europene, studiul limbilor străine este tratat cu maximă seriozitate și responsabilitate. Pentru exemplificare, în Ungaria, sunt alocate limbilor străine 5-8 ore săptămânal, în Germania 6-8 ore, în Franța până la 4 ore pentru fiecare limbă străină, în Danemarca până la 3 ore doar pentru L2.

Reducerea numărului de săptămâni de carte și creșterea celor de practică la filiera tehnologică, precum și scăderea numărului de ore pe săptămână vor conduce inevitabil la diminuarea accentuată a competențelor lingvistice ale absolvenților.

2. Reducerea competitivității pe piața muncii și a șansei participării la stagiile de pregătire în străinătate.

Propunerea din noile planuri- cadru intră în contradicție cu idealul asigurării unor șanse egale în educație pentru toți elevii și îi discriminează, în măsura în care le este limitat accesul la studii, burse de pregătire profesională în celelalte țări europene și, implicit, accesul lor pe piața muncii în țările europene. Se știe că toți angajatorii solicită cunoașterea a minimum două limbi de circulație internațională.

De exemplu, în unele licee se desfășoară programul Erasmus+ dedicat elevilor, iar o condiție de admitere în aceste stagii de pregătire este cunoașterea temeinică a unei limbi moderne pentru a le facilita comunicarea cu ceilalți parteneri educaționali din țara ce asigură schimbul de experiență.

3. Diminuarea competenței personale, sociale și a învăța să înveți

Cunoașterea a cel puțin două limbi moderne duce la îmbogățirea orizontului cultural, esențială în formarea absolventului de liceu prin dezvoltarea tuturor aspectelor personalității sale. Diversitatea culturală din această societate a cunoașterii este o realitate recunoscută și de către decidenții politici, dar adaptarea elevilor în această lume nu este încă o prioritate concretă pentru aceștia. Din păcate, se ignoră faptul că prin cunoașterea unor limbi moderne, elevii au acces la noutăți de ultimă oră din știință, ecologie, tehnologie; de asemenea, limba modernă ușurează accesul la literatura de specialitate esențială pentru evoluția ulterioară a tinerilor care vor face studii universitare sau vor primi burse. În contextul accesului liber la informație din prezent, elevii de la filiera tehnologică au dreptul de a consulta materiale specifice profilului și specializării lor în limbi străine, au dreptul de a se informa din presa străină, de a accesa marile biblioteci ale lumii, marea cultură universală. Însă, fără o educație lingvistică serioasă, toate aceste drepturi le sunt încălcate. Viitorii studenți și viitorii specialiști în diverse domenii vor participa la conferințe internaționale, vor fi nevoiți a consulta bibliografii, studii, materiale în limbi străine, iar perfecționarea pe tot parcursul vieții va fi drastic limitată de necunoașterea limbilor străine.

Observații și argumente pentru menținerea a minimum 2 ore:

- *Continuitatea învățării unei limbi străine:* Diminuarea numărului de ore ar afecta progresul elevilor, având în vedere că două ore constituie deja un prag minim necesar pentru atingerea unui nivel funcțional de comunicare.
- *Impact asupra certificărilor lingvistice internaționale:* Examenul DELF/DALF este recunoscut internațional și este esențial pentru studiile universitare și carieră. Un număr mai mic de ore ar diminua șansele elevilor de a obține aceste certificări.
- *Alinierea la obiectivele educaționale europene:* Studiul limbilor străine este o prioritate în UE, iar România ar trebui să mențină această direcție pentru a sprijini mobilitatea și integrarea elevilor în mediul academic și profesional european.
- *Importanța limbii franceze în relațiile economice și culturale ale României:* Franța și țările francofone sunt parteneri strategici ai României, iar competențele lingvistice în

limba franceză oferă elevilor avantaje în diverse domenii (diplomație, turism, business, științe umaniste, relații internaționale, etc.).

- Studiul limbii franceze este foarte important în dezvoltarea carierei profesionale ale elevilor, limba franceză fiind limba oficială și de lucru în toate instituțiile europene care se află la Bruxelles, Strasbourg, Luxemburg, instituții internaționale (ONU, UNESCO, etc.), companii multinaționale etc.

Educația continuă, realizată pe parcursul întregii vieți este imposibilă fără achiziția unor instrumente de cunoaștere care să deschidă tinerii către o societate a comunicării și a digitalizării.

De aceea, considerăm că menținerea a cel puțin 2 ore pe săptămână pentru Limba modernă 2 la toate filierele și profilurile liceale ar fi în folosul unei bune formări, atât pentru un viitor parcurs universitar, cât și pentru accesul imediat pe piața muncii al absolvenților liceelor tehnologice.

PROPUNERE: menținerea a 2 ore pe săptămână pentru Limba modernă 2 în toate filierele și profilurile liceale.

	Trunchi comun (TC)			
	Clasa			
	IX	X	XI	XII
Limba modernă 1	2	2	2	2
Limba modernă 2	2	2	2	2

ARIA MATEMATICĂ ȘI ȘTIINȚE ALE NATURII: MATEMATICĂ

1. Profesorii de matematică din învățământul liceal tehnologic propun corelarea numărului de ore de matematică cu o nouă programă, manuale adaptate și o regândire a subiectelor de examen. Ei au atras atenția asupra programei stufoase și asupra subiectelor de examen care, în loc să trezească sau să verifice intuiția și cultura matematică a elevilor, verifică doar niște tipare de gândire. Această regândire a predării matematicii este posibilă doar dacă se pune accentul pe cunoștințele esențiale, însoțite de aplicații practice, transdisciplinare, nu teorii și teoreme avansate, alambicate, fără vreo legătură cu viața reală. Este nevoie urgentă de o programă școlară diferențiată, elaborată de profesorii din școli și nu de către unii specialiști care au pierdut legătura cu realitatea școlară.

2. Profesorii de matematică atrag atenția asupra reducerii drastice a importanței disciplinelor de cultură generală, mai ales în liceele tehnologice unde crește numărul săptămânilor de practică în defavoarea celor de teorie. În felul acesta, liceele tehnologice se vor transforma în învățământ profesional sau dual, iar elevul absolvent de liceu tehnologic nu mai are șansa de a alege ce facultate dorește pentru că nu poate aprofunda disciplinele de cultură generală, reduse ca pondere în ciclul superior al școlii. Dacă elevii doresc să urmeze o facultate tehnică sau cu profil economic, matematica este prezentă încă din primul an cu două examene de analiză matematică și două examene de algebră liniară. La toate disciplinele din facultățile tehnice este aplicată matematica. Prin urmare acești elevi nu vor avea nicio șansă să își continue studiile universitare și vor abandona facultatea pentru că nu sunt bine pregătiți în liceul tehnologic absolvit.

3. Proiectul noilor planuri-cadru nu rezolvă nici problema promovabilității slabe la matematică la examenul de bacalaureat, nici nu vine în întâmpinarea elevilor ce vor să se pregătească în domeniul tehnic și deocamdată, nu rezolvă problema unei predări diferențiate a matematicii și în funcție de vârstă și de filiera aleasă, în lipsa unor programe ajustate corespunzător. Nu prin tăierea orelor de matematică din trunchiul comun al planurilor-cadru se rezolvă aceste probleme. Astfel, în noile planuri se prevede un stagiul de pregătire practică de 9 săptămâni pentru clasele a X-a și a XI-a, ceea ce conduce la 1.5 ore pe săptămână, iar la clasele a IX-a și a XII-a, elevii vor avea 1.7 ore pe săptămână. Totuși, elevii vor trebui să susțină o probă la matematică în cadrul examenului de bacalaureat. De aceea, în loc să fie reduse orele de matematică ne-am fi așteptat la crearea cadrului legal pentru activități de remediere și de aprofundare. Nu este clar modul în care opționalele pentru curriculum de specialitate și pentru curriculum la decizia elevului din oferta școlară pot realiza în mod concret aceste activități de remediere.

4. Se cer ore în plus de pregătire remedială pentru disciplinele de bacalaureat pentru că se recunoaște nevoia elevilor de a fi mai bine pregătiți pentru a promova examenul de bacalaureat, dar în noile planuri cadru se vor tăia ore atât la română, matematică cât și la fizică, biologie și chimie, fapt care generează o contradicție evidentă.

5. În cazul liceelor tehnologice, anul școlar are între 27 și 32 de săptămâni de cursuri (celelalte fiind săptămâni de practică, Săptămâna altfel, Săptămâna verde). În noile proiecte, matematica are alocate 2 ore pe săptămână în loc de 3 ore, ceea ce va genera o parcurgere a programei școlare într-un ritm alert, fără a avea timp pentru suficiente aplicații, adică o pregătire insuficientă a elevilor la o materie din care vor susține una din probele examenului de bacalaureat.

6. În clasele a IX-a și a X-a, elevii sunt tentați să aleagă în CDEOȘ materii unde pot obține o nota mare cu un efort mai mic. Acest lucru va face ca în clasa a XII-a să nu fie timp suficient pentru pregătirea examenului de bacalaureat.

7. Renunțarea la un număr foarte mare de conținuturi în cadrul programei pentru "a putea face față noilor condiții" va duce la micșorarea drastică a șanselor elevilor colegiilor economice de a accede în învățământul superior (Facultăți de economie, Academia de Tehnică Militară, Academia Forțelor Terestre, Universitatea Politehnică etc), unde se cere un anumit nivel al cunoștințelor matematice ale elevilor!

8. În general, colegiile economice din fiecare județ atrag elevi care acordă timp studiului aprofundat al matematicii. Rezultatele bune la examenul de bacalaureat sunt dovezi în sensul menținerii matematicii cu numărul de ore cel puțin așa cum este în planurile cadru existente.

9. Liceele economice și tehnologice nu pregătesc doar muncitori calificați, vânzători și ospătari, ele furnizează foarte mulți absolvenți pentru facultățile de inginerie, de construcții, economice sau agricole, unde cunoașterea temeinică a matematicii este de bază, iar viitorii studenți nu vor putea face față fără o pregătire solidă la matematică.

Matematica are rolul ei la toate vârstele, fructificând perioadele de dezvoltare și de creștere biologică a elevilor. Vrem să formăm tineri care să se integreze în societate, pe piața muncii, de exercițiu logic și gândire critică oferite de matematică pe tot parcursul liceului. Lăsând studiul matematicii la alegerea elevilor, creștem nepermis de mult riscul ca aceștia să încheie liceul cu o formare incompletă și deficitară.

Probleme identificate în noile planuri-cadru:

1.1 Reducerea numărului de ore de matematică în liceele tehnologice

- Elevii din liceele tehnologice vor avea **doar 2 ore pe săptămână de matematică** în trunchiul comun la clasele a IX-a și a X-a.
- La clasele a XI-a și a XII-a, matematica va fi inclusă doar în curriculum diferențiat (CS), ceea ce limitează accesul tuturor elevilor la această disciplină esențială.

- Numărul real de ore este și mai mic din cauza **stagiilor de practică comasată**, care cresc la **9 săptămâni pe an** pentru clasele a X-a și a XI-a.
- Dintr-un total de **36 de săptămâni școlare**, elevii din aceste clase vor avea efectiv doar **27 de săptămâni cu ore de matematică**.
- În clasele a IX-a și a XII-a, rămân **31 de săptămâni efective**, dar, din cauza „Săptămânii Verzi” și „Săptămânii Altfel”, numărul real de săptămâni poate scădea la **25-29 pe an**.

1.2 Impactul real al reducerii numărului de ore

- La clasele a X-a și a XI-a, elevii vor avea **54 de ore de matematică pe an**, ceea ce înseamnă **1,5 ore pe săptămână**.
- La clasele a IX-a și a XII-a, vor avea **62 de ore pe an**, echivalent cu **1,72 ore pe săptămână**.
- **Elevii din liceele tehnologice nu pot alege matematica ca disciplină opțională CDEOS**, ceea ce elimină posibilitatea de a suplimenta studiul matematicii.

2. Categoriile de elevi afectați de reducerea numărului de ore:

- 1. Elevii pasionați de domeniile tehnice și servicii:**
 - Aceștia aleg profilurile tehnologice pentru că sunt interesați de domeniile respective.
 - Sunt elevi buni, care participă la olimpiade și concursuri precum „Adolf Haimovici” sau „Tehnici Matematică”.
 - Au nevoie de un **nivel ridicat de competențe matematice** pentru a accesa universități tehnice.
 - Sunt forțați, prin reducerea numărului de ore, să aleagă fie un **profil real**, unde nu au disciplinele tehnologice dorite, fie să plătească meditații costisitoare pentru a suplini lipsa pregătirii la clasă.
- 2. Elevii care nu au fost repartizați la profilurile dorite:**
 - Au competențe matematice medii, dar **abilități practice foarte bune**.
 - Pot fi recuperați prin **ore suplimentare și remediale**, însă reducerea numărului de ore de matematică le va îngreuna progresul.
 - Vor fi obligați să plătească pregătire suplimentară sau să renunțe la continuarea studiilor superioare.
- 3. Elevii cu medii foarte mici la Evaluarea Națională**
 - Aceștia intră la liceele tehnologice cu **lacune mari la matematică**.
 - Profesorii fac **ore suplimentare neplătite** pentru a-i ajuta să atingă un nivel minim de competențe.
 - Reducerea numărului de ore face aproape imposibilă promovarea Bacalaureatului fără pregătire privată.

3. Impactul asupra profesorilor și organizării școlare

- Profesorii sunt obligați să facă **ore suplimentare neplătite** pentru a ajuta elevii cu dificultăți.
- **Elevii din învățământul profesional vor fi integrați în licee tehnologice**, ceea ce va crește **rata abandonului școlar**.
- **Lipsa alternativelor pentru învățământul seral** obligă elevii să participe la cursuri de dimineață, ceea ce îi forțează să aleagă între studii și locuri de muncă.
- **Desființarea sau cumularea unor clase** va afecta organizarea școlilor și stabilitatea posturilor didactice.

4. Impactul pe termen lung asupra pietei muncii

- **60% dintre elevii de liceu urmează un liceu tehnologic.**
- Noile planuri-cadru vor **reduce semnificativ șansele acestora de a absolvi o facultate în domeniul tehnic.**
- Piața muncii va suferi din cauza **numărului mai mic de absolvenți calificați în domeniul tehnic și servicii.**

5. Soluții propuse pentru îmbunătățirea planurilor-cadru

- Păstrarea a 3 ore de matematică pe săptămână**
 - Restructurarea programei astfel încât matematica să fie **adaptată specializării tehnice**, fără a pierde conținuturile esențiale.
- Creșterea numărului de ore la dispoziția profesorului**
 - Aceste ore să fie integrate în trunchiul comun sau curriculum diferențiat pentru a ajuta elevii cu lacune la matematică.
- Corelarea numărului de ore de matematică cu nevoile reale ale elevilor**
 - Elevii care au dificultăți să poată alege ore remediale integrate în CDEOS, pentru a evita necesitatea pregătirii private.
- Diversificarea ofertei CDEOS pentru reducerea abandonului școlar**
 - Introducerea materiilor teoretice ca opțiuni pentru a sprijini elevii în finalizarea studiilor liceale.

6. Propunere de modificare a numărului de ore de matematică

MATEMATICĂ				
PROFIL	CLASA	PREVEDERE IN PLAN CADRU	PROPUNERE	ARGUMENT
Tehnologică / Tehnic	IX	TC 2 ore	TC 3 ore	Necesitatea aplicării de planuri remediale, datorită lacunelor de cultură matematică cu care vin elevii la aceste licee.
Tehnologică / Tehnic	X	TC 2 ore	TC 3 ore	Necesitatea aprofundării noțiunilor de geometrie (calcul de arii și volume), specifice profilului liceului; noțiuni de calcul procentual, respectiv financiar cu exersare pe contexte reale.
Tehnologică / Tehnic	XI	CS 2 ore	TC 3 ore	Pentru egalizarea de șanse - elevii de la liceele tehnice nu ar face față, la 2 ore pe săptămână, exigențelor facultăților de profil pe care ar dori să le urmeze. Este cunoscut nivelul ridicat al cunoștințelor de matematică pe care trebuie să le aibă un student la o universitate tehnică sau la economică.

Tehnologică / Tehnic	XII	CS 2 ore	TC 3 ore	Aceleași argumente de mai sus, la care se adaugă necesitatea orelor de recapitulare pentru examenul de bacalaureat, în cazul elevilor care vor alege disciplina Matematică.
----------------------	-----	----------	-----------------	---

PROPUNERE: Introducerea a trei (3) ore în Trunchiul Comun de matematică la clasele IX-XII -a. Posibilitatea de introducere în CDEOȘ de ore de matematica, fizica, chimie, biologie.

FIZICĂ

Impactul generat de Proiectele planurilor-cadru pentru învățământul liceal asupra competențelor generale/ specifice și cunoștințelor rezultate din studierea fizicii și pe care le consideră absolut necesare la formarea absolventului de liceu în secolul XXI.

Fizica încurajează gândirea logică, analiza critică și capacitatea de a rezolva probleme complexe. Aceste abilități nu sunt doar utile în domeniul științific, ci și în viața de zi cu zi, de la gestionarea problemelor cotidiene la luarea deciziilor informate. Fizica ajută oamenii să abordeze provocările cu o mentalitate orientată spre soluții.

Fizica constituie baza celor mai multe tehnologii și inovații care contribuie la transformarea societății. De exemplu, conceptele fundamentale din fizică sunt esențiale pentru domenii precum ingineria, medicina, telecomunicațiile, energia, inteligența artificială și multe altele. Fără o bază solidă în fizică, nu se pot înțelege sau dezvolta tehnologiile moderne care fac deja parte din viața noastră.

Fizica nu este o disciplină izolată; ea se leagă de multe alte domenii, cum ar fi matematica, chimia, biologia, geografia, informatica și tehnologia informației, economie fiind acel liant care creează legături interdisciplinare esențiale pentru dezvoltarea științifică. Premiul Nobel pentru Fizică în anul 2024 a fost acordat pentru contribuțiile aduse asupra rețelelor neuronale artificiale, baza programelor de inteligență artificială. În acest sens, în moivarea deciziei, Academia Regală de Științe de la Stockholm a precizat „...realizările laureaților din acest an în fizică stau pe fundația științei fizice”. Pe de altă parte, noțiunile de analiză matematică, studiate de elevii claselor a XI-a și a XII-a capătă sens, în primul rând, în cadrul formalismului științific studiat la Fizică.

Nu este de înțeles ce șanse poate să aibă un absolvent de învățământ tehnologic pentru a putea studia în scopul unei calificări inginerești cu numai o oră de Fizică pe săptămână!

Fizica este o disciplină care are un mare rol formativ al tinerilor pentru o societate tehnologizată, tolerantă și îndreptată spre progres.

Având în vedere că are probă corespondentă la examenul de bacalaureat, 1 oră pe săptămână este insuficientă pentru însușirea și consolidarea cunoștințelor. În plus, majoritatea absolvenților de la filiera tehnologică urmează o facultate tehnică: numărul redus de ore nu va putea acoperi pregătirea acestora pentru a reuși să facă față cerințelor din mediul universitar.

- Reanalizarea planurilor cadru în ceea ce privește ponderea disciplinei FIZICĂ la filiera tehnologică, profilul tehnic, toate specializările/calificările profesionale.
- Consultarea comisiilor naționale de specialitate de la nivelul Ministerului Educației și Cercetării în ce privește proiectele planurilor cadru pentru învățământul liceal.

În FIZICĂ, orice teorie se consideră adevărată numai după ce se verifică experimental.

În acest context, **se consideră necesară pilotarea proiectelor teoretice ale planurilor cadru pentru învățământul liceal înainte de a fi aplicate.**

PROPUNERE:

Necesitatea inserării unui nr. de 2 ore (în loc de 1 oră), la clasele a IX-a și a X-a în cadrul trunchiului comun și o (1) oră la clasele XI-a și a XII-a.

	Trunchi comun (TC)			
	Clasa			
	IX	X	XI	XII
FIZICĂ	2	2	1	1

CHIMIE

• Chimia este o disciplină fundamentală, având o importanță semnificativă pentru dezvoltarea cunoștințelor și abilităților elevilor de liceu. Studiul chimiei în cadrul liceului contribuie la formarea capacității de a reflecta asupra lumii, de a le dezvolta abilități esențiale pentru viitorul lor educațional și profesional.

• Noțiunile de chimie necesită timp pentru fixarea prin aplicații, prin care se asigură interdisciplinaritatea, transdisciplinaritatea și legătura cu viața de zi cu zi. În plus, chimia este o disciplină de bază pentru anumite discipline de specialitate din domeniile Protecția mediului, Industria alimentară.

• 1 oră pe săptămână nu poate acoperi și activitățile remediale care sunt foarte importante la elevii din clasa a IX-a din învățământul tehnologic.

• Pe principiul egalității de șanse, considerăm că este importantă menținerea unui nucleu nemodificat de discipline pe tot parcursul liceului.

• Reducerea orelor de științe pentru elevii de la liceele tehnologice contravine politicilor educaționale care vizează stimularea educației în domeniile STEM (Știință, Tehnologie, Inginerie, Matematică). Disciplina Chimie ar trebui să aibă alocate 2 ore la clasa a IX-a (nu 1 oră ca este prevăzut în proiectul actual) și 2 ore la clasa a X-a, această materie fiind, alături de fizică și matematică, fundamentală pentru filiera tehnologică.

• Reducerea numărului orelor de chimie afectează pregătirea adecvată a elevilor și le diminuează șansele de a promova examenul național de bacalaureat;

• Elevii de la filiera tehnologică, profil tehnic urmează facultăți din cadrul Universității Politehnice și au examen la chimie anorganică/ organică în anul I, iar conținuturile necesare formării competențelor anumitor specializări NU au fost deloc cuprinse în programa de liceu, din cauza numărului insuficient de ore.

• Chimia, fizica, biologia sunt disciplinele care prin cunoștințele de bază oferite elevilor asigură viitorului oameni bine pregătiți, oameni care contribuie la descoperirile științifice și pentru care inovațiile științifice constituie premisa dezvoltării și modernizării societății.

Având în vedere că majoritatea absolvenților învățământului tehnologic vor urma o calificare care are o strânsă legătură cu chimia, considerăm că pentru atingerea competențelor și realizarea unei conexiuni eficiente între cunoștințele achiziționate în învățământul liceal și cel postliceal sau universitar este necesar ca planurile cadru să cuprindă: următoarele

PROPUNERI:

1. în ciclul inferior al liceului:

• la clasa a IX-a 2 ore / săptămână pentru toate profilele (deoarece aici se pun bazele chimiei anorganice);

• la clasa a X-a 2 ore / săptămână pentru toate profilele (întrucât aici vor studia chimia organică, un domeniu vast și foarte complex);

2. în ciclul superior al liceului:

- la clasa a XI-a 1 oră / săptămână, respectiv 2 ore/ săptămână pentru profilul resurse naturale și protecția mediului;
- la clasa a XII-a 1 oră /săptămână.

CHIMIE	Trunchi comun (TC)			
	Clasa			
	IX	X	XI	XII
Toate profilurile	2	2	1	1
<i>Profilul „Resursele naturale și protecția mediului”</i>	2	2	2	1

BIOLOGIE

Având în vedere că Biologia are probă corespondentă la examenul de bacalaureat și că majoritatea elevilor de la profilul „tehnic” aleg această disciplină, este nevoie de un număr mai mare de ore alocate în planul- cadru.

Fără această disciplină, generațiile viitoare riscă să fie deconectate de la problemele majore ale lumii și să nu înțeleagă impactul pe care îl au asupra mediului și societății.

Educația completă a elevilor nu poate exista fără predare la toate clasele de liceu, indiferent de profil și specialitate, a disciplinei Biologie.

Cultura generală de bază nu se formează doar în clasele a IX-a și a X-a fără o continuitate și aprofundare a materiei care le vor fi utile pentru a lua o notă satisfăcătoare la examenul de bacalaureat, cât și pentru continuarea studiilor superioare în domenii de specialitate precum: medicină, farmacie, stomatologie, kinetoterapie, biologie, asistență medicală.

Educația pentru sănătate, atât de des invocată, nu se poate face fără un nr de ore corespunzătoare la această disciplină.

PROPUNERE: 1 oră în trunchiul comun sau curriculum de specialitate la clasele a XI-a și a XII-a.

	Trunchi comun (TC)			
	Clasa			
	IX	X	XI	XII
BIOLOGIE	2	2	1 (CS)	1(CS)

ARIA OM ȘI SOCIETATE: GEOGRAFIE

Geografia nu este doar o colecție de date și de hărți, ci o disciplină complexă care dezvoltă gândirea critică și capacitatea de a analiza și a înțelege fenomenele contemporane-de la schimbările climatice și migrație, la globalizare și conflicte geopolitice.

Geografia este o disciplină fundamentală în formarea culturală și științifică a elevilor, contribuind la dezvoltarea unei înțelegeri complexe asupra mediului natural și social. În contextul filierei tehnologice din învățământul liceal, geografia capătă o relevanță sporită, având un rol esențial în formarea competențelor necesare pentru o adaptare eficientă la cerințele pieței muncii și la provocările contemporane, precum schimbările climatice, dezvoltarea durabilă și globalizarea. Prin integrarea metodelor interdisciplinare, geografia oferă elevilor

instrumente analitice pentru a înțelege interdependențele dintre fenomenele naturale și cele socio-economice, consolidând gândirea critică și abilitățile practice.

Eliminarea acestei discipline din curricula liceală, pentru toate filierele, la clasele a XI-a și a XII-a, limitează accesul tinerilor la o educație completă și echilibrată.

Un argument important pentru menținerea geografiei și a istoriei în trunchiul comun este nevoia elevilor de a înțelege fenomenul complex al unei societăți marcate de globalizare. Dacă cele două discipline vor fi eliminate din planul cadru, elevii vor fi lipsiți de uneltele necesare pentru a înțelege interdependențele economice, sociale și culturale ale lumii moderne. Mai ales, în contextul actual când ideologiile extremiste și xenofobe câștigă teren. Geografia este una dintre disciplinele capabile să explice aceste fenomene dintr-o perspectivă obiectivă și informată, cu atât mai mult cu cât pseudoștiințele câștigă teren din cauza dezinformării și a lipsei de educație. Ținem să reamintim că geografia, alături de istorie, este o știință foarte veche, elaborată în urma unui lung șir de acumulări și dovezi științifice care combat pseudoștiințele, adică tocmai ceea ce se precizează în planurile-cadru: "proponerile de opționale de la nivelul unității de învățământ se vor încadra demersurilor științifice și artificii consacrate, evitându-se cu riscul sancțiunilor etice, includerea unor teme sau discipline de pseudoștiință"(pag 45-Precizări suplimentare pentru CDEOS).

În plus, tendințele demografice, cauzele și consecințele migrației masive cu care se confruntă, violența societăților noastre, impactul urbanizării și problemele legate de resursele naturale sunt subiecte actuale și sensibile care nu pot fi înțelese de un absolvent de liceu fără un fundament solid în geografie. El va deveni victima ușoară pentru manipulare, dezinformare, pseudoștiință, dacă școala nu îi asigură un suport real, oferit nu numai de studierea geografiei, dar și de celelalte discipline de cultură generală.

Geografia este o știință integratoare, situată la intersecția dintre științele naturii și cele sociale, ceea ce o face indispensabilă în curricula școlară. Principalele domenii ale geografiei, precum geografia fizică, umană și economică, permit o abordare holistică a realității, contribuind la formarea unor competențe și abilități esențiale, precum:

- capacitatea de a interpreta hărți, modele spațiale și procese teritoriale, competențe esențiale în diverse domenii tehnologice
- capacitatea de a înțelege relațiile complexe din mediul înconjurător prin studiul factorilor care determină distribuția resurselor naturale, tipurile de peisaje și impactul activităților umane dezvoltă.
- conștiința ecologică, arătând impactul activităților umane asupra mediului și subliniind importanța dezvoltării durabile.
- gândirea critică, geografia contribuind la dezvoltarea abilităților de analiză, de argumentare și de luarea deciziilor informate, esențiale în societatea modernă.

Alte argumente pentru menținerea geografiei în trunchiul comun la nivelul liceului:

- **Abordare interdisciplinară** - Geografia integrează concepte din geologie, ecologie, demografie, astronomie, istorie, oferind o perspectivă globală asupra problemelor actuale și contribuind la formarea personalității complexe a unui absolvent de liceu. De asemenea, Geografia utilizează metode din fizică, chimie, biologie, matematică și economie pentru a explica procesele terestre și interacțiunile umane.
- **Promovarea diversității** - Geografia încurajează înțelegerea diversității culturale și religioase, stimulând respectul și dialogul intercultural.

În filiera tehnologică, geografia trebuie privită ca o disciplină esențială, deoarece oferă elevilor cunoștințe aplicabile în domenii tehnice și economice. Excluderea sau reducerea importanței geografiei din curriculum ar afecta negativ capacitatea absolvenților de a înțelege procesele economice, sociale și ecologice care influențează domeniul tehnologic.

Reducerea numărului de ore de geografie la filiera tehnologică poate avea consecințe negative asupra formării elevilor, afectându-le capacitatea de integrare pe piața muncii și de adaptare la cerințele economice globale. Principalele riscuri includ:

- **Diminuarea competențelor analitice:** Fără o bază solidă în geografie, elevii vor avea dificultăți în înțelegerea relațiilor spațiale și a fenomenelor economice și sociale.
- **Scăderea conștientizării problemelor de mediu:** Lipsa unei educații geografice solide duce la o înțelegere limitată a impactului activităților tehnologice asupra mediului și a soluțiilor pentru dezvoltarea sustenabilă.
- **Dificultăți în orientarea profesională:** Geografia oferă cunoștințe esențiale pentru multe domenii tehnologice, iar excluderea sa din curriculum ar putea reduce șansele de succes profesional ale absolvenților.

Geografia reprezintă o disciplină fundamentală în filiera tehnologică, având un rol esențial în dezvoltarea competențelor analitice, spațiale și ecologice ale elevilor. Reducerea ponderii geografiei în curriculum ar limita capacitatea acestora de a înțelege realitățile economice și de mediu, afectându-le pregătirea pentru provocările societății moderne. Prin urmare, este imperativ ca educația geografică să fie consolidată și adaptată cerințelor actuale, astfel încât absolvenții liceelor tehnologice să beneficieze de o formare echilibrată și aplicabilă în diverse domenii profesionale.

În concluzie, geografia nu poate fi redusă la o disciplină de plan secund. Dacă ne respectăm ca națiune, trebuie să formăm generațiile viitoare capabile să înțeleagă, să înțeleagă și să protejeze lumea în care vor trăi.

PROPUNERE: Geografia sa dețină o (1) oră în trunchiul comun la clasele a XI-a și a XII-a la filiera tehnologică.

	Trunchi comun (TC)			
	Clasa			
	IX	X	XI	XII
GEOGRAFIE	1	1	1	1

ISTORIE

Noile propuneri pentru planurile- cadru marginalizează istoria ca disciplină de studiu, România fiind singura țară membră a Uniunii Europene în care elevii învață în medie 1 oră de istorie pe săptămână, atât în gimnaziu cât și în liceu. În alte state europene, planurile cadrul prevăd între 2-3 ore sau chiar 4 ore de istorie pe săptămână (Germania, Ungaria, Marea Britanie - 3-4 ore; Estonia, Olanda, Polonia, Bulgaria -3 ore).

Nu se respectă nici Recomandarea nr 1283/1996 privind istoria și învățarea istoriei în Europa, adoptată de Adunarea parlamentară a Consiliului Europei.

Argumente pentru menținerea istoriei în trunchiul comun la liceu pentru toate filierele:

1. Dobândirea competențelor-cheie:

- Competența personală, socială și a învăța să înveți (Istoria le deschide tinerilor disponibilitatea de a se forma continuu și de a înțelege societatea în care trăiesc).
- Competența socială și civică
- Competența de sensibilizare și de exprimare culturală

2. Asigurarea interdisciplinarității cu obiectele de studiu din aria Om și societate, precum geografia/științele socio-umane.

3. **Rolul integrator al istoriei** în formarea unui tânăr absolvent care dobândește niște valori, atitudini, comportamente precum: respectul față de trecut, respectarea drepturilor fundamentale ale omului, asumarea diversității etnice, sociale, religioase și culturale, dobândirea coerenței și a rigorii în gândire și în acțiune.

4. **Conștientizarea specificului național** al poporului român, legătura lui cu istoria minorităților etnice sau a relațiilor stabilite între acesta și popoarele Europei și ale lumii. Profesorii de istorie atrag atenția asupra faptului că elevii de la liceele cu profil tehnologic nu trebuie lipsiți de accesul la elementele importante ale identității naționale fără de care nu vor putea deveni cetățeni conștienți de valorile democrației și ale drepturilor omului. Acești elevi sunt privați de dreptul la o educație integratoare în numele unei specializări înguste care nu îi pregătește pentru provocările lumii de azi ci din contră, ei vor deveni victime sigure ale manipulării și ale pseudoștiinței ce amplifică mișcările extremiste.

Pledăm pentru predarea Istoriei României, fără de care nu se poate realiza obiectivul conștientizării identității naționale, esențial în formarea viitorilor cetățeni români activi într-o societate democratică sănătoasă.

Propunere: Istoria să fie cuprinsă în trunchiul comun al planurilor cadru pentru învățământul liceal cu 1 oră la clasele a XI-a și a XII-a. În clasa a XII-a, să fie studiată Istoria românilor.

Pentru disciplinele Istoria comunismului în România și Istoria evreilor. Holocaustul, ar putea fi introduse într-un singur an de studiu la clasa a XI-a TC, alternativ, cu o (1) oră la 2 săptămâni pentru toate filierele.

Disciplină	Trunchi comun (TC)			
	Clasa			
	IX	X	XI	XII
ISTORIE	1	1	1	1
Istoria comunismului în România	-	-	0.5	-
Istoria evreilor. Holocaustul	-	-	0.5	-

EDUCAȚIE ANTREPRENORIALĂ

Disciplina *Educație Antreprenorială* este prevăzută în prezent în planul cadru de învățământ pentru liceu la clasa a X-a, la toate filierele, profilurile și specializările, beneficiind de un buget de timp de o oră pe săptămână.

Disciplina *Educație Antreprenorială* este o *disciplină socio-umană* și face parte din Aria curriculară *Om și Societate*.

Această disciplină este o componentă de bază a culturii generale și totodată o coordonată de acțiune pentru educația permanentă a viitorilor absolvenți care vor intra în viața socială și profesională.

Locul acestei discipline în oferta educațională pentru învățământul obligatoriu se justifică prin însușirea următoarelor cunoștințe ale educației antreprenoriale:

- însușirea cunoștințelor despre inițierea, derularea și reușita unei afaceri
- însușirea unor cunoștințe privind normele juridice care reglementează inițierea unei afaceri
- însușirea unor capacități de reflecție critică asupra principiilor etice necesare în relațiile specifice unui mediu de afaceri.

Competențele disciplinei propuse prin noul curriculum au un grad ridicat de generalitate și complexitate referindu-se la formarea unor capacități (de analiză, de sinteză, de comunicare, de gândire independentă), a unor atitudini responsabile (față de mediu sau de acțiuni personale) și

permit valorificarea eficientă a propriului potențial și în perspectivă gestionarea eficientă a propriei afaceri.

De mai mulți ani, dezvoltarea și promovarea educației antreprenoriale a reprezentat unul dintre obiectivele cheie ale politicii UE și statelor membre. Diferite aspecte privind dezvoltarea și promovarea educației antreprenoriale au fost reflectate în principalele documente de politici ale UE privind susținerea antreprenoriatului, cum ar fi: Small Business Act pentru Europa (2008), Strategia Europa 2020 (2010), Planul de Acțiune ”Antreprenoriat 2020” (2013). Educația antreprenorială a avut un rol semnificativ în susținerea principalelor obiective ale Strategiei Europa 2020: creșterii economice inteligente, durabile și favorabile incluziunii. Mai recent, Rezoluția Parlamentului European din 16 decembrie 2020 privind noua strategie pentru IMM-urile europene (2020/2131(INI)) încurajează statele membre să ”lanseze inițiative educaționale și de perfecționare pentru femei, pentru a le ajuta să își îmbunătățească competențele antreprenoriale; integrarea competențelor antreprenoriale în primele etape ale educației” (Parlamentul European, 2020).

Educația antreprenorială nu este doar o materie, ci o oportunitate pentru tineri de a învăța cum să gândească creativ, să își dezvolte inițiativele și să fie pregătiți pentru viitor. Eliminarea acesteia ar însemna limitarea șanselor noii generații de a deveni lideri și inovatori.

De ce e atât de importantă educația antreprenorială pentru tineri?

1) Competența antreprenorială este o competență-cheie care trebuie dobândită în cadrul unei discipline distincte, ținând cont de faptul că în actuala propunere de planuri cadru, în pachetele de discipline ce constituie CDEOS, Educația antreprenorială nu este prevăzută în noile Proiecte de planuri cadru ca disciplină distinctă, ci doar ca temă integrată de Elemente de educație antreprenorială, fie în disciplinele fundamentale pentru dezvoltarea psihocaracterială și etapa de vârstă la care se află elevii (Autocunoaștere și autoreglare personală, Stil de viață sănătos și Elemente de educație antreprenorială), fie în cadrul ariilor curriculare Om și societate (economie și istorie), Arte (educație muzicală și Educație vizuală) și Dezvoltare personală și consiliere în carieră.

Competența antreprenorială este una din cele 8 competențe cheie europene cu un rol reglator deosebit de important în noul context al dezvoltării învățământului preuniversitar. Toate variantele de legi ale învățământului au cuprins referiri semnificative la competențele-cheie europene și la competențele curriculumului școlar. Competențele antreprenoriale se referă la capacitatea de a acționa în fața oportunităților și a ideilor și de a le transforma în valori pentru ceilalți. Ele se întemeiază pe creativitate, gândire critică și soluționarea problemelor, luarea de inițiative și perseverență, precum și capacitatea de a lucra în colaborare cu scopul de a planifica și gestiona proiecte care au o valoare culturală, socială sau financiară. Competențele antreprenoriale necesită cunoașterea diferitelor contexte și oportunități pentru punerea ideilor în practică în activitățile personale, sociale și profesionale, precum și o înțelegere a modului în care acestea pot să apară. Elevii ar trebui să cunoască și să înțeleagă abordările privind planificarea și gestionarea proiectelor care includ atât procesele, cât și resursele. Ei ar trebui să aibă cunoștințe de antreprenoriat și să înțeleagă oportunitățile și provocările sociale și economice cu care se confruntă un angajator, organizație sau societate, să cunoască principiile etice și provocările legate de dezvoltarea durabilă, dar și să își cunoască propriile puncte forte și puncte slabe.

2) Competențele antreprenoriale dobândite în cadrul disciplinei Educație antreprenorială nu pot fi formate în cadrul ariilor curriculare/ disciplinelor propuse: Consiliere și orientare/ Dezvoltare personală și consiliere pentru carieră, Om și societate/ disciplină socio-umană. Această abordare nu este eficientă, eventual într-o mică măsură s-ar putea aplica teme/conținuturi de educație antreprenorială la disciplinele Economie aplicată, Economie, Educație financiară, aspect care însă ar afecta formarea competențelor de bază, generale și

specifice proprii acestor discipline prin încărcarea programelor școlare. Educația antreprenorială ar trebui să aibă o programă distinctă, care să ofere continuitatea formării competenței antreprenoriale din gimnaziu, începută în principal prin studiul disciplinei Educație socială — Educație economico-financiară la clasa a VIII-a.

Așa cum este prevăzut și în programa actuală, disciplina Educație antreprenorială urmărește dezvoltarea la elevi a competențelor care să le permită, în perspectivă, gestionarea eficientă a propriei afaceri, dar și valorificarea eficientă a propriului potențial în viața de zi cu zi.

Formarea competenței antreprenoriale presupune atât achiziția de cunoștințe de specialitate specifice antreprenoriatului, cât și formarea de abilități și atitudini pe baza acestor cunoștințe. Prin conținuturile studiate elevii ar învăța să fie eficienți (principiul eficienței), ținând cont de faptul că inițierea și derularea unei afaceri măsoară raportul dintre finalitatea planului de afaceri raportată la investiția realizată. Prin abilitățile formate elevii ar învăța să fie raționali (principiul raționalității), astfel încât să învețe să își organizeze eforturile pentru o maximizare a rezultatelor. Prin atitudinile formate elevii ar învăța că alegerile (principiul alegerii) presupun atât beneficii, cât și costuri, care trebuie anticipate și corect gestionate.

3) Existența resursei umane calificate pentru a preda disciplina „Educație antreprenorială”, respectiv cadrele didactice care ocupă catedrele de tip economie și educație antreprenorială la filiera teoretică/ vocațională/ învățământul profesional, la care se adaugă economia aplicată la filiera tehnologică. O foarte mare parte dintre profesori s-au specializat prin conversie profesională pentru disciplina Educație antreprenorială. Mai mult, conținutul disciplinelor enumerate formează o programă comună pentru susținerea examenului de titularizare și a concursului de definitivat. Pe de altă parte, pentru profesorii care s-au titularizat și au susținut sau sunt în curs de susținere a gradelor didactice pe astfel de catedre, există riscul restrângerii de activitate, iar planurile cadru propuse nu oferă alternative pentru situația lor. Un exemplu relevant de risc ar fi la disciplina Economia aplicată din CS de la filiera tehnologică, fie la clasele a XI-a, fie la clasele a XII-a, unde există precizarea că orele de economie aplicată sunt incluse în norma profesorului economist care asigură pregătirea de specialitate, fără o referire clară la faptul că profesorul care a ocupat un post/ catedră de economie/ educație antreprenorială/ economie aplicată, poate preda aceste ore.

PROPUNERE : Educație antreprenorială să facă parte din TC — trunchiul comun pentru toate filierele la clasa a X-a sau la clasa a XI-a, cu toate formele de implementare presupuse de structurarea proiectelor planurilor-cadru, atât la nivelul CS, cât și la nivelul CDEOS, întrucât:

- **competența antreprenorială este una dintre cele 8 competente cheie europene corespunzătoare profilului de formare al absolventului de liceu**
- **această disciplină asigură continuitatea formării competențelor cheie europene din gimnaziu**
- **sistemul de învățământ are resursa umană necesară care poate preda calificat disciplina Educație antreprenorială**
- **dezvoltarea și promovarea antreprenoriatului este un obiectiv strategic al politicilor Uniunii Europene.**

	Trunchi comun (TC)			
	Clasa			
	IX	X	XI	XII
EDUCAȚIE ANTREPRENORIALĂ	-	1	-	-

ALTE PROPUNERI PENTRU PLANURILE CADRU - FILIERA TEHNOLOGICĂ:

1. La liceu tehnologic susținem propunerea de CDEOȘ (opționale) și la discipline de cultură generală care l-ar interesa pe elev. Dacă absolventul va susține examenul de bacalaureat la 5 discipline, ar trebui ca și elevul din liceul tehnologic în clasa a XII-a prin CDEOȘ să poată opta pentru ore de pregătire pentru bac, respectiv pentru admiterea/accesul la studii universitare.

2. Propunem ca și în perioada celor 2 programe naționale „Săptămâna Altfel” și „Săptămâna Verde” să se desfășoare opționale de aprofundare la discipline de bacalaureat pentru că este prevăzut un număr mare de săptămâni de practică a X-a și a XI-a câte 9 săptămâni și 5 în clasa a IX-a și a XII-a în detrimentul pregătirii conținuturilor disciplinelor care îl interesează pentru a fi admis la o anumită facultate.

3. Practica comasată ar trebui să se realizeze în totalitate la agenții economici, însă în orașele mici nu există o ofertă generoasă, elevii sunt primiți câte 2 sau 3 și se depun eforturi pentru a convinge un număr mare de agenți economici. Maistrul instructor aleargă de la un agent la altul, fără să poată evalua activitatea copiilor. Mulți elevi sunt nevoiți să realizeze ore de teorie și laborator în atelierul școlii. Propunem ca în clasele a XI-a și a XII-a numărul de săptămâni de SPP să se reducă. Sunt mari probleme la resursa umană calificată.

II. OBSERVAȚII CU PRIVIRE LA PLANURILE-CADRU PENTRU FILIERA TEORETICĂ

Observație sau modificare propusă la noile planuri-cadru: Reorganizarea planurilor-cadru pentru filiera teoretică prin reducerea numărului de ore de la segmentul CDEOȘ și creșterea numărului de ore pentru disciplinele fundamentale (matematică, limba și literatura română, limbi străine, științe, istorie, geografie, TIC, discipline socio-umane).

ARGUMENTE:

1. Urmărilor negative ale fragmentării învățării

Distribuirea disciplinelor în planurile-cadru aflate în dezbatere generează o supraîncărcare artificială a elevilor, obligându-i să studieze simultan un număr prea mare de materii, fără a avea însă suficient timp pentru aprofundare. Planurile-cadru propuse spre dezbatere favorizează fragmentarea învățării prin alocarea unei singure ore pe săptămână pentru multe discipline, ceea ce are efecte negative semnificative. Profesorii nu dispun de timpul necesar pentru a dezvolta competențele elevilor, iar ritmul redus de predare face ca informațiile să fie uitate de la o săptămână la alta. În plus, lipsa unei frecvențe adecvate îngreunează procesul de evaluare și reduce considerabil eficiența actului didactic.

Menținerea unui număr ridicat de discipline cu o singură oră pe săptămână compromite nu doar înțelegerea și consolidarea cunoștințelor, ci și aplicabilitatea acestora în contexte reale. Această problemă este deosebit de evidentă în cazul disciplinelor din segmentul CDEOȘ, unde timpul limitat alocat favorizează o abordare superficială a conținuturilor, atât în ceea ce privește predarea, cât și evaluarea.

O soluție eficientă ar fi restructurarea planurilor-cadru astfel încât disciplinele esențiale să beneficieze de un număr mai mare de ore pe săptămână, permițând astfel un proces educațional mai coerent, aprofundat și aplicat. Această reorganizare ar contribui la o învățare

mai eficientă, reducând supraîncărcarea inutilă și oferind elevilor șansa de a dobândi competențe solide, necesare pentru succesul lor educațional și profesional.

2. Beneficiile unei discipline cu 2-3 ore pe săptămână.

Alocarea a 2-3 ore pe săptămână pentru o disciplină aduce multiple avantaje atât pentru elevi, cât și pentru profesori, asigurând o învățare mai eficientă, aprofundată și aplicată. Această frecvență optimă a orelor permite o mai bună consolidare a cunoștințelor, oferind suficient timp pentru explicarea conceptelor, exersare, evaluare și aplicare practică.

În primul rând, creșterea numărului de ore per disciplină îmbunătățește retenția informațiilor. Atunci când elevii revin mai des asupra unui subiect într-un interval scurt de timp, șansele ca informațiile să fie asimilate și înțelese corect cresc semnificativ. Astfel, ei nu mai sunt nevoiți să reia materia de la zero la fiecare oră, ci pot progresa în mod constant.

În al doilea rând, profesorii au mai mult timp la dispoziție pentru a adopta metode de predare variate și interactive. Lecțiile nu mai sunt limitate la o simplă expunere teoretică, ci pot include activități practice, experimente, studii de caz sau dezbateri, ceea ce crește gradul de implicare al elevilor. Această diversificare a metodelor de predare stimulează gândirea critică și creativitatea, transformând învățarea într-un proces dinamic și atractiv. De asemenea, un număr adecvat de ore pe săptămână facilitează evaluarea continuă a elevilor. Profesorii pot monitoriza mai atent progresul fiecărui elev și pot oferi feedback personalizat, ceea ce contribuie la îmbunătățirea performanțelor școlare. În plus, elevii au posibilitatea de a-și corecta eventualele lacune într-un timp util, fără presiunea unor teste finale decisive.

Nu în ultimul rând, o disciplină care beneficiază de 2-3 ore săptămânal devine mai relevantă pentru elevi, oferindu-le timp suficient pentru a-și dezvolta competențele necesare în viața profesională și personală. Această abordare echilibrată sprijină o învățare de calitate, care nu este superficială și fragmentată, ci temeinică și aplicabilă pe termen lung.

3. Alte consecințe negative ale flexibilizării în funcție de alegerile elevilor

- Flexibilizarea excesivă a curriculumului școlar, prin reducerea orelor dedicate disciplinelor fundamentale (limba română, matematică, științe, istorie, geografie, limbi străine etc) în favoarea unor opționale mai puțin exigente, poate avea consecințe grave asupra sistemului educațional. Deși ideea de a oferi elevilor mai multă libertate în alegerea materiilor poate părea atractivă, în lipsa unei baze solide de cunoștințe esențiale, efectele pot fi dezastruoase.
- Una dintre problemele majore este tendința elevilor de a alege discipline predate de profesori super indulgenți la care pot lua note mari cu eforturi minime în loc să opteze pentru materii care le-ar putea stimula dezvoltarea personală, care să îi pregătească pentru provocările viitorului. Acest lucru afectează calitatea învățării, deoarece mulți elevi ajung să parcurgă materii doar pentru avantaje imediate legate de media generală. Elevii care evită materiile dificile vor ajunge să aibă dificultăți în dezvoltarea competențelor (cunoștințe, abilități, valori). Acest lucru îi va dezavantaja pe termen lung, limitându-le capacitatea de a se adapta cerințelor pieței muncii.
- O flexibilizare excesivă poate încuraja o mentalitate de evitare a efortului intelectual. Dacă elevii pot obține note mari la discipline opționale mai puțin solicitante, vor fi tot mai puțin motivați să învețe pentru materiile clasice. Acest fenomen poate contribui la o „cultură a superficialității”, în care seriozitatea și rigoarea academică sunt subestimate, iar educația devine doar un mijloc de a obține diplome, fără o reală acumulare de cunoștințe.
- Dacă sistemul educațional românesc continuă să devină din ce în ce mai permisiv și mai orientat spre flexibilitate în detrimentul rigorii academice, absolvenții de liceu vor fi tot mai slab pregătiți.
- Dacă educația este percepută ca fiind „la alegere” și dacă se pune mai mult accent pe drepturile elevilor decât pe responsabilități, profesorii își vor pierde treptat și bruma de autoritate care le-a mai rămas în urma aplicării ”reformelor” din ultimii ani. Fără un sistem clar

de reguli și standarde academice, elevii vor fi tot mai puțin motivați să respecte actul educațional, ceea ce va duce la o degradare și mai mare a climatului școlar.

- Într-un sistem prea flexibil, elevii motivați și susținuți de familii vor reuși să își construiască un parcurs educațional solid, în timp ce elevii fără sprijin din partea părinților sau cu mai puține resurse vor avea tendința de a alege calea ușoară, evitând materiile dificile. Astfel, decalajele educaționale vor crește, iar inegalitatea de șanse va deveni și mai accentuată.

- În multe contexte, educația nu mai este percepută ca o prioritate, școala este minimalizată. Există o tendință îngrijorătoare de a desconsidera materiile clasice și de a pune accent doar pe competențe „moderne”, fără a înțelege că gândirea critică, cultura generală și rigoarea academică sunt esențiale pentru orice carieră. Dacă școala este minimalizată, iar disciplina devine opțională, generațiile viitoare vor avea dificultăți în a face față provocărilor profesionale și sociale.

- Această idee a flexibilizării prea mari a curriculumului prin CDEOȘ este păguboasă și din prisma faptului că deja există o presiune uriașă din partea părinților să se facă anumite opțiuni (la disciplinele de bacalaureat) și să se ignore total celelalte discipline, dar și din cauza eventualelor animozități care pot apărea între profesori.

- Săptămânile Școala Verde și Școala Altfel, precum și activitățile extrașcolare propuse elevilor pe parcursul anului școlar, oferă numeroase oportunități pentru abordarea unor aspecte ce țin de dezvoltarea personală, orientarea în carieră, teatru, șah etc.

- Dacă programele școlare ar fi ”aerisite” (așa cum se promite acum), profesorii ar putea aplica în timpul orelor metode interactive și proiecte interdisciplinare (poate chiar în colaborare cu profesori care predau alte discipline) adaptate nevoilor elevilor și comunității școlare.

- Constituirea grupelor pentru CDEOȘ cu elevi de la mai multe clase va fi aproape imposibil de aplicat (orarul va fi imposibil de generat, în special în liceele cu mai mulți elevi, cu spații puține și 2 schimburi) și va ajunge la compromisuri în defavoarea elevilor. Câți elevi trebuie să fie într-o grupă pentru a se putea organiza un CDEOȘ? 15? Prea mulți! Dacă 7-10 elevi vor un anumit CDEOȘ nu vor putea participa!

- Această abordare referitoare la CDEOȘ duce la o instabilitate generalizată a planului-cadru la nivelul liceelor.

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

De ce susținem că limba și literatura română ar trebui să aibă mai multe ore în trunchiul comun?

În primul rând, limba română este resursă în construirea identității culturale. Predarea limbii române în școlile din România este foarte importantă pentru educația tinerilor și pentru dezvoltarea lor personală și profesională. Limba română este limba oficială a țării și prin urmare, cunoașterea ei este esențială pentru integrarea socială și culturală a elevilor în comunitatea locală și națională. Învățarea acestei limbi poate ajuta copiii să înțeleagă mai bine cultura, tradițiile și istoria țării lor. Acest lucru se poate face printr-o predare a materiei într-un mod interactiv, prin dialog între elevi și profesori și prin exprimare liberă asupra materiei predate. Este foarte important să se realizeze constant conexiuni cu viața cotidiană, elevul să identifice în situații de zi cu zi aspectele predate și consolidate în cadrul orelor de limba română.

În al doilea rând, limba română este limba maternă, limba oficială a statului, limba în care se susțin examenele naționale, examenele de admitere, probele de concurs de specialitate. De aceea, considerăm că nu trebuie să existe niciodată mai puțin de 4 ore în planurile cadru pentru disciplina limba română indiferent de liceu, profil, specializare (a se vedea planurile cadru și din alte țări europene).

Pe de altă parte, predarea limbii române are și o importanță culturală semnificativă. Prin studiul limbii române, elevii sunt expuși la literatura, istoria și cultura românească. Acest lucru poate contribui la dezvoltarea identității naționale și la păstrarea tradițiilor și a valorilor culturale. Accesul elevilor la resursele culturale disponibile în limba română, precum cărți, filme, televiziune și alte materiale media le poate fi de ajutor în situații diverse.

Un alt aspect esențial este despre carieră: cunoașterea avansată a limbii române poate reprezenta un avantaj în viitoarea carieră a elevilor, pentru că aceștia vor putea comunica mai eficient cu colegii și clienții români, iar angajatorii îi vor considera mai atractivi, deoarece pot fi mai ușor de integrat în echipa de lucru. Cunoașterea limbii române este importantă atât din punct de vedere personal, social, cât și din perspectivă profesională. De aceea, locul limbii române în cadrul școlii românești este și ar trebui bine conturat, iar elevii îi învață tainele, coordonați de cadre didactice conștiente de rolul lor în dezvoltarea adulților de mâine.

Prin urmare, cunoașterea limbii române poate ajuta elevii să comunice mai eficient cu alți oameni, să-și exprime ideile și să înțeleagă mai bine lumea din jurul lor, să se integreze într-un anumit grup și să aibă resursele necesare pentru a-și susține propriile păreri cu argumente clare, într-o manieră corectă din punct de vedere gramatical.

Considerăm că **ar trebui să se modifice programele de studiu, nu numărul orelor din planuri**. Dezinteresul elevilor provine din faptul că se lucrează pe programe vechi, foarte vechi. Trebuie regândite conținuturile, introduse ore de gramatică la liceu, introducerea problemelor de gramatică la examenul de bacalaureat, scoși autorii canonici care nu sunt citați, înțeleși, nu plac elevului actual.

Dacă proba scrisă la limba și literatura română va rămâne la bacalaureat, ca examen al maturității, obligatoriu trebuie să existe în orarul elevilor cel puțin 3 ore pe săptămână la fiecare clasă și la orice profil (la filologie trebuie suplimentat numărul de ore cu noțiuni de teorie literară și lingvistică). Manualele sunt deficitare în acest sens, toate manualele alternative pornesc doar de la texte și aplicații și teoretizează foarte puțin sau incomplet, de aceea elevii sunt derutați, bulversați și nedumeriți.

-Adaptarea conținuturilor la nevoile actuale și NU comasarea lor (ex Științe) -păstrarea identității disciplinelor

-cursurile de la CDEOȘ, nu ar trebui lăsate doar la alegerea elevilor și a părinților;

-nu ar trebui reducerea orelor de limba română din TC la clasele a XI-a și a XII-a;

Propuneri:

- Alocarea unui nr de 4 ore în trunchiul comun, pentru că, altfel, nu se pot parcurge conținuturile integral și este nevoie și de o reevaluare/ refacere a programelor școlare și, implicit, a conținuturilor.
- Introducerea unor ore dedicate gramaticii limbii române (din cele 4 ore din TC, 1 oră pe săptămână să fie alocată studiului gramaticii limbii române), pe parcursul întregului ciclu liceal, în alternanță cu 1 oră de comunicare. Aceasta ar contribui la reducerea greșelilor de ortografie și punctuație, îmbunătățirea exprimării orale și dezvoltarea capacității de înțelegere și analiză a textelor literare și nonliterare.
- Reorientarea predării literaturii române de la o abordare strict istorică spre una aplicată, bazată pe dezvoltarea gândirii critice, a argumentației și a creativității.
- Accent pe redactarea de texte funcționale și documente oficiale, precum cereri, CV-uri, scrisori de intenție, memorii de activitate, esențiale pentru integrarea profesională a absolvenților.
- Introducerea unor module de retorică și dezbateri, mai ales în clasele a XI-a și a XII-a, pentru a încuraja exprimarea clară, argumentativă și persuasivă.

Într-un context educațional modern, predarea limbii române trebuie să fie dinamică, interactivă și ancorată în realitățile contemporane, punând accent pe dialog, dezbateri și exprimare liberă. Astfel, profesorii trebuie să creeze conexiuni între conținuturile curriculare și

experiențele cotidiene ale elevilor, ajutându-i să recunoască și să aplice competențele dobândite în situații reale de comunicare.

Pentru a menține relevanța și eficiența studiului limbii române, propunem următoarele măsuri:

- Reintroducerea examenelor de admitere la facultate, eliminând astfel practica admiterii pe bază de dosar, ceea ce ar contribui la creșterea calității actului educațional.
- Reașezarea statutului tuturor participanților la actul educațional, clarificând drepturile și îndatoririle cadrelor didactice, elevilor și părinților.
- Stabilirea unor criterii clare de evaluare și departajare a elevilor, bazate pe competențe reale și nu pe principiul promovabilității generale.
- Reintroducerea tezelor și a probelor orale la examenele naționale, ca metodă de evaluare autentică a competențelor elevilor.

Problema reducerii numărului de ore alocate anumitor discipline ridică întrebări fundamentale privind sustenabilitatea normelor didactice și stabilitatea locurilor de muncă din sistemul educațional. În contextul în care disciplinele suferă diminuări de ore, cum va fi gestionată creșterea normei didactice pentru cadrele didactice afectate? Ce soluții se vor implementa pentru gestionarea posturilor care riscă să dispară și care va fi impactul asupra personalului didactic? O astfel de măsură poate conduce la pierderea unui număr semnificativ de locuri de muncă, accentuând fenomenul migrației forței de muncă din sistemul de învățământ către alte domenii sau chiar către alte țări, în condițiile în care România se confruntă deja cu o depopulare masivă cauzată de exodul spre statele vest-europene.

Se ridică, de asemenea, o problemă de principiu privind rolul școlii și calitatea actului educațional. În acest sens, reflecția lui Titu Maiorescu – „*decât să facem o școală rea, mai bine să n-o facem deloc*” – rămâne extrem de actuală. Dacă sistemul de educație își propune să combată analfabetismul funcțional, este necesară o regândire profundă a reformelor implementate. Eliminarea unor discipline sau reducerea semnificativă a timpului de predare nu poate constitui o soluție viabilă, întrucât afectează în mod direct formarea competențelor esențiale ale elevilor.

În acest context, este imperativă reintroducerea unor instrumente clare de evaluare a progresului școlar, cum ar fi tezele, mediile semestriale, probele orale notate conform unor criterii riguroase și stabilirea unor standarde clare de departajare a competențelor. Un sistem de evaluare bazat exclusiv pe niveluri de competență, fără criterii bine definite și fără o diferențiere reală a performanțelor elevilor, riscă să promoveze ideea că promovabilitatea trebuie garantată pentru toți, indiferent de nivelul real de pregătire. O astfel de abordare subminează însăși esența educației și riscă să compromită pregătirea viitorilor absolvenți, generând deficiențe serioase în integrarea acestora pe piața muncii și în societate.

PROPUNERE: 4 ore în trunchiul comun pentru Limba și literatura română, din care o (1) oră pentru gramatică.

	Trunchi comun (TC)			
	Clasa			
	IX	X	XI	XII
LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ	3	3	3	3
GRAMATICĂ	1	1	1	1

LIMBA LATINĂ

Proiectul planurilor-cadru nu prevede la liceele teoretice, profilul umanist, studierea disciplinei Limba latină decât sub forma unor CDEOȘ.

Argumente pentru studierea limbii latine în învățământul preuniversitar:

- Ajută elevii să perceapă sensul cuvintelor uzuale și neologice din vocabularul limbii române, cuvintele din fondul lexical principal fiind de origine latină în proporție de peste 60%, întrucât, după cum afirma și Al. Rosetti în „Istoria limbii române”, „limba română este limba latină vorbită neîntrerupt în partea orientală a Imperiului Roman, cuprinzând provinciile dunărene romanizate (Dacia, Pannonia de Sud, Dardania, Moesia superioară și inferioară) din momentul pătrunderii limbii latine în aceste provincii și până în zilele noastre”.
- Facilitează înțelegerea și asimilarea categoriilor gramaticale esențiale ale limbii române: cazuri, moduri, timpuri;
- Contribuie la îmbunătățirea abilităților de învățare a limbilor străine: Cunoașterea limbii latine facilitează învățarea altor limbi romanice, precum franceza, italiana, spaniola sau portugheza. Elevii pot dobândi rapid vocabular și înțelegere gramaticală, aspecte utile în cariere internaționale, traduceri, turism sau diplomație.
- Îi ajută pe liceeni să înțeleagă etimologia cuvintelor din diferite științe pe care le vor aprofunda în cadrul studiilor de licență, masterat sau doctorat;
- Studierea limbii latine este de un folos inestimabil elevilor care vor urma cursurile Facultăților de Litere, Drept, Filosofie, Istorie, Biologie, Medicină, Arhitectură;
- Dezvoltă capacitățile intelectuale ale elevilor prin exerciții morfosintactice și traduceri;
- Contribuie la formarea spirituală a elevilor, ajutându-i să asimileze înțelepciunea scriitorilor și filosofilor antici care au pus bazele culturii europene;
- Insuflă elevilor valorile civice democratice, Roma și Grecia antică fiind etaloane ale libertății și democrației;
- Dezvoltă simțul estetic al elevilor prin studierea literaturii, picturii, arhitecturii, sculpturii din patrimoniul cultural al antichității greco-romane;
- În toate celelalte țări neolatine: Italia, Franța, Spania, Portugalia se studiază limba latină și civilizația poporului roman din care provin;
- În țări europene cu un sistem educațional performant, precum: Germania, Polonia, Finlanda, Marea Britanie se studiază limba latină, elevii având astfel acces la valorile culturale care stau la baza civilizației europene;
- Prin studierea limbii latine li se oferă elevilor veritabile modele de oratorie, aceștia învățând să elaboreze și să susțină un discurs, exercițiu necesar viitorilor avocați și politicieni;
- Dezvoltă gândirea reflexivă și independentă a elevilor prin exerciții de analiză a textelor literare, filosofice din cultura greco-romană;
- Structura riguroasă a limbii latine ajută la formarea unei gândiri analitice clare. Această abilitate este esențială în profesii precum dreptul, informatica, marketingul și analiza de date, unde logica și rezolvarea eficientă a problemelor sunt cruciale. Totodată, latina contribuie la dezvoltarea unei exprimări clare și concise. În domenii precum jurnalism, relații publice, public speaking sau management, capacitatea de a transmite coerent idei complexe trebuie să fie o competență-cheie.
- **Înțelegerea terminologiei științifice, tehnice, relevantă în domenii umaniste și științifice:** Mulți termeni din medicină, biologie, drept, economie, farmacie și tehnologie derivă din latină. Cunoașterea acestor rădăcini ajută la înțelegerea rapidă a noilor concepte și terminologii, esențială în carierele STEM, în cercetare și în domeniul sănătății. În drept, conceptele fundamentale și principiile juridice sunt exprimate în

latină, iar în farmacie, denumirile științifice ale plantelor și substanțelor active derivă tot din această limbă.

- **Păstrarea identității lingvistice a poporului român:** Studiul limbii latine consolidează conștiința identității noastre naționale, culturale și lingvistice. Limba română, ca limbă romanică, își are rădăcinile în latină, iar înțelegerea acestui fundament ne ajută să ne raportăm cu mândrie la moștenirea noastră istorică. Studiul limbii latine dezvoltă o minte versatilă, capabilă să se adapteze rapid la noi contexte. Într-o lume în continuă schimbare, această flexibilitate este un atu major pentru succesul profesional și personal. (e.g. Istoria limbii române, studiată în clasa a XI-a la Limba și literatura română, primește un set de achiziții prealabile, un bagaj de cuvinte, de moșteniri, de exemple și de legi fonetice, pe care elevul le descoperă încă din clasa a IX-a, studiind limba latină.)
- Ajută la înțelegerea și interpretarea inscripțiilor și la numismatică;
- Oferă avantajul consultării operelor scrise în limba latină: istorice, religioase, oratorice etc.
- Putem să ne facem o idee mult mai clară despre ce înseamnă oratoria și retorica;
- Descoperă stilul de viață al romanilor;
- Am putea înțelege pe de-a-ntregul operele autorilor români care folosesc sintagme sau cuvinte latinești;
- Citind opere scrise în latină descoperim modele literare în literatura universală și le putem comenta și înțelege mult mai bine;
- Putem înțelege aparatul critic al creațiilor literare;
- Cunoașterea și utilizarea expresiilor latinești în discursuri ar impune auditoriului atenție și respect;
- Implicarea ei în toate domeniile de activitate, în toate vocabularele de specialitate;
- Studiarea limbii latine va crea o bază solidă elevului pentru parcursul nivelului academic.

Limba latină nu este doar trecut, deoarece este un exercițiu viu de logică și rigoare. Structura sa gramaticală complexă modelează gândirea critică și analitică, abilități indispensabile într-o societate care are nevoie de minți clare și capabile să discearnă adevărul. Latina te învață să gândești, să argumentezi, să vezi dincolo de suprafață. De asemenea, fără a studia latina nu se poate construi profilul unui absolvent de liceu cu reale competențe cum ar fi: abilitatea de a exprima concepte, idei, opinii, sentimente, de a media și a transfera, corela informații, de a purta un dialog cultural, de a apăra valori umane și culturale, de a se integra social, activ, intelectual, iar pentru a înțelege direcția, un tânăr trebuie să aibă rădăcini, să știe cine este, să înțeleagă din punct de vedere spiritual. Armonizarea unui profil al absolventului de liceu și facultate cu ceea ce oferă societatea din punct de vedere profesional și nu numai, trebuie să pornească de la dezvoltarea progresivă, autentică, reală a culturii generale.

Limba latină este limbajul chintesențial al oratoriei, ne învață să creăm discursuri și ne ajută să ne exprimăm cu multă încredere. Discursul, dreptul roman au luat naștere în limba latină. Totodată, studierea unor filosofi remarcabili romani precum Cicero, Marcus Aurelius, Seneca ne oferă valori incontestabile, care sunt esențiale unui popor. La Cicero găsim simțul profund al datoriei civice, Marcus Aurelius ne învață ce este virtutea, dreptatea și diferența între bine și rău, iar Seneca ne învață să trăim cu demnitate, virtute, moralitate și curaj.

Se pare că noile planuri cadru pentru liceu au făcut ca limba latină să își vadă sfârșitul și să fie acoperită de un giulgiu greu al nepăsării care nu va mai putea fi ridicat, deoarece va fi uitată și ponegrită, așa cum a fost de când încercăm să ne modernizăm și să imităm sistemul de învățământ al altor țări.

Dacă în ultimul timp limba latină a fost văzută ca o disciplină corigentă care reușea să fie promovată cu greu în planurile cadru, ne aflăm astăzi în fața deciziei de exmatriculare din școala românească, fără drept de înscriere în viitorul apropiat.

Oare putem condamna Limba Latină doar pentru că unii că o numesc „o limbă moartă”? Să alungăm din gândurile noastre o civilizație înfloritoare, doar pentru că cei mai mulți nu pot vedea utilitatea studiului ei? Să lăsăm uitării de unde am plecat, unde își are originile omenirea, să uităm tot, doar pentru a trăi în și doar pentru viitor?

În concluzie, păstrarea limbii latine în planurile cadru pentru liceu nu este doar o decizie administrativă, ci un angajament față de trecut, prezent și viitor. Este o declarație de respect pentru patrimoniul nostru cultural și un gest de responsabilitate față de generațiile care urmează. Nu putem priva viitorii intelectuali de această unealtă prețioasă care este limba latină.

PROPUNERE: studierea latinei în cadrul curriculum-ului de specialitate la specializările „științe sociale” și „filologie” la clasele IX-XII cu 1 oră în trunchiul comun.

Specializarea	Trunchi comun (TC)			
	Clasa			
	IX	X	XI	XII
Științe sociale	1	1	1	1
Filologie	1	1	1	1

LIMBA MODERNĂ 2 (GENERAL)

În actualul context european dar și mondial, multilingvismul este cea mai rezonabilă soluție pentru ca adolescentul de astăzi, viitorul cetățean aflat în câmpul muncii mâine, să stapânească cel puțin două limbi străine, pentru a putea face față provocărilor pieței muncii.

Este esențial să ne amintim că unul dintre obiectivele majore ale educației este formarea eficientă a elevilor pentru profesiile de mâine. Aceste profesii se confruntă în prezent cu schimbări profunde: inteligența artificială (IA) nu poate înlocui o persoană care poate comunica cu ușurință atât în engleză, franceză, italiană sau spaniolă. Să nu uităm nici limba germană, portugheză sau greacă sau latină – limbă moartă pentru neavizați, dar liant pentru limbile moderne! Învățarea și cunoașterea unei limbi străine îi poate ajuta pe oameni să se împrietenească, să se cunoască, să se bucure de vacanțe în străinătate și să călătorească mai ușor, să promoveze în carieră sau să profite de specificitatea altor culturi. Frontierele interne ale Uniunii Europene au dispărut, iar cetățenii săi, indiferent de statul din care provin, au dreptul la viață, educație și muncă, oriunde doresc în cele 27 de state membre. Totuși, lipsa competențelor lingvistice reprezintă în continuare o barieră invizibilă în calea liberei circulații.

A fost nevoie de zeci de ani ca limbilor străine să li se acorde atenția necesară și locul pe care îl merită. În Ungaria sunt alocate limbilor străine 5-8 ore săptămânal, în Germania 6-8 ore, în Franța până la 4 ore pentru fiecare limbă străină, în Danemarca până la 3 ore doar pentru L2. În Europa se învață acum trei limbi străine.

Propunerea care vizează diminuarea orelor de limba modernă 2 (L2) se află în totală incompatibilitate cu promovarea unui învățământ democratic, public, care trebuie să asigure o pregătire cu șanse egale tuturor tinerilor europeni. O singura oră de limbă străină la nivel liceal va diminua nivelul de competențe lingvistice, limitând masiv accesul tinerilor la stagii de pregătire profesională atât în România (numeroase companii internaționale își desfășoară activitatea în țara noastră) cât și în celelalte țări europene și implicit inserția lor pe piața muncii.

Învățământul limbilor străine a făcut diferența între o epocă și cealaltă, adică între comunism și post-comunism în România. A fost o condiție a integrării europene, a internaționalizării învățământului românesc. Reducerea numărului de ore, atât la filiera teoretică, cât mai ales la cea tehnică, va conduce la limitarea accesului acestor absolvenți la locuri de muncă. Reducerea numărului de ore de limbi străine în timpul scolii duce la diminuarea șanselor tinerilor, discriminând în special pe cei din categorii defavorizate, care nu își pot permite să studieze o limbă străină în sistemul privat, de a-și găsi un loc de muncă, de a-și continua studiile la nivel academic, de a fi admisi la proiecte europene desfășurate de școli.

Stăpânirea uneia sau mai multor limbi moderne constituie un atu incontestabil în căutarea unui loc de muncă sau în dezvoltarea unei afaceri, pentru a comunica ușor cu clienții străini, fiind o poartă excelentă către o carieră. Cunoașterea a două sau chiar mai multe limbi străine permite o documentare mult mai largă, dezvoltarea aptitudinilor și cunoștințelor, îmbunătățirea abilităților analitice.

Învățarea limbilor străine poate promova incluziunea socială. Învățând o limbă străină, oamenii pot comunica cu persoane din medii lingvistice și culturale diferite, ceea ce promovează integrarea și diversitatea în societate. Pe lângă cunoașterea culturii și civilizației unei țări, orele de limbi străine implică dezvoltarea de competențe integrate și prin activitățile specifice din cadrul orelor de limbi străine se asigură dezvoltarea emoțională armonioasă și încrederea în sine, creativitatea, gândirea critică.

Profilul absolventului de liceu pune accent pe dezvoltarea competențelor de comunicare în două limbi străine, esențiale pentru integrarea pe piața muncii și pentru mobilitatea europeană. O reducere a orelor de Limba Modernă 2 limitează aceste oportunități, diminuând competitivitatea absolvenților în context internațional.

Mentținerea a două ore pe săptămână pentru Limba Modernă 2 (se studiază din clasa a V-a) este esențială pentru reducerea decalajului față de Limba Modernă 1 (care se studiază de la clasa pregătitoare) și pentru atingerea competențelor prevăzute în Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi (CECRL), dar și în profilul absolventului de liceu.

De asemenea, olimpiadele și concursurile școlare și extrașcolare vor fi inaccesibile pentru disciplina L2, în condițiile în care elevii vor concura cu cei care studiază aceeași limbă modernă ca L1.

Argumente pentru mentținerea și creșterea numărului de ore pentru Limba Modernă 2

1. Conform prevederilor art. 102, alin. (4), lit. f) din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023, Bacalaureatul include **două probe de evaluare a competențelor lingvistice**. Nivelurile cerute sunt:

- **B2 pentru prima limbă străină;**
- **B1 sau A2 pentru a doua limbă străină, în funcție de proba aleasă;**
- Cu **1 oră/săptămână**, atingerea nivelului B1 sau A2 este imposibilă.

2. Inechitate între urbanul mare și urbanul mic

- Elevii din orașele mari beneficiază mai frecvent de cursuri suplimentare și expunere la limbi străine;
- Reducerea numărului de ore afectează elevii din zone defavorizate, limitându-le șansele în competițiile educaționale și pe piața muncii.

3. Diferență de învățare între Limba Modernă 1 și Limba Modernă 2

- Limba Modernă 1 este studiată încă din clasa pregătitoare, în timp ce Limba Modernă 2 începe a fi studiată în clasa a V-a;
- Această diferență creează un decalaj dificil de recuperat, mai ales că ambele sunt incluse în evaluarea competențelor la Bacalaureat.

4.Necesitatea unui număr suficient de ore pentru a atinge un nivel funcțional de competențe

- Conform **Cadrului European Comun de Referință pentru Limbi (CECRL)**, pentru atingerea nivelului **B1 la Limba Modernă 2** sunt necesare aproximativ **540 de ore de studiu**;
- Cu doar 1 oră/săptămână în liceu, acest prag este imposibil de atins.

5.Impactul asupra pregătirii pentru examenul de bacalaureat

- Evaluarea include **competențele lingvistice și pentru Limba Modernă 2**;
- Fără un număr suficient de ore, elevii nu vor avea pregătirea necesară pentru a obține rezultate competitive.

6.Formarea profilului absolventului – competențe cheie și multilingvism

- Una dintre **competențele-cheie europene** este **multilingvismul**;
- Reducerea orelor de Limba Modernă 2 contravine obiectivelor educaționale europene și diminuează șansele absolvenților pe piața muncii internaționale.

7.Contradicția dintre oferta educațională și evaluarea finală

- Bacalaureatul presupune competențe solide la două limbi străine;
- Oferirea unei singure ore/săptămână pentru Limba Modernă 2 contrazice cerințele examenului final.

8.Ce se întâmplă cu nivelul A2 atins la final de gimnaziu?

- Programa pentru clasele V-VIII prevede **2 ore/săptămână**, asigurând dezvoltarea competențelor lingvistice la nivel A2.1;
- Dacă elevii continuă studiul în liceu cu doar **1 oră/săptămână**, există riscul **pierderii competențelor deja formate**, în loc să avanseze spre B1.

9.Relevanța învățării limbilor străine pentru piața muncii și mobilitatea europeană

- Piața muncii din România și din UE solicită angajați cu **competențe multilingve**.
- O a doua limbă străină îmbunătățește perspectivele de angajare în domenii precum:
 - **Business;**
 - **IT și inginerie;**
 - **Turism și ospitalitate;**
 - **Diplomație și relații internaționale;**
 - **Traduceri și interpretariat**
- Multe programe universitare din Europa includ **oferte de mobilitate internațională**.
Un nivel insuficient de competență lingvistică poate deveni **un obstacol major** pentru elevii care doresc să studieze în străinătate

PROPUNERE:

Creșterea numărului de ore pentru Limba Modernă 2 de la 1 oră/săptămână la 2 ore/săptămână pentru filiera teoretică, specializările Matematică-Informatică și Științele Naturii, în toate clasele de liceu (IX-XII).

Propunerea privind alocarea orelor pentru Limba Modernă 2

Profil/ Specializare	Clasa IX	Clasa X	Clasa XI	Clasa XII
Real (Matematică-Informatică, Științele Naturii) – modificare solicitată	2 ore/TC	2 ore/TC	2 ore/TC	2 ore/TC

MATEMATICĂ

Privitor la eliminarea disciplinei matematică la științe socio-umane din trunchiul comun, considerăm că este o măsură contraproductivă, având în vedere că o bună parte a acestor elevi doresc să continue un parcurs universitar la facultăți de profil economic unde este nevoie de un aparat matematic suficient de dezvoltat (noțiuni ca: derivată, integrală)

În al doilea rând, în cadrul domeniului științelor sociale, ar fi benefic ca disciplina matematică să fie menținută, în special sub forma sa aplicativă, cea a statisticii. Chiar și elevii care urmează specializări precum filologie sau științe socio-umane au nevoie de noțiuni statistice, deoarece acestea sunt frecvent utilizate în interpretarea fenomenelor sociale. De exemplu, înțelegerea unui sondaj de opinie realizat înaintea alegerilor presupune familiarizarea cu termeni precum „eșantion semnificativ”. De asemenea, relații economice fundamentale, precum cea dintre inflație și șomaj, nu pot fi corect înțelese fără cunoștințe statistice de bază. O astfel de disciplină este deosebit de utilă pentru elevii din profilul socio-uman și ar trebui reintrodusă în curriculum, nu eliminată.

Din perspectiva examenului de bacalaureat, proba F aparține domeniului matematică și științe. Chiar și în situația în care un elev optează pentru fizică sau chimie, cunoștințele de matematică rămân esențiale pentru a înțelege și a modela fenomenele studiate. În plus, dacă alegerea probei se face abia în clasa a XII-a, este foarte dificil ca elevul să recupereze materia, în cazul în care nu a parcurs disciplina corespunzătoare în clasa a XI-a.

De aceea, este esențială o structurare coerentă a acestor discipline, pentru a asigura continuitatea în procesul de învățare. Ce ne oferă garanția că această continuitate poate fi menținută prin intermediul CDEOȘ? Există vreo obligație ca o disciplină aleasă în clasa a XI-a din cadrul CDEOȘ să fie urmată și în clasa a XII-a?

PROPUNERE: introducerea în trunchiul comun a unei ore la clasele a XI-a și a XII-a de la profilul umanist.

Specializarea	Trunchi comun (TC)			
	Clasa			
	IX	X	XI	XII
Științe sociale	2	2	1	1
Filologie	2	2	1	1

BIOLOGIE

Statutul actual al disciplinei **Biologie** comparativ cu cel al Fizicii și al Chimiei, în ansamblul general al grupului de discipline reunite sub numele de Științe ale Naturii, care asigură fundamentul educației științifice a elevilor și, împreună, beneficiază de un imens potențial de formare interdisciplinară și transdisciplinară.

În cadrul acestui plan, la profilul real, cu specializarea matematică-informatică (TC și CS), fizica beneficiază de o alocare orară de trei ore pe săptămână în clasele a IX-a și a X-a și două ore pe săptămână în clasele a XI-a și a XII-a; chimia beneficiază de o alocare orară de două ore pe săptămână pentru clasele a IX-a și a X-a și de câte o oră pe săptămână pentru clasele a XI-a și a XII-a.

În contrast, Biologia are doar o oră pe săptămână în clasele a IX-a și a X-a, o oră pe săptămână în clasa a XI-a, fiind complet absentă din orarul clasei a XII-a, în timp ce astăzi se merge spre abordarea educațională de tip STEM .

Care este argumentul care a stat la baza deciziei de a conferi caracter de superioritate disciplinelor Fizică și Chimie față de Biologie, astfel încât la fizică numărul total de ore să fie

mai mult decât triplu, iar la chimie, dublu față de cel alocat biologiei, în condițiile în care cele trei discipline împreună au rolul de a asigura un set de competențe transversale necesare inclusiv absolventului de la profilul real, specializarea matematică-informatică?

Cum vine această repartizare dezechilibrată în întâmpinarea nevoilor și tendințelor lumii actuale de cercetare și învățare multidisciplinară, când este cunoscut că mulți elevi absolvenți ai acestei specializări urmează studii în domenii conexe biologiei, care se dovedește un câmp vast de aplicare a matematicii și a informaticii?

Raportul orelor pe arii curriculare, respectiv Limbă și comunicare/ Matematică și Științe din TC la profilul real este de 22/10, ceea ce nu se întâlnește inversat la profilul umanist.

Biologia este fundamentală în înțelegerea vieții și a proceselor naturale, fiind o disciplină esențială, complementară Fizicii și Chimiei în cadrul ariei curriculare *Matematică și științe*, care ar trebui să beneficieze de același statut.

Argumentele se sprijină pe reglementările legislative din țara noastră, precum și pe exemple din sistemele educaționale europene unde științele naturii sunt tratate cu un respect egal în curriculum-ul liceal. În multe țări europene, curriculum-ul liceal acordă o importanță egală tuturor științelor fundamentale, recunoscându-le rolul critic în dezvoltarea unei baze solide de cunoștințe pentru toți elevii, indiferent de specializarea lor ulterioară. Acest echilibru asigură că toți elevii au acces la o educație științifică completă, esențială pentru înțelegerea complexă a lumii în care trăim.

Solicităm propunerea unei reevaluări a repartizării orelor pentru disciplina Biologie, astfel încât aceasta să beneficieze de un număr de ore comparabil cu cel acordat Fizicii, căreia îi sunt recunoscute interconexiunile valoroase cu matematica și informatica și identic cu cel destinat Chimiei. Ajustarea propusă nu doar că va aduce Planurile-cadru în concordanță cu standardele educaționale europene, dar va reflecta și angajamentul față de o educație științifică echilibrată și aprofundată.

De ce s-a ajuns totuși aici? Cu cât competențele țintite de programe au fost mai ambițioase, cu atât resursele avute la dispoziție (de timp, materiale și umane) au fost mai reduse. Toate aceste probleme ale societății noastre derivă din necunoașterea alcătuirii, funcționării propriului corp și a necesităților minimale de a-i întreține sănătatea. Comportamentele sănătoase nu se formează numai prin sloganuri, ci însoțite de cunoștințele de bază de anatomie și fiziologie umană, aceste comportamente au mici șanse să intre în rutina zilnică a copiilor, viitori adulți. Alteori, în mod greșit, se atribuie formarea gândirii critice numai disciplinelor de profil uman, mai ales social, minimalizându-se faptul că gândirea critică are nevoie de instrumente mentale formate și exersate și prin educația științifică.

Atenție sporită față de o realitate din școala românească referitoare la opțiunile elevilor pentru alegerea probei de susținere a examenului de bacalaureat. Până în prezent, la profilul real, numărul elevilor care alegeau ca probă disciplina Biologie era mult superior celor care alegeau chimia sau fizica, uneori depășind 60% din numărul de elevi cu această opțiune.

Având în vedere că, în conformitate cu noua legislație, biologia va continua să fie opțiune pentru examenul de bacalaureat și la celelalte profile sau specializări, în afară de cel al Științelor Naturii, pe ce criteriu s-a făcut diferențierea în alocarea acestor ore față de disciplinele Fizică și Chimie?

Dar de ce doar biologia a ajuns să fie privată de contactul cu clasa până la finalul studiilor liceale? Nu fac toate trei disciplinele parte din aceeași arie curriculară? Nu au oare o importanță egală în dezvoltarea competențelor elevilor pe parcursul ciclului liceal?

Nu introducerea de noi discipline sau modificări fundamentale ale programelor ar rezolva problemele ridicate de lipsa orelor din TC, căci disciplinele de studiu există, iar programele, deși perfectibile, cuprind paradigma în care ar trebui să se desfășoare învățarea. Lipsesc însă metodele corecte de transfer în practică și resursele – de timp, materiale (manuale

atractive, care ar facilita transferul de timp necesar în clasă descifrării unor conținuturi științifice către studiu individual și laboratoare dotate care ar facilita învățarea prin experiment) și, de multe ori, resursa umană formată temeinic.

Viitoarele Planuri-cadru ar putea rezolva problema resursei de timp. Dar, cu excepția profilului real, specializarea „Științele naturii”, actuala propunere de alocare orară o adâncește pentru toate celelalte profiluri și specializări, fiind în dezarmonie chiar cu viziunea actuală propunerii de planuri-cadru.

Problemele amintite mai sus nu se circumscriu sferei de ”specializare în biologie”, ci sunt probleme reale ale oricărui elev, a căror cunoaștere contribuie la îmbunătățirea stării sale de sănătate și a întregii populații, dar și la capacitatea de a discerne adevărurile științifice din invazia de informații pseudoștiințifice care inundă tot mai mult spațiul public și, cu înțelepciune, ar putea fi rezolvate.

Propunerile/ soluțiile ar fi următoarele:

I. Modificarea realocării orare a Biologiei la profilul real, specializarea „matematică-informatică” și la profilul sportiv, filieră vocațională, astfel:

An de studiu/ Profil real matematică- informatică	IX		X		XI		XII		TOTAL PE TC/CS		TOTAL ORE LICEU
	TC	CS	TC	CS	TC	CS	TC	CS			
BIOLOGIE	2	1	2	1	1	1	1	1	6	4	10
Pofil sportiv, filieră vocațională											
BIOLOGIE	1	1	1	1	1	1	1		4	3	7

III. Păstrarea actualei propuneri de alocare orară a Biologiei, la restul profilurilor și specializărilor din filiera teoretică:

- ❖ **Profil Real, specializarea Științe ale Naturii – puțin modificată clasele a IX-a, a X-a, a XI-a și a XII-a -2 ore TC+ 1 oră CS;**
- ❖ **Profil Umanist, specializările Filologie și Științe Sociale – clasele a IX-a și a X-a – 1 oră TC + 1 oră CS clasele XI, XII.**

GEOGRAFIE

Propunere: Menținerea disciplinei Geografie în trunchiul comun pentru toate filierele, profilurile și specializările liceale (clasele IX-XII)

Argumente:

- cel puțin patru/ cinci dintre cele șase **tendințe și provocări globale din schimbarea curriculară în context contemporan și internațional** (cf. O.M.E. nr. 3239/2021, privind aprobarea documentului de politici educaționale Repere pentru proiectarea, actualizarea și evaluarea Curriculumului național. Cadrul de referință al Curriculumului național) constituie **teme asumate de disciplina Geografie;**

- este știința fundamentală care **promovează educația pentru mediu/sustenabilitate, o prioritate globală** (Strategia națională privind educația pentru mediu și schimbări climatice 2023-2030- H.G. 59/2023 și Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030- HG nr. 877/2018);

- Geografia este o **Geo-știință**, care poate contribui la **ameliorarea rezultatelor** elevilor

noștri la viitoarele evaluări **PISA** și **TIMSS** ori ale adulților la evaluarea **PIAAC**, organizate de către OCDE și TIMSS & PIRLS International Study Center,

- poate contribui la **ameliorarea analfabetismul științific** (funcțional), o problemă de *securitate națională*, așa cum ați definit-o foarte bine de nenumărate ori, și previne/combate **pseudoștiința**;

- **este o știință a naturii**. În acest sens, există o prestigioasă competiție internațională, **Olimpiada Științele Pământului**, în a cărei tematică **Geografia ocupă o pondere de 25%**, similar fizicii, chimiei și biologiei, conform *Regulamentului specific privind organizarea și desfășurarea Olimpiadei naționale interdisciplinare „Științele Pământului”* (adresa ME 25789/21.02. 2024). Această competiție are recunoaștere internațională, iar lotul României a obținut anual prestigioase premii;

- **explică Microcosmosul** întocmai cum fizica explică marele Cosmos;

- este „busola” care ne ajută să navigăm prin **crizele globale contemporane**, de la schimbările climatice la migrație, de la resurse naturale strategice la geopolitică și nu numai;

- contribuie la **înțelegerea momentului și a viitorului imediat**, la **dezvoltarea gândirii critice**;

- studiul **Geografiei României și al Geografiei Uniunii Europene** își aduce aportul la **construcția unei identități** proprii, locale și de grup, **naționale și europene**;

- pentru **pregătirea temeinică a viitoarelor cadre didactice, de la nivelul educației timpurii și a învățământului primar, este nevoie de studiul Geografiei în clasele a XI-a și a XII-a**. În planul-cadru în vigoare, la clasa a IV-a, elevii studiază disciplina *Geografie*. Mai mult, în documentul supus consultării publice, există propunerea studiului disciplinei *Didactica specialității geografice*, în clasa a XII-a, deși *Geografia* nu există ca disciplină în proiectul de planuri- cadru, la nivelul de studiu XI-XII. Totodată, la pag. 18 a documentului aflat în consultare publică (proiecte planuri- cadru, liceu, zi), există mențiunea „*Filierele teoretică și vocațională, preponderent profilurile umanist și pedagogic, susțin formarea în domeniul științelor sociale și al studiului limbilor. Trunchiul comun asigură cunoștințele de bază în istorie, geografie...*”. În plus, *la nivelul educației timpurii se sădesc sămburii combaterii pseudoștiinței și a înțelegerii lumii în care trăim*.

- **contribuie** la definitivarea **Profilului de formare al absolventului** (cf. *O.M.E. nr. 6731/2023*), prin dezvoltarea celor 8 *competențe-cheie* și 9 *atribute prioritare*, cu caracter transversal, baza învățării pe tot parcursul vieții și esențiale pentru o societate aflată în permanentă schimbare, astfel:

Competențe-cheie	Descriptor (asumat de Geografie)
1.Competența de citire, scriere și înțelegere a mesajului	Formulează o varietate de mesaje pentru a exprima opinii , idei, sentimente, argumente, contraargumente în contexte formale și nonformale.
2.Competența în multilingvism	Exprimă oral și scris idei, concepte, opinii , sentimente în diverse contexte lingvistice, sociale și culturale , inclusiv de mediere și transfer , la niveluri de performanță variate, în funcție de oportunități și experiențe de învățare.
3.Competența matematică și competența în științe, tehnologie și inginerie	Aplică gândirea științifică prin cercetarea unor situații/probleme specifice științelor naturii și prin raportarea propriilor ipoteze la rezultatele experimentale validate. Utilizează în mod independent diferite metode de investigație și tehnologii moderne din domeniul științific și profesional, inclusiv în contexte practice și pentru realizarea de produse și servicii. Evaluează adecvat explicațiile alternative pe baza datelor și explică diferite surse de incertitudine.

	Evaluează dovezile teoriilor științifice studiate și modul în care au fost luate în considerare fiabilitatea, siguranța, corectitudinea și acțiunile etice în investigațiile științifice efectuate.
4. Competența digitală, inclusiv de siguranță pe internet și securitate cibernetică	Rezolvă creativ probleme care presupun organizarea datelor, a informațiilor și a conținutului digital , prin utilizarea unor dispozitive, aplicații digitale și rețele, potrivit principiilor și mecanismelor de funcționare a acestora.
5. Competența personală, socială și de a învăța să înveți	Analizează situații sau probleme complexe , formulând și evaluând judecăți de valoare bazate pe puncte de vedere argumentate.
6. Competența civică, juridică și de protejare a mediului	Participă activ , în calitate de cetățean responsabil , la luarea deciziilor care îl privesc, la activități și proiecte care promovează valorile general umane și dezvoltarea democratică a societății, echitatea, protecția naturii și lupta împotriva schimbărilor climatice .
	Se raportează critic la fenomene și procese economice și sociale, inclusiv la rolul și funcțiile massmedia într-o societate democratică, pentru a putea lua decizii pe bază de argumente, pentru a înțelege complexitatea și interacțiunea dintre fenomene și procese, pentru a proiecta soluții durabile .
7. Competența antreprenorială	Manifestă inițiativă și creativitate în realizarea de proiecte, activități , pe baza evaluării, minimizării și asumării riscurilor , inclusiv în domenii privind pregătirea profesională.
8. Competența de sensibilizare și exprimare culturală	Explică semnificații și analizează diverse forme cultural- artistice cunoscute (ca „mărci” culturale pe harta lumii) prin care lumea este reprezentată și transformată, din perspectiva diversității culturale (elemente de istorie a artei/culturii).

Includerea profesorilor de Geografie în categoria cadrelor didactice abilitate să predea disciplinele Științe, Științe ale naturii și ȘTIAM, de la profilul pedagogic, toate specializările, alături de colegii de fizică, chimie și biologie

Forma actuală	Forma propusă	Argument
Distribuția orelor în cadrul CS. Didactica specialității – științele naturii (Științe ale naturii, ȘTIAM, Didactica activităților de matematică și științe)... profesori de matematică/ științe (biologie/ fizică / chimie), care îndrumă practică pedagogică.	Distribuția orelor în cadrul CS. Didactica specialității – științele naturii (Științe ale naturii, ȘTIAM, Didactica activităților de matematică și științe)... profesori de matematică/ științe (biologie/ fizică/ chimie), geografie , care îndrumă practică pedagogică.	Tematica Olimpiadei naționale interdisciplinare „ Științele Pământului ” - Geografia ocupă o pondere de 25% din tematica probelor, egală cu disciplinele biologie, fizică, chimie, conform <i>Regulamentului specific privind organizarea și desfășurarea Olimpiadei naționale interdisciplinare „Științele Pământului”</i> (Adresa ME nr. 25789/21.02.2024). Această competiție are o recunoaștere

		internațională , lotul României obținând anual prestigioase premii.
--	--	--

Includerea cadrelor didactice care îndrumă practica pedagogică/predau didactica specialității (profesorii metodiști) în categoria cadrelor didactice abilitate pentru disciplina Practică pedagogică, din cadrul CS, profil pedagogic

Forma actuală	Forma propusă	Argument
Distribuția orelor în cadrul CS <i>Practică pedagogică</i> Profesorii de pedagogie sau psihologie	Distribuția orelor în cadrul CS <i>Practică pedagogică</i> Profesorii de pedagogie sau psihologie/ profesorii care îndrumă practica pedagogică/ predau didactica specialității	Practica pedagogică este îndrumată și de către profesorii metodiști- profesori în specialitatea disciplinelor la care se organizează și se efectuează practica pedagogică în conformitate cu prevederile curriculumului pentru educație timpurie și ale planurilor- cadru pentru învățământ primar, precum și ale reglementărilor în domeniul activităților extrașcolare și al medierii școlare (limba și literatura română, matematică, științe, istorie, geografie, socioumane, educație vizuală, educație muzicală, educație fizică și sport).

Includerea profesorilor de Geografie în categoria cadrelor didactice abilitate pentru a preda disciplina Tehnici de animație socio-educatională, din cadrul CS, profil pedagogic, specializarea Pedagogia educației nonformale

Forma actuală	Forma propusă	Argument
Distribuția orelor în cadrul CS <i>Tehnici de animație socio-educatională</i> Profesorii de pedagogie, psihologie sau de limba și literatura română	Distribuția orelor în cadrul CS <i>Tehnici de animație socio-educatională</i> Profesorii de pedagogie, psihologie sau de limba și literatura română și geografie	Practica pedagogică este îndrumată și de către profesorii metodiști, iar profesorii de geografie au expertiză în implementarea activităților de educație nonformală.

Propunere de menținere a Geografiei în trunchiul comun, clasele IX-XII (număr de ore/ săptămână)

Filiera/profilul	Clasa a IX-a	Clasa a X-a	Clasa a XI-a	Clasa a XII-a
<i>Teoretică</i>				
<i>-profil real</i>	1	1	1	1
<i>-profil umanist</i>	2	2	2	2

Completarea listei CDEOȘ, din documentul planurilor- cadru pentru învățământul liceal, cu următoarele discipline (4), asumate de Geografie:

Forma propusă	Argument
Educație pentru dezvoltare durabilă (0-1, cls IX-X)	Principiul compatibilizării cu tendințele naționale și europene din domeniul educației,

<p>Educație pentru mediu și schimbări climatice (0-1, cls IX-X)</p> <p>Geografie aplicată (0-1, cls XI-XII)</p> <p>Sisteme informaționale geografice (SIG/ GIS) (0-1, cls XI-XII)</p>	<p>Principiul relevanței și racordării la social ș.a. (pag. 170-173, document consultare publică, Proiecte planuri-cadru, liceu, zi)</p> <p>HG nr. 877/2018 pentru aprobarea <i>Strategiei Naționale pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2021-2030</i></p> <p>HG nr. 59/2023 pentru aprobarea <i>Strategiei naționale privind educația pentru mediu și schimbări climatice 2023-2030</i></p> <p>O.M.E. nr. 6731/2023, Anexa nr. 2 – <i>Profilul de formare al absolventului</i></p>
--	---

Aria curriculară: ARTE (EDUCAȚIE PLASTICĂ/ VIZUALĂ)

Pentru atingerea idealului educațional, care presupune formarea unei personalități autonome, creative și implicate social, este nevoie de o proiectare curriculară în acord cu valorile naționale și europene. Constatăm că acest principiu fundamental este obstrucționat, iar finalitățile educaționale nu mai pot fi atinse în condițiile aprobării noilor planuri-cadru.

Suntem profund îngrijorați cu privire la desfășurarea activităților instructiv- educative, bugetul de timp fiind absolut insuficient în vederea realizării tuturor competențelor generale și specifice. Mai grav, se poate constata cu ușurință că nu există o corelare logică, didactică și curriculară între noile planuri-cadru și programele școlare, finalitățile, conținuturile, metodologie și de evaluare, raportate la timpul alocat.

Riscurile majore la care suntem supuși prin eliminarea orelor de educație muzicală/educație plastică/ vizuală/ educație artistică la clasele a XI-a și a XII-a și reducerea lor la clasele a IX-a și a X-a, profilul uman, sunt incalculabile pe termen scurt și lung. Se încalcă dreptul elevilor de a beneficia de o formare continuă artistico-afectivă, de exprimare a propriei personalități creative prin intermediul aptitudinilor artistice, ca viitori profesioniști sau consumatori de artă. Aceștia nu vor avea deprinderile necesare susținerii unui stil sănătos de viață, prin implementarea frumosului în trăirea cotidiană, prin participarea la viața culturală.

Întregul segment cultural ar fi lipsit de artiști și spectatori instruiți. Evidențiem cu toată puterea, nevoia permanentă de culturalizare artistică și de dezvoltare a unei generații înzestrate cu aptitudini, comportamente, capacități, abilități, strategii de înțelegere și de conservare a artei, o generație conștientă de importanța conservării, protejării și valorificării Patrimoniului Național, prin transmiterea acestor valori viitoarelor generații.

Subliniem deosebita importanță a formării profesionale a animatorului cultural în promovarea, conservarea și valorificarea patrimoniului cultural național– artistic, prin susținerea calendarului evenimentelor anuale, în cadrul liceal: deschiderea anului școlar, Ziua Națională a României, Crăciunul și Anul Nou, Ziua Culturii Naționale, Dragobete, 1 Martie, 8 Martie, sărbătorile pascale, Ziua Internațională a Copilului, activitățile dedicate limbilor străine, serbare de sfârșit de an, la care se adaugă unele competiții artistice, precum festivalurile corale, concursuri de pictura, desen grafic etc.

Menționăm că sunt foarte mulți absolvenți de licee teoretice care merg să studieze la universități de arte, arhitectură sau construcții iar aceste discipline au rolul de-ai pregăti pentru viață.

Doar prin intermediul artelor putem completa profilul absolventului de clasa a XII-a, care include: dezvoltarea simțului estetic prin realizarea de lucrări creative, inclusiv prin valorificarea relației dintre expresia artistică individuală și cea de grup, precum și prin respectarea diversității

culturale; promovarea, păstrarea și conservarea unor bunuri culturale și de patrimoniu; promovarea unor inițiative și proiecte culturale la nivelul școlii și comunității, prin valorificarea propriilor abilități creative; identificarea și realizarea oportunităților sociale și economice în cadrul activității culturale.

Societatea are nevoie de profilul caracterizat mai sus, aceste valori fiind necesare desăvârșirii personalității absolventului, care va beneficia de o bună exprimare artistică, de îmbogățirea afectivității, asigurarea unei stări sufletești armonioase, prin stimularea atât a funcției cognitive, cât și a celei afective, integrarea socială a elevilor atipici.

Educația plastică/vizuală/artistică/muzicală implică o componentă extracurriculară deosebit de importantă prin activitățile specifice ansamblurilor corale și a activităților interdisciplinare de creație, teatru, expoziții etc. Acestea promovează abilități deosebite de interpretare, lucru în echipă, apartenență în cadrul unui grup cu interese comune, dezvoltându-și diferite capacități de comunicare artistică, dar și non verbale. Se remarcă creșterea atât a numărului elevilor doritori să facă parte din cor, cluburi de teatru și pictură, echipe de lucru pentru organizarea evenimentelor culturale, expozanți, cât și a perfecționării continue, care a condus la sporirea gradului de dificultate a lucrărilor propuse.

Aceste activități creează un adevărat liant între instituția școlară, familie și societate. În plus, fără arte am trăi, vorba cronicarului, „asemenea dobitoacelor celor mute și fără minte”!

În concluzie, solicităm alocarea unui număr necesar de ore, în cadrul trunchiului comun, pentru atingerea competențelor-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții, parte integrantă a cadrului european.

De asemenea, vă rugăm să vegheați la respectarea Capitolului II din Constituția României privind Drepturile și Libertățile Fundamentale, articolul 33, (1) *Accesul la cultură este garantat, în condițiile legii;* (2) *Libertatea persoanei de a-și dezvolta spiritualitatea și de a accede la valorile culturii naționale și universale nu poate fi îngrădită;* (3) *Statul trebuie să asigure păstrarea identității spirituale, sprijinirea culturii naționale, stimularea artelor, protejarea și conservarea moștenirii culturale, dezvoltarea creativității contemporane, promovarea valorilor culturale și artistice ale României în lume.*

PROPUNERE: 1 oră în Trunchiul comun de educație muzicală/ educație plastică/ vizuală/ educație artistică la clasele a XI-a și a XII-a.

	Trunchi comun (TC)			
	Clasa			
	IX	X	XI	XII
Educație muzicală/ educație plastică/ vizuală/ educație artistică	1	1	1	1

III. OBSERVAȚII CU PRIVIRE LA PLANURILE- CADRU PENTRU FILIERA VOCAȚIONALĂ

Analiză și propuneri de îmbunătățire a proiectelor planurilor-cadru pentru învățământul liceal

Aspecte generale negative:

- Eliminarea unor discipline la clasele a XI-a și a XII-a, precum Matematică, Educație muzicală, Educație plastică, Istorie, Geografie, ca și reducerea numărului de ore la

disciplina Limbă și literatură română, în mod deosebit la profilul pedagogic, va afecta grav formarea competențelor cheie ale viitorilor absolvenți și formarea competențelor de specialitate ale viitorilor specialiști în educația timpurie și în învățământul primar. În cadrul practicii pedagogice de predare (care se realizează la clasele a XI-a și a XII-a), nestudierea acestor discipline va duce la mari lacune în formarea cunoștințelor declarative, a celor procedurale, dar și a valorilor și atitudinilor față de aceste domenii, ceea ce va împiedica împărtășirea acestora către preșcolari și școlari mici într-un mod corect și inovativ.

- Eliminarea educației muzicale și a educației plastice la clasele a XI-a și a XII-a va avea consecințe negative asupra formării competenței de sensibilizare și exprimare culturală
- Lista multiplelor discipline (cele mai multe cu o denumire nouă) cuprinse în CDEOȘ ridică probleme atât la nivelul specialiștilor care le vor preda, cât și la nivelul stabilirii încadrării personalului didactic. Chiar dacă probabil vor apărea în scurt timp programele școlare pentru toate aceste discipline (unele dintre ele există deja), va fi necesară investirea unor foarte mari resurse financiare și de timp pentru formarea specialiștilor existenți în sistem; în caz contrar riscăm studierea acestor discipline într-un mod superficial și, implicit, neatingerea țintelor prevăzute în documentul supus dezbaterii. În același timp, variația de la un an școlar la altul a disciplinelor la decizia elevului (permisă de un procentaj semnificativ de 15%) va duce la fluctuații în ceea ce privește încadrarea personalului didactic (ceea ce va genera mai multe situații de completări de normă, restrângeri de activitate etc.)
- Reducerea numărului de ore la anumite discipline, precum și fluctuația personalului didactic determinată de plaja CDEOȘ pot produce efecte negative la nivelul personalului didactic de predare, cum ar fi instabilitate, nesiguranța locului de muncă sau chiar fenomene precum competitivitate, conflicte etc. Analizând impactul eliminării unor discipline la clasele a XI-a și a XII-a sau a reducerii numărului de ore la alte discipline asupra normelor didactice în cadrul liceului nostru, se poate constata o scădere a normelor didactice la următoarele discipline cu aproximativ 7,31% la limba și literatura română, 25% matematică, 50% educație muzicală, 50% educație plastică, 50% geografie, 33,33% istorie.

Propuneri de modificare:

**PROIECT DE PLAN-CADRU PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL LICEAL CU FRECVENȚĂ ZI, FILIERA
VOCAȚIONALĂ, PROFILUL PEDAGOGIC
SPECIALIZAREA PEDAGOGIA EDUCAȚIEI TIMPURI, CLASELE a IX-a – a XII-a**

Nr. crt.	Discipline	Textul actual din proiectul de plan-cadru	Textul modificat propus	Fundamentare
1	Psihopedagogia jocului și elemente de educație în aer liber (CS)	2 ore/clasa a XI-a	1 oră/clasa a XI-a	Necesitatea echilibrării numărului de ore alocate celorlalte discipline de specialitate (ora ar putea fi utilizată la disciplina Matematică și elemente de aritmetică, disciplină care nu este prevăzută în proiectul de plan-cadru).
2	Practică pedagogică (CS)	5 ore/clasele a XI-a și a XII-a	4 ore/clasele a XI și a XII-a	Necesitatea echilibrării numărului de ore alocate celorlalte discipline de specialitate (ora ar putea fi utilizată pentru Educație muzicală și educație plastică). Posibilitatea susținerii activităților didactice de către elevii practicanți (în funcție de grupe de grădiniță/creșă) și analizei/ evaluării acestora în intervalul de 4 ore.
3	Drepturile copilului. Educație incluzivă (CS) Intervenții timpurii pentru educația copiilor cu CES (CS)	1 oră la clasa a XII-a 1 oră la clasa a XII-a	Educația incluzivă și drepturile copilului 1 oră/clasa a XII-a	Cele două discipline ar putea fi integrate într-una singură deoarece fac referire la un conținut similar Necesitatea echilibrării numărului de ore alocate celorlalte discipline de specialitate (ora ar putea fi utilizată pentru disciplina neprevăzută în planul-cadru - Matematică).
4	Educație muzicală și educație plastică (CS)	NU EXISTĂ	1 oră/clasele a XI-a și a XII-a	Ora provenită din cea redusă de la practică pedagogică. A preda aceste două discipline fără ca elevii să le mai studieze la clasă înseamnă reducerea calității activităților didactice în cadrul practicii pedagogice și imposibilitatea împărtășirii competențelor artistice atâta timp cât elevii nu și le exesează. Viitorii absolvenți vor trebui să fie capabili la rândul lor să trezească, prin intermediul celor două discipline, interesul pentru artă și cultură, să formeze la copii gustul muzical și estetic, să ajute la formarea unei gândiri critice, selective, la dezvoltarea sensibilității, a siguranței de sine, la formarea autodisciplinii și dezvoltarea inteligenței emoționale.
5	Matematică și elemente de aritmetică (CS)	NU EXISTĂ	1 oră/clasa a XI-a	Ora provenită din reducerea numărului de ore de la Psihopedagogia jocului și elemente de educație în aer liber (de la 2 ore la 1 oră). Un cadru didactic pentru educație timpurie trebuie să aibă o gândire structurată pe logică, raționamente și deducții care se formează la disciplina matematică. În clasa a IX-a, elevii vin cu un bagaj de cunoștințe

				<p>redus, conform statisticilor publicate de MEC.</p> <p>Clasele a IX-a și a X-a au rolul de a acumula și completa bagajul de cunoștințe, de a forma competențe generale și specifice matematicii.</p> <p>La clasa a XI-a, elevul are maturitatea de a înțelege concepte precum: mulțime, cardinal, clase de mulțimi, relații, transpunerea relațiilor aritmetice în ecuații și invers, elemente de organizare a datelor, proprietăți ale operațiilor pe o mulțime dată.</p>
6	Matematică (CS)	NU EXISTĂ	1 oră/clasa a XII-a	<p>Ora provenită din comasarea celor două discipline psihopedagogice de la randul 3.</p> <p>Educatoarea trebuie să aibă cunoștințe de matematică precum statistică, calcul matriceal, ecuații, funcții, elemente de geometrie plană și în spațiu pentru a se exprima, argumenta, justifica și explica preșcolărilor conceptele fundamentale.</p> <p>Dacă absolvenții urmează studiile la facultatea de profil, sunt necesare aceste cunoștințe pentru a înțelege materia din anul 1, 2 și 3, făcându-se tranziția de la liceu la facultate fără dificultate.</p> <p>Un cadru didactic pentru educație timpurie trebuie să aibă o gândire structurată pe logică, raționamente și deducții care se formează la disciplina matematică.</p>
7	Proiecte și parteneriate în educația timpurie (CDEOȘ)	0-1 oră/clasele a IX-a și a X-a	0-1 oră/clasele a XI-a și a XII-a	Este necesar ca elevii să se familiarizeze cu noțiunile specifice educației timpurii (în primii doi ani) și abia apoi să învețe despre managementul proiectelor și al parteneriatelor.
8	Educație prin artă (CDEOȘ)	0-1 oră/clasele a XI-a și a XII-a	1 oră/clasa a IX-a 0-1 oră/clasa a X-a 0-1 oră/clasele a XI-a și a XII-a	Ora se poate realiza cu 0,5 ore pentru educație plastică și 0,5 pentru educație muzicală.
9	Elemente de practică gramaticală a limbii române (CDEOȘ)	NU EXISTĂ	0-1 oră/clasele a XI-a și a XII-a	Educația timpurie pune bazele viitoarelor competențe lingvistice ale copiilor. O educatoare bine pregătită din punct de vedere gramatical poate oferi o educație de calitate, contribuind la dezvoltarea limbajului copiilor și la succesul lor școlar ulterior. Studiul gramaticii în liceul pedagogic ajută la dezvoltarea clarității, coerenței și preciziei în exprimare, aspecte esențiale pentru o educatoare care lucrează cu copii mici, părinți și colegi.

10	Elemente de istoria și geografia României (CDEOȘ)	NU EXISTĂ	0-1 oră/clasele a XI-a și a XII-a	Copiii din grădiniță încep să-și formeze primele repere despre lume, iar educatoarea trebuie să le transmită într-un mod corect și atractiv elemente despre țara lor – simboluri naționale, evenimente istorice importante, relief, tradiții etc. Un cadru didactic bine pregătit poate face aceste concepte accesibile și interesante pentru copii. Cunoașterea istoriei și geografiei îl ajută să creeze contexte de învățare atractive, să organizeze excursii tematice și să le ofere copiilor o viziune mai largă asupra lumii. În grădiniță, există activități care implică elemente de istorie și geografie, cum ar fi: sărbătorile naționale, explorarea simbolurilor naționale (tricolorul, imnul, portul tradițional etc.), activități despre forme de relief, anotimpuri, harta țării, povești și legende inspirate din istoria și geografia României etc.
----	---	-----------	-----------------------------------	---

PROIECT DE PLAN-CADRU PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL LICEAL CU FRECVENȚĂ ZI, FILIERA VOCAȚIONALĂ, PROFILUL PEDAGOGIC, SPECIALIZAREA PEDAGOGIA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PRIMAR, CLASELE a IX-a – a XII-a

Nr. crt.	Discipline	Textul actual din proiectul de plan-cadru	Textul modificat propus	Fundamentare
1	Practică pedagogică (CS)	5 ore/clasele a XI-a și a XII-a	4 ore/clasele a XI și a XII-a	Necesitatea echilibrării numărului de ore alocate celorlalte discipline de specialitate (ora ar putea fi utilizată pentru Educație muzicală și Educație plastică, disciplină neprevăzută în prezentul proiect). Posibilitatea susținerii activităților didactice de către elevii practicanți (în funcție de grupe de la școala primară) și analizei/evaluării acestora în intervalul de 4 ore.
2	Pedagogie (CS)	2 ore/clasa a XI-a (Didactici inovative și alternative educaționale)	1 oră/clasa a XI-a (Didactici inovative și alternative educaționale)	Necesitatea echilibrării numărului de ore alocate celorlalte discipline de specialitate (ora ar putea fi utilizată pentru disciplina Matematică CS, care nu există în prezentul proiect).
3	Didactica specialității istorie (CS)	1 oră/clasa a XI-a	Istorie și didactica specialității istorie 1 oră/clasa a XI-a	Studierea disciplinei la clasă se va concretiza în rezultate de învățare pentru fiecare dintre cele trei elemente ale competențelor de specialitate: cunoștințe declarative, cunoștințe procedurale și atitudini și valori. Un viitor învățător care predă și istorie trebuie să aibă cunoștințe solide despre evenimente, procese și concepte istorice pentru a le putea explica clar și corect elevilor. Fără o bună înțelegere a disciplinei, predarea devine superficială și inefficientă. Didactica istoriei implică utilizarea unor tehnici specifice, cum ar fi

				analiza surselor istorice, studiul de caz, dezbaterile și reconstituirile istorice. Învățarea istoriei la clasă îi permite elevului practicant să observe și să exerseze aceste metode.
4	Didactica specialității geografie (CS)	1 oră/clasa a XII-a	Geografie și didactica specialității geografie 1 oră/clasa a XI-a	<p>Având în vedere că practica pedagogică de predare se realizează în clasele a XI-a și a XII-a este necesar pentru elevi să studieze didactica la prima interacțiune cu acest tip de practică, astfel încât competențele formate să fie corecte.</p> <p>Pentru formarea adecvată a competențelor didactice ale unui viitor învățător, un elev practicant la profilul pedagogic care studiază didactica geografiei trebuie să studieze această materie și la clasă din mai multe motive evidente. Pentru a putea preda eficient, viitorul învățător trebuie să cunoască la un nivel aprofundat conținutul/terminologia specifică disciplinei .</p> <p>Elevul practicant trebuie să exerseze utilizarea hărților, globului pământesc, mijloacelor digitale și altor resurse didactice pentru a învăța cum să facă lecțiile interactive și atractive.</p> <p>Ora ar putea proveni din eliminarea disciplinei ȘTIAM (CS) de la clasa a XI-a.</p>
5	Educație muzicală și educație plastică (CS)	Nu există	1 oră/clasele a XI-a și a XII-a	<p>Ora provenită din cea redusă de la practică pedagogică</p> <p>A preda aceste două discipline fără ca elevii să le mai studieze la clasă înseamnă reducerea calității activităților didactice în cadrul practicii pedagogice și imposibilitatea împărtășirii competențelor artistice atâta timp cât elevii nu și le exesează. Viitorii absolvenți vor trebui să fie capabili la rândul lor să trezească, prin intermediul celor două discipline, interesul pentru artă și cultură, să formeze la copii gustul muzical și estetic, să ajute la formarea unei gândiri critice, selective, la dezvoltarea sensibilității, a siguranței de sine, la formarea autodisciplinii și dezvoltarea inteligenței emoționale.</p>
6	Matematică (CS)	Nu există la clasele a XI-a și a XII-a	1 oră/clasele a XI-a și a XII-a	<p>Ora provenită din reducerea nr. de ore de la disciplina Pedagogie de la clasa a XI-a și din mutarea orei de Didactica specialității geografie de la clasa a XII-a.</p> <p>Învățătorul trebuie să aibă cunoștințe de matematică precum statistică, calcul matriceal, ecuații, funcții, elemente de geometrie plană și în spațiu pentru a se exprima, argumenta, justifica și explica elevilor și copiilor conceptele fundamentale.</p> <p>Dacă absolvenții urmează studiile la facultatea de profil, sunt necesare aceste cunoștințe pentru a înțelege materia din anul 1, 2 și 3, făcându-se tranziția de la liceu la facultate fără dificultate.</p>

				<p>La examenul de Titularizare, Definitivat și Gradul didactic II sunt cuprinse aceste noțiuni în programa de examen.</p> <p>Mulți absolvenți ai profilelor pedagogice optează pentru studiul matematicii, fizicii, chimiei la nivel de licență, aceste cunoștințe sunt minimal necesare.</p> <p>Pe perioada activității elaborează studii, cercetări pedagogice care necesită cunoștințe de statistică, cercetări operațional, probabilități.</p> <p>În proiectarea didactică digitală sunt necesare cunoștințe temeinice de geometrie și teoria numerelor.</p> <p>Un cadru didactic pentru învățământul primar trebuie să aibă o gândire structurată pe logică, raționamente și deducții care se formează la disciplina matematică.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Învățătorul și educatorul pentru educație timpurie trebuie să aibă cunoștințe de matematică precum statistică, calcul matriceal, ecuații, funcții, elemente de geometrie plană și în spațiu pentru a se exprima, argumenta, justifica și explica elevilor și copiilor conceptele fundamentale. • Dacă absolvenții urmează studiile la facultatea de profil, sunt necesare aceste cunoștințe pentru a înțelege materia din anul 1, 2 și 3, făcându-se tranziția de la liceu la facultate fără dificultate. • La examenul de Titularizare, Definitivat și Gradul didactic II sunt cuprinse aceste noțiuni în programa de examen. • Mulți absolvenți ai profilelor pedagogice optează pentru studiul matematicii, fizicii, chimiei la nivel de licență, aceste cunoștințe sunt minimal necesare. • Pe perioada activității elaborează studii, cercetări pedagogice care necesită cunoștințe de statistică, cercetări operațional, probabilități. • În proiectarea didactică digitală sunt necesare cunoștințe temeinice de geometrie și teoria numerelor. • Un cadru didactic pentru educație timpurie și pentru învățământul primar trebuie să aibă o gândire structurată pe logică, raționamente și deducții care se formează la disciplina matematică. <p><i>De ce trebuie ca aritmetica să se studieze în clasa a XI-a la toate profilele pedagogice:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • În clasa a IX-a, elevii vin cu un bagaj de cunoștințe redus, conform statisticilor publicate de MEC; • Clasele a IX-a și a X-a au rolul de a acumula și
--	--	--	--	--

				<p>completa bagajul de cunoștințe, de a forma competențe generale și specifice matematicii;</p> <ul style="list-style-type: none"> • La clasa a XI-a, elevul are maturitatea de a înțelege concepte precum: mulțime, cardinal, clase de mulțimi, relații, transpunerea relațiilor aritmetice în ecuații și invers, elemente de organizare a datelor, proprietăți ale operațiilor pe o mulțime dată; • Chiar dacă merg la practica pedagogică și predau aritmetică, studierea la clasa a XI-a a acestui obiect are un impact imediat și maxim asupra elevului practicant (se face legătura intrinsecă între teorie și practică).
7	ȘTIAM	1 oră/ clasa a XI-a (aplicații pentru clasele pregătitoare – a II-a) 1 oră/clasa a XII-a (aplicații pentru clasele a III-a – a IV-a)	1 oră/clasa a XII-a (aplicații pentru clasele pregătitoare – a IV-a)	Necesitatea echilibrării numărului de ore alocate celorlalte discipline de specialitate (această oră ar putea fi utilizată pentru disciplina Geografie și didactica speciatații geografice), iar elementele de ȘTIAM ar putea fi integrate în didacticile disciplinelor matematică și științe
8	Educație prin artă (CDEOȘ)	0-1 oră/clasele a XI-a și a XII-a	0-1 oră/clasa a IX-a și a X-a 1 oră/clasele a XI-a și a XII-a	Ora se poate realiza cu 0,5 ore pentru educație plastică și 0,5 pentru educație muzicală. Viitorii absolvenți vor trebui să fie capabili la rândul lor să trezească, prin intermediul celor două discipline, interesul pentru artă și cultură, să formeze la copii gustul muzical și estetic, să ajute la formarea unei gândiri critice, selective, la dezvoltarea sensibilității, a siguranței de sine, la formarea autodisciplinii și dezvoltarea inteligenței emoționale.
9	Proiecte și parteneriate în învățământul primar (CDEOȘ)	0-1 oră/clasele a IX-a și a X-a	Se poate elimina din lista CDEOȘ	Conținutul se studiază în cadrul disciplinei Pedagogie (cu același titlu) în clasa a XII-a (CS).
10	Elemente de istoria și geografia României (CDEOȘ)	NU EXISTĂ	0-1 oră/clasele a XI-a și a XII-a	Fundamentarea este prevăzută în propunerea pentru schimbarea denumirii și conținutului la cele două discipline pentru clasa a XI-a (CS). Predarea disciplinei în cadrul practicii pedagogice fără a studia disciplina la clasă va avea efecte negative majore în formarea competențelor de specialitate. Un viitor învățător care predă istorie și geografie trebuie să aibă cunoștințe solide despre evenimente, procese și concepte istorice, dar și despre conceptele geografice, deprinderea de a utiliza harta etc. pentru a le putea

				explica clar și corect elevilor. Fără o bună înțelegere a acestor discipline, predarea devine superficială și ineficientă.
11	Elemente de practică gramaticală a limbii române (CDEOȘ)	NU EXISTĂ	0-1 oră/clasele a XI-a și a XII-a	Studiul gramaticii în liceu este esențial pentru viitorii învățători, deoarece le asigură competențele necesare pentru a preda limba română corect, pentru a modela limbajul elevilor și pentru a se exprima clar și coerent în orice context profesional. Învățătorii predau limba română ca disciplină de bază, iar gramatica este o componentă esențială a acesteia. Ei trebuie să explice regulile gramaticale într-un mod accesibil, să creeze exerciții și să corecteze greșelile elevilor. Fără o pregătire solidă în liceu, acest lucru ar fi dificil.

**PROIECT DE PLAN-CADRU PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL LICEAL CU FRECVENȚĂ ZI, FILIERA
VOCĂȚIONALĂ, PROFILUL ARTISTIC,
SPECIALIZAREA MUZICĂ, CLASELE a IX-a – a XII-a**

Nr. crt.	Discipline	Textul actual din proiectul de plan-cadru	Textul modificat propus	Fundamentare
1	Instrument secundar Instrument studiat anterior (CS)	Instrument secundar Instrument studiat anterior 2 ore/săptămână IX-XII	Inițiere vocală 1oră/clasele IX-XII Pian complementar 1oră/clasele IX-XII total ore alocate 2/săpt	Având în vedere faptul că populația școlară provine în proporție mare din școlile gimnaziale de masă, unde se studiază doar disciplina Educație muzicală, este imposibilă asigurarea continuității la disciplina nou introdusă. Recomandăm revizuirea și implementarea propunerilor făcute, în caz contrar, elevii care provin din școlile gimnaziale de masă, pierd șansa la educație nevalorificându-și potențialul cultural-artistic. Adăugăm că elevii cu CES pot fi discriminați de această propunere de eliminare a studiului individual vocal, încălcându-se astfel principiul egalității șanselor și principiul flexibilizării/ individualizării curriculumului. Având în vedere faptul că vocea umană reprezintă primul instrument, cu care ne naștem, ulterior îl folosim în cadrul orelor de Educație muzicală, apoi îl dezvoltăm și perfecționăm în cadrul orelor de Inițiere vocală, unde pe lângă înțelegerea fenomenului de emisie, elevii învață să-și cunoască aparatul vocal, să-și controleze emisia vocală, urmărind corectitudinea intonațională și estetica frazării, atât cântată cât și vorbită. Inițierea vocală are legătură directă cu orele de TSD, Armonie și Ansamblu coral, chiar și în cadrul orelor de Forme muzicale pot fi intonate vocal: celule, motive, fraze, perioade, pentru a determina forma și caracterul operelor studiate. În didactica de specialitate pian/ pian

				<p>complementar există o etapă de descifrare vocală a partiturii.</p> <p>Este obligatoriu ca disciplina Pian complementar să fie studiată de toți elevii, deoarece este instrumentul temperat care are roluri multiple, fiind indispensabil orelor de specialitate: TSD, Armonie, Forme, Instrument la alegere, Inițiere vocală, Ansambluri, fiind pionul principal în toată practica muzicală. Pianul are rol esențial în studiul individual al elevului ajutând la dezvoltarea auzului muzical.</p>
2	<p>Pian complementar</p> <p>Instrument la alegere (CS)</p>	<p>Pian complementar (pentru elevii care au instrument secundar altul decât pianul)</p> <p>Instrument la alegere (alt instrument pentru elevii care au drept instrument secundar pianul)</p> <p>1 oră/ săpt./ clasele IX-XII</p>	<p>Instrument la alegere</p> <p>1 oră/săpt./clasele IX-XII</p>	<p>Studierea pe tot parcursul anilor de liceu, filiera teoretică (clasele IX-XII) a disciplinelor de specialitate: Inițiere vocală, Pian complementar și Instrument la alegere, este absolut necesară, această necesitate fiind generată de interdependența acestora, deoarece este valorificat potențialul creativ propriu în contexte diferite ale vieții sociale și profesionale, reușind astfel să transfere, la finalizarea studiilor, competențe de specialitate în contexte variate. Astfel triada cunoștințe declarative, procedurale și valori este îndeplinită.</p>
3	<p>Contrapunct (CS)</p>	<p>Contrapunct</p> <p>1 oră/săpt./ clasele XI-XII</p>	<p>ora de contrapunct alocată să devină a doua oră de Istoria muzicii la clasele XI-XII</p> <p>total ore alocate 0/săpt.</p>	<p>Deși contrapunctul este o componentă tehnică esențială în muzică, istoria muzicii este fundamentul care permite înțelegerea și aplicarea acestuia într-un context adecvat. De exemplu, contrapunctul a avut un rol central în perioada renascentistă și barocă, dar în muzica modernă și contemporană au apărut noi abordări și tehnici care se bazează pe alte principii. Fără a înțelege cum a evoluat muzica de-a lungul timpului, contrapunctul ar rămâne o tehnică izolată și greu de apreciat în mod corect. În concluzie disciplina Istoria muzicii poate fi considerată mai importantă decât contrapunctul muzical pentru că oferă un cadru amplu și complex, care permite o înțelegere completă a evoluției muzicale, a stilurilor și a contextului cultural.</p>
4	<p>Istoria muzicii (CS)</p>	<p>Istoria muzicii - cu realocare din TC, corespunzătoare ariei curriculare</p>	<p>1 oră/săpt./clasele IX-X</p>	<p>Considerăm că alocarea mai multor ore disciplinei Istoria muzicii sunt necesare pentru parcurgerea și însușirea elementelor de stilistică, estetică și semantică muzicală a perioadelor și curentelor aferente repertoriului abordat în cadrul profilului teoretic.</p>

		Arte, Educație muzicală/ Educație vizuală 1 oră/săpt./ clasele IX-X - curriculum de specialitate CS 1 oră/săpt./ clasele XI-XII	2ore/săpt -XI- XII (a doua oră fiind alocată de la disciplina Contrapunct) total ore alocate 2 ore/săpt	Propunem ca orele de Contrapunct să fie disponibile doar în lista CDEOȘ.
--	--	---	---	--

**PROIECT DE PLAN-CADRU PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL LICEAL CU FRECVENȚĂ ZI, FILIERA
VOCAȚIONALĂ, PROFILUL ARTISTIC,
SPECIALIZAREA ARTE PLASTICE, ARTE DECORATIVE ȘI DESIGN, CLASELE a IX-a – a XII-a**

Nr. crt.	Discipline	Textul actual din proiectul de plan-cadru	Textul modificat propus	Fundamentare
1	Procesarea computerizată a imaginii/PCI (CDEOȘ)	Procesarea computerizată a imaginii (CDEOȘ) 0-1 oră/săpt./clasa XII, se predă pe clasă	Procesarea computerizată a imaginii (CDEOȘ) 1 oră/săpt./clasele XI-XII, se predă pe grupe	<p>-PCI este singura materie din liceele de arte care dezvoltă competențe digitale printr-o abordare creativă. Aceasta oferă elevilor abilități esențiale în grafică digitală, prelucrarea imaginilor și design vizual, competențe indispensabile în domeniul artistic și tehnologic actual.</p> <p>-PCI nu este prevăzută în clasele a IX-a și a X-a, iar alocarea unei singure ore pe săptămână în clasele a XI-a și a XII-a nu permite dezvoltarea progresivă a competențelor digitale. Fără un parcurs educațional coerent, elevii nu vor putea atinge un nivel de pregătire adecvat pentru facultăți sau cariere în domeniile artistice digitale.</p> <p>-Neconcordanța cu standardele europene privind competențele digitale: Recomandarea Consiliului UE din 22 mai 2018 privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții (2018/C 189/01) subliniază importanța integrării tehnologiei în educație. Reducerea sau eliminarea PCI contrazice această direcție strategică.</p> <p>-Pregătirea insuficientă pentru facultăți și industrie: Majoritatea facultăților de arte, arhitectură și design pun accent pe utilizarea tehnologiilor digitale. Profesiile emergente, precum grafică digitală, ilustrație, animație, design UI/UX, publicitate sau arhitectură digitală, necesită competențe solide de procesare computerizată a imaginii.</p> <p>-Echilibrul necesar între teorie și practică: PCI include atât elemente teoretice, cât și exerciții practice pe calculator, utilizând software specializat. Cu doar o oră pe săptămână, timpul alocat practicii</p>

				devine insuficient, afectând grav dezvoltarea competențelor elevilor.
2	Procesarea computerizată a imaginii (CS)	CS: 1 oră/săpt./clasele XI-XII, se predă pe grupe	CS: 2 ore/săpt./clasele XI-XII, se predă pe grupe	Acceași fundamentare ca mai sus
3	Laboratorul artistic complementar (CDEOȘ)	1-2 ore/săpt./clasele a XI-a și a XII-a	0-1 ore/săpt./clasele a XI-a și a XII-a	

3.9. PROIECT DE PLAN-CADRU PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL LICEAL CU FRECVENȚĂ ZI, FILIERA VOCAȚIONALĂ, PROFILUL ARTISTIC, SPECIALIZAREA CONSERVARE – RESTAURARE BUNURI CULTURALE, CLASELE a IX-a – a XII-a

1 oră / săptămână pentru [Disciplina Educație muzicală](#)

3.10. PROIECT DE PLAN-CADRU PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL LICEAL CU FRECVENȚĂ ZI, FILIERA VOCAȚIONALĂ, PROFILUL ARTISTIC, SPECIALIZAREA ARTE PLASTICE, ARTE DECORATIVE ȘI DESIGN, CLASELE a IX-a – a XII-a

1 oră / săptămână pentru [Disciplina Educație muzicală](#)

3.11. PROIECT DE PLAN-CADRU PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL LICEAL CU FRECVENȚĂ ZI, FILIERA VOCAȚIONALĂ, PROFILUL ARTISTIC, SPECIALIZAREA ARHITECTURĂ, ARTE AMBIENTALE ȘI DESIGN, CLASELE a IX-a – a XII-a

1 oră / săptămână pentru [Disciplina Educație muzicală](#)

3.12. PROIECT DE PLAN-CADRU PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL LICEAL CU FRECVENȚĂ ZI, FILIERA VOCAȚIONALĂ, PROFILUL ARTISTIC, SPECIALIZAREA COREGRAFIE, CLASELE a IX-a – a XII-a

1 oră / săptămână pentru [Disciplina Educație muzicală](#)

3.13. PROIECT DE PLAN-CADRU PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL LICEAL CU FRECVENȚĂ ZI, FILIERA VOCAȚIONALĂ, PROFILUL ARTISTIC, SPECIALIZAREA ARTA ACTORULUI, CLASELE a IX-a – a XII-a

1 oră / săptămână pentru [Disciplina Educație muzicală](#)

3.14. PROIECT DE PLAN-CADRU PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL LICEAL CU FRECVENȚĂ ZI, FILIERA VOCAȚIONALĂ, PROFILUL MILITAR, SPECIALIZAREA MATEMATICĂ-INFORMATICĂ MILITARĂ, CLASELE a IX-a – a XII-a

1 oră / săptămână pentru [Disciplina Educație muzicală](#)

3.15. PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL LICEAL CU FRECVENȚĂ ZI, FILIERA VOCAȚIONALĂ, PROFILUL PEDAGOGIC, SPECIALIZAREA PEDAGOGIA EDUCAȚIEI TIMPURIIL, CLASELE a IX-a – a XII-a

Propunere:

-1 oră /săptămână Educație muzicală începând de la clasa a IX-a până la clasa a XII-a.
- Introducerea studierii unui instrument muzical 1 sau 0,5 ore/săptămână pentru aceste clase și a unei obligativități de a participa la 1 oră sau 2 ore/ săptămână de ansamblu coral.
-Insuficiente ore la clasele a XI-a și a XII-a- 1 ora/ săptămână de educație muzicală și educație plastică – Discipline de specialitate vor duce la imposibilitatea susținerii activităților pe care absolvenții acestui profil se presupune că ar trebui să le parcurgă după absolvirea profilului și chiar și în timpul practicii pedagogice.
-1 oră/ săptămână pentru fiecare disciplină din Aria curriculară Arte, pentru clasele a XI-a și a XII-a.

PROPUNERI MODIFICARE PLAN CADRU - CONSILIUL CONSULTATIV ARTE

1. Educație muzicală specializată – Distribuția orelor în CS

a. Secția instrumentală – instrumentele orchestrei simfonice

Menținerea disciplinei COREPETIȚIE cu RUBRICĂ PROPRIE ÎN CATALOG – cu eliminarea Precizării nr. 9 *Disciplina Corepetiție, ca disciplină de aprofundare a competențelor la instrumentul principal, nu are rubrică de notare în catalog; frecvența la aceste ore este consemnată la rubrica disciplinei Instrument principal.*

Demersul propus prin această Precizare este lipsit de argument atât din perspectiva profesorului de instrument care la orele sale de curs își atinge propriile obiective, dar și din perspectiva profesorului de corepetiție care lucrează cu elevul pe competențe diferite. Dorim să subliniem necesitatea și importanța absolută a profesorului de corepetiție care este de nelipsit din orice apariție publică a elevului care performează la instrument (toate instrumentele cu excepția pianului) și, de asemenea, argumentele de natură psihologică prin relația profesional-artistică cu implicații emoționale pentru prezentarea la nivel ridicat și valorificarea potențialului maxim al elevului pe scenă.

Orele de corepetiție depășesc, așadar, cadrul școlii și al orei de curs, profesorul de corepetiție fiind parte integrantă și de neînlocuit din actul artistic, mereu prezent alături de elev în fiecare apariție scenică a acestuia și în fiecare examen sau audiție la care acesta participă. Profesorul de corepetiție este un sprijin real pentru elev, fiind o adevărată ancoră de stabilitate profesională și mai ales emoțională în momentele de performare în public.

b. Secția instrumentală – instrumentele orchestrei simfonice și pian, orgă

Problema resursei umane care ar urma să acopere orele de *Elemente de improvizație instrumentală*. Conform Precizării nr. 8, această disciplină urmează să fie studiată de elevii care au ca instrument principal *Pian, Clarinet, Saxofon, Trompetă, Trombon sau Percuție*. *Se propune adăugarea a două instrumente care au făcut parte din formația originală de big band de jazz, chitara și contrabasul.*

c. Secția teoretică

Se propune o singură oră de Instrument secundar (instrument studiat anterior) în loc de 2h/săptămână datorită canalizării elevului către disciplina principală de specialitate Teorie-Solfegiu-Dicteu.

Precizări:

Nota nr. 6: Distribuția elevilor în ansamblurile de muzică pop-muzică jazz, ansamblu folcloric, orchestră simfonică și ansamblu coral se va face pe criterii de politică repertorială și alte criterii specifice stabilite la nivel intern în unitatea de învățământ și nu printr-o prioritarizare

pe criterii de gen muzical, așa cum este prezentat în documentul-proiect Planuri cadru, întâi corul și orchestra simfonică apoi restul ansamblurilor.

2. Arta Actorului

Se solicită introducerea explicită a **Educației teatrale** în cadrul disciplinelor din domeniul **Arte**. Enunțul din actuala propunere este: „Discipline din domeniul arte (Educație muzicală și Educație vizuală), inclusiv cu elemente de educație pentru teatru/artele spectacolelor” vine în sprijinul introducerii Educației Teatrale în interiorul acestei discipline, în mod egal, alături de Educație muzicală și Educație vizuală.

3. Coregrafie

Secția **Dans Contemporan – REDUCEREA cu 1h/săpt. (6 → 5)** pentru disciplina principală de specialitate *Dans contemporan*, în toți cei patru ani de studiu și **INTRODUCEREA a 1h/săpt (2 → 3)**. în plus pentru disciplina *Dans clasic*. Această disciplină din urmă reprezintă o bază esențială pentru Dansul contemporan, fiind utilă și absolut necesară formării oricărui artist dansator.

ALE PROPUNERI DE MODIFICARE ALE PLANULUI- CADRU

A. Probleme privind mișcarea de personal, generate de schimbările planurilor cadru:

În vederea diminuării efectelor negative privind normarea cadrelor didactice și titularizarea lor (deși aceasta nu este o prioritate aici), solicităm ca etapele de pretransfer/transfer pentru restrângere de activitate să nu se mai poată face pe ore cu viabilitatea de 1 an, ci obligatoriu pe ore cu viabilitatea pe un ciclu de învățământ (4 ani).

Justificare: Dat fiind faptul că acum se discută noile planuri cadru, acestea vor pune mari semne de întrebare tuturor cadrelor didactice, care vor încerca pentru o mai mare siguranță pe viitor, să se pretransfere/transfer pentru restrângere de activitate pe orice ore disponibile din orice școală, mai mult ca oricând, efectul putând fi dezastruos la aplicarea noilor planuri cadru.

Exemplu: La o școală apar 3 ore de CDS Istorie ca fiind vacante, date anul acesta în proiectul de încadrare. Cum profesorii de istorie sunt stresați că au dispărut ore la clasele XI-XII, vor încerca să se pretransfere/ tansfer pentru restrângere de activitate pe aceste 3 ore de CDS Istorie, metodologia permițând acest lucru. Astfel în unitate apare în anul următor un titular în plus, iar când se aplică noul plan cadru, prin dispariția unor ore de istorie sau prin neapariția în continuare de ore de CDEOȘ, se va intra în **restrângere de activitate**. Efectul va fi că vor apărea foarte multe astfel de situații greu de gestionat și de rezolvat la nivel de unitate, județ și țară. Dacă s-ar pune condiția ca aceste transferuri să se facă pe viabilitatea orelor de 4 ani, sau să nu se facă aceste pretransferuri/tansferuri pentru restrângere de activitate pe ore de CDEOȘ, s-ar diminua mult aceste probleme.

a) Specializarea MUZICĂ (Anexa 3.8. din proiect)

Aria curriculară	Cls. a IX-a			Cls. a X-a			Cls. a XI-a			Cls. a XII-a		
	TC	CS	CD EO Ș	TC	CS	CD EO Ș	TC	CS	CD EO Ș	TC	CS	CDE OȘ
ARTE	<i>1</i>	<i>11</i>		<i>1</i>	<i>10</i>		<i>0</i>	<i>14</i>	<i>4-7 Min .3</i>	<i>0</i>	<i>14</i>	<i>4-7 Min. 3</i>
Total	19	11	0	19	11	0	11	14	4-7	11	14	4-7

ore/săptămână TC/CS/CDEOȘ			0-1			0-1						
Total	30 30-31			30 30-31			29-32			29-32		

Notă: Ore de CDEOȘ pot fi atribuite la orice arie curriculară cu respectarea numărului minim de ore acolo unde este specificat și cu încadrarea între numărul minim și numărul maxim de ore specificat la total ore CDEOȘ.

Propunere

- la secția vocală - **canto muzică pop-muzică de jazz**, la clasele XI-XII, orele de CS de **Pian complementar** să fie înlocuite cu ore de **Pian complementar/Elemente de improvizație instrumental**.
- disciplinele **Tehnoredactare muzicală și Bazele producției muzicale** să fie cu plajă orară 0-1 (în loc de 1 oră obligatorie) pentru că cel puțin pentru moment unitățile nu dispun de un studio de înregistrări și aparatură IT/software de profil.
- să existe și la clasele IX-X posibilitatea alegerii cel puțin a unei ore din CDEOȘ, la orice arie curriculară.

b) Specializarea ARTE PLASTICE (Anexa 3.10. din proiect)

Aria curriculară	Cls. a IX-a			Cls. a X-a			Cls. a XI-a			Cls. a XII-a		
	TC	CS	CDE OȘ	TC	CS	CDE OȘ	TC	CS	CDE OȘ	TC	CS	CDE OȘ
ARTE	1	10	1-5 Min .1	1	10	1-5 Min .1	0	14	2-6 Min .2	0	15	1-5 Min .1
Total ore/săptămână TC/CS/CDEOȘ	19	10	1-3	19	11	1-3	11	14	5-7	11	15	4-6

Propuneri:

- La **Design** să apară doar cel **grafic** și cel **de produs** (fără cel de ambient, care ar trebui să apară la Arhitectură)
- Procesarea computerizată a imaginii (PCI)** apare în CS pe grupe și în CDEOȘ ca aprofundare pe clasă. Fiind aprofundare ar trebui ca și la CDEOȘ să se desfășoare tot pe grupe, în aceeași structură organizatorică ca și la CS.
- La disciplina **Laboratorul artistic complementar** în tabelul cu detalieri, la observații nu apare la exemplificări **foto-video**, dar apare la precizări (punctul 3) și în lista cu disciplinele/modulele de tip opțional propuse. Propunem să apară mențiunea foto-video peste tot.
- La precizările privind distribuția orelor în cadrul CS, punctul 3, apare disciplina **Studiul compoziției**, disciplină care nu se mai regăsește în lista disciplinelor de specialitate, deci trebuie ștersă.

c) Specializarea ARHITECTURĂ (Anexa 3.11. din proiect)

Aria curriculară	Cls. a IX-a			Cls. a X-a			Cls. a XI-a			Cls. a XII-a		
	TC	CS	CDE OȘ	TC	CS	CDE OȘ	TC	CS	CDE OȘ	TC	CS	CDE OȘ
ARTE	1	14^{*)} 10	0 Min .1	1	14^{*)} 10	0 Min .1	0	14	0 Min .3	0	14^{*)} 15	0 Min .3

Total ore/săptămână TC/CS/CDEOȘ	19	11	0	19	11	0	11	14	4-7	11	14	4-7
	<i>10</i>	<i>1-3</i>	<i>1-3</i>	<i>10</i>	<i>1-3</i>	<i>1-3</i>		<i>5-7</i>	<i>**</i>	<i>15</i>	<i>3-5</i>	<i>**</i>
Total	30			30			29-32			29-32		
	30-32			30-32			30-32			30-32		

^{*)} Totalul orelor CS din tabel nu coincide cu totalul orelor de la Distribuția orelor în cadrul CS.

Am mers pe nr. orelor detaliat în distribuția orelor CS

^{**)} Plaja orară pentru CDEOȘ de la Detalieri nu se regăsește la cls. IX-X, iar la cls. XI-XII este total eronată. **Am mers pe o propunere personală.**

Propuneri:

- La discipline din domeniul arte (**Educație muzicală și Educație vizuală**) este vag exprimat (ce se face, cine face, sunt mai multe discipline făcute modular de diverși profesori, etc).
- Secția **Design** nu apare deloc deși ar trebui să apară **design-ul de ambient** (care apare la Arte plastice, deși nu ar trebui să apară acolo).
- La unele discipline **nu este menționat cum se desfășoară activitatea: pe grupe sau pe clase.**
- La disciplina **Laboratorul artistic complementar** în tabelul cu detalieri, la observații nu apare la exemplificări **foto-video**, deși considerăm că este necesar
- Nu este precizată disciplina principală de specialitate la distribuția orelor în cadrul CS
- La precizările privind distribuția orelor în cadrul CS, punctele 1 și 2 apar disciplinele **Studiul formelor în volum – machetare și Studiul compoziției în specialitate** care nu se regăsesc în lista cu disciplinele de specialitate în schimb lipsesc disciplinele **Studiul formelor în volum și Modelare – machetare**

d) Specializarea ARTA ACTORULUI (Anexa 3.13. din proiect)

Aria curriculară	Cls. a IX-a			Cls. a X-a			Cls. a XI-a			Cls. a XII-a		
	TC	CS	CDE OȘ	TC	CS	CDE OȘ	TC	CS	CDE OȘ	TC	CS	CDE OȘ
ARTE	<i>1</i>	<i>10</i>	<i>1-6</i> <i>Min</i> <i>.1</i>	<i>1</i>	<i>10</i>	<i>1-6</i> <i>Min</i> <i>.1</i>	<i>0</i>	<i>13</i>	<i>4-6</i> <i>Min</i> <i>.4</i>	<i>0</i>	<i>13</i>	<i>4-6</i> <i>Min</i> <i>.4</i>
Total ore / săptămână CDEOȘ¹	19	10	1-2	19	10	1-2	11	13	4-7	11	13	4-7
Total	30-31			30-31			28-31			28-31		

Notă: Ore de CDEOȘ pot fi atribuite la orice arie curriculară cu respectare numărului minim de ore acolo unde este specificat și cu încadrarea între numărul minim și numărul maxim de ore specificat la total ore CDEOȘ.

DISCIPLINELE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ, LIMBI MODERNE, ISTORIE, BIOLOGIE ȘI GEOGRAFIE ar trebui să se regăsească în trunchiul comun pentru toate filierele, profilurile și specializările, cu un număr de ore suficient pentru a se realiza achiziția de cunoștințe și formarea de competențe specifice fiecărei discipline sus-menționate

¹ Ore de CDEOȘ pot fi atribuite la orice arie curriculară cu respectare numărului minim de ore acolo unde este specificat și cu încadrarea între numărul minim și numărul maxim de ore specificat la total ore CDEOȘ.

A. LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ:

Argument:

Limba și literatura română este o disciplină complexă și dinamică, trăsături generate de multitudinea domeniilor de referință și de modificările de paradigmă impuse de societatea actuală.

Învățarea limbii materne și a literaturii române într-un parcurs didactic redus la **2 ore** pe săptămână generează grave curențe în cunoștințele elevilor, atât din perspectiva disciplinei în discuție care nu poate fi studiată la nivelul limbilor moderne, având același număr de ore, cât și din perspectiva cunoașterii disciplinelor de specialitate. Limba maternă nu se poate delimita de niciun conținut științific, cu care elevul nu va fi capabil să opereze atâta timp cât nu îl înțelege. Etapa comprehensiunii în orice domeniu specializat depinde de cunoașterea limbii materne.

Introducerea orelor de **limbă română (=gramatică)** pe lângă cele **3 ore de literatură din trunchiul comun** este absolut necesară, deoarece este ușor observabil eșecul lingvistic al celor care au eludat normele de exprimare și de scriere în favoarea pseudocunoașterii specializate, ajungând în situația de a nu reuși să își clarifice și să-și exprime gândurile în cuvinte. Materna este o modalitate fundamentală de înțelegere a lumii, de aici și importanța aprofundării și cizelării cunoștințelor de limbă, ele determină, în mod direct, acuratețea și complexitatea înțelegerii. Și tot de aici, necesitatea exersării, rafinării și diversificării proceselor de înțelegere, ele determină nu numai performanța elevilor în toate ariile unde limba este mijloc și mediu al învățării, ele permit și structurarea atitudinilor și a valorilor. Prin diminuarea exercițiilor de comprehensiune în limba maternă este compromisă orice șansă de a evolua cognitiv.

Ceea ce se propune, într-un mod care sfidează orice logică, este **ca în 2 ore pe săptămână** să se realizeze **practica limbii, formarea culturii literare și a unui univers afectiv și atitudinal coerent**, plus **formarea și dezvoltarea unor deprinderi de muncă intelectuală**. Se reduc orele din trunchiul comun, se taie opționalul, se cer performanțe la examenele naționale și program de pregătire suplimentară, **celebrele activități remediale** pe care le susțin de zeci de ani profesorii cu bun-simț, cu respect față de elevul care nu are nicio vină pentru deciziile pripite, eronate pe care le iau alții pentru el. Cerințele rămân aceleași pe un fond de evidentă indiferență a educabililor/ societății pentru valorile autentice, iar timpul este diminuat în așa fel încât să se introducă și mai mult în sistemul educațional actele de subcultură și de vădită superficialitate.

1. Diminuarea numărului de ore de limba și literatura română este în **totală contradicție cu cele 8 competențe-cheie proiectate, cu profilul absolventului**. Un număr insuficient de ore va scădea **nivelul de competență lingvistică**. Dacă pe termen scurt, aspectul se reflectă într-un discurs cu abateri de la corectitudine și coerență, pe termen lung vor fi influențate negativ performanțele academice și profesionale ale absolvenților.
2. În condițiile în care **analfabetismul funcțional** este o realitate, diminuarea propusă nu ar face decât să condamne iremediabil generațiile viitoare la cronicizarea acestui fenomen.
3. Lectura exersează **gândirea, creativitatea, gândirea critică**. Toate aceste dimensiuni sunt **necesare** nu doar oamenilor de litere, ci **tuturor profesioniștilor**, indiferent de domeniu.
4. În măsura în care disciplina este în continuare probă de **examen de bacalaureat**, **cele 2 ore pe săptămână nu permit o pregătire serioasă** pentru susținerea probei de examen. De asemenea, abordare superficială a limbii și literaturii române are efecte negative în studiul limbilor moderne.

5. Dincolo de cultură, identitate, tradiții, analiză, sinteză sau gândire critică, literatura își păstrează, fără tăgadă, **dimensiunea formativă**. Valorile promovate de literatură construiesc adolescentul de azi, adultul de mâine, capabil de a răspunde cerințelor unei societăți autentice.

6. Un alt argument: **capacitatea de a argumenta și de a susține punctele de vedere în mod coerent**. Abilitățile sunt fundamentale deopotrivă în formarea de relații interpersonale, dar și în formarea de relații sociale valide.

Actualele propuneri de modificare a planurilor cadru nu pornesc de la o proiecție nouă asupra conținuturilor, de la finalitățile procesului educativ și de la o dezbateră asupra structurii programelor, ci mai curând de la simpla reducere a numărului de ore pentru disciplina Limba și literatura română. Modificările propuse pentru această disciplină vin într-un context intern și internațional în care iliterăția dovedită prin teste gen PISA ne situează în poziții nuprea onorabile, ca societate, cât și ca membri în cadrul OECD. Discursul de tip pragmatic nu își are locul în cazul unei deprinderi de bază în dezvoltarea unui adolescent ca viitor cetățean român și european. Cadrul european de referință cu privire la limbile de circulație internațională nu pot exclude ori diminua studiul serios al limbii și literaturii române.

Argumente:

- 1) Limba română reprezintă elemen identitar istoric al poporului român.
- 2) Limba oficială este LIMBA ROMÂNĂ conform Constituției României.
- 3) Limba română este în fruntea profilului absolventului de clasa a XII-a.
- 4) Limba și literatura română dezvoltă atât una din garanțiile formării individuale a viitorilor cetățeni ai acestei țări, cât și un element fundamental al identității naționale.
- 5) Limba și literatura română. Comunicare constituie disciplină pentru examenul național de Bacalaureat.

	Trunchi comun (TC)			
	Clasa			
	IX	X	XI	XII
LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ	2	2	2	2
GRAMATICĂ	1	1	1	1

Varianta propusă de către MEC: 2 ORE

Varianta propusă: 3 ORE TC din care 1 oră de Gramatică

B. LIMBI MODERNE:

Argument:

Există o neconcordanță între Planurile-cadru pentru învățământul liceal (frecvență/zi), supuse dezbaterii publice, și cadrul normativ european și național în vigoare:

- În documentul propus spre consultare publică, la punctul 2.7.5 este menționat art. 88, alin. (1) din Legea Învățământului Preuniversitar 198/2023 unde este definită noțiunea de trunchi comun (TC), făcându-se următoarele completări: TC asigură **formarea competențelor de bază pentru discipline/module care au corespondent în probe ale**

examenului național de Bacalaureat și contribuie major la profilul de formare a absolventului, prin formarea competențelor - cheie;

- În *Profilul de formare a absolventului* aprobat prin OM nr. 3239/2021 (Anexă la documentul de politici educaționale *Repere pentru proiectarea, actualizarea și evaluarea curriculumului național. Cadrul de referință al curriculumului național*) și *Recomandarea Consiliului Uniunii Europene privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții* din 2018, printre cele 8 competențe-cheie, **multilingvismul ocupă locul al doilea**, într-o ierarhizare logică, imediat după cea de comunicare în limba maternă. Elementele definitorii ale acestei competențe sunt descrise astfel: *Copilul/elevul poate comunica în mod adecvat în diverse limbi. Înțelege, exprimă și interpretează concepte, idei, sentimente, fapte și opinii atât în formă orală, cât și scrisă (ascultare, exprimare orală, lectură, redactare), în diferite contexte (la școală, acasă, în contexte profesionale și în timpul liber). Este interesat de dimensiunea istorică și interculturală a limbilor;*
- *Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi* - standard internațional pentru definirea abilităților lingvistice – recomandă demersul comunicativ ca metodă de dobândire a competențelor de comunicare și interacțiune socioculturală, finalități majore ale învățării limbilor străine. Punerea în practică a acestei cerințe este irealizabilă în cadrul unei singure ore/săptămână, chiar și în condițiile, din păcate inexistente actual, ale lucrului pe grupe.

În contextul prezenței României în toate forurile europene și al liberei circulații în spațiul Schengen, al promovării plurilingvismului și interculturalității în *Carta Europeană a limbilor* încă din 1992 și în *Concluziile Consiliului Uniunii Europene privind multilingvismul și dezvoltarea competențelor lingvistice (2019)*, cunoașterea și folosirea a cel puțin 2 limbi de circulație în Europa este imperios necesară.

În contextul accesului liber la informație din prezent, elevii noștri au dreptul de a consulta materiale specifice profilului și specializării lor în limbi străine, au dreptul de a se informa din presa străină, de a accesa marile biblioteci ale lumii, marea cultura universală. Însă, fără o educație lingvistică serioasă, toate aceste drepturi le-ar fi încălcate. Viitorii studenți și viitorii specialiști în diverse domenii vor participa la conferințe și congrese internaționale, vor fi nevoiți a consulta bibliografii, studii, materiale în limbi străine, iar **învățarea pe tot parcursul vieții**, stipulată în **Legea 199/2023, Titlul II, cap. 1**, va fi afectată de necunoașterea limbilor străine.

Considerăm că 2 ore pe săptămână în trunchiul comun la limbile moderne și 1 oră pe săptămână de limbaj de specialitate ar fi în folosul unei bune formări, atât pentru un viitor parcurs universitar, cât și pentru accesul imediat pe piața muncii al absolvenților liceelor tehnologice. Se știe că, în zilele noastre, nenumărate companii străine își desfășoară activitatea și în România, iar cunoașterea limbilor străine este un mare avantaj la angajarea tinerilor. Reducerea numărului de săptămâni de carte și creșterea celor de practică la filiera tehnologică, precum și scăderea numărului de ore pe săptămână, vor conduce inevitabil la diminuarea accentuată a competențelor lingvistice ale absolvenților.

- În majoritatea țărilor membre ale **Uniunii Europene**, studiul limbilor străine este tratat cu maximă seriozitate și responsabilitate. Pentru exemplificare, în Ungaria sunt alocate limbilor străine 5-8 ore săptămânal, în Germania 6-8 ore, în Franța până la 4 ore pentru fiecare limbă străină, în Danemarca până la 3 ore doar pentru L2.
- Prin reducerea drastică a numărului de ore pentru L2, fenomenul meditațiilor va escalada, părinții se vor vedea obligați să suporte financiar educația lingvistică a copiilor, în condițiile în care statul trebuie să garanteze accesul liber la educație gratuită a elevilor, așa cum prevede **Constituția României, art.32, alin 4**). Este evident că propunerea care vizează reducerea

orelor de limbă modernă L2 este în incompatibilitate cu promovarea unui învățământ public democratic, care trebuie să asigure șanse egale tuturor tinerilor europeni.

S-a lansat de ceva vreme în spațiul public propunerea ca absolvenții de liceu să susțină examen de bacalaureat la două limbi străine. În aceste condiții, 1 oră pe săptămână nu poate asigura pregătirea necesară promovării unui astfel de examen, la **nivelul B2** pentru L1 și **nivelul B1** pentru L2, așa cum recomandă **Comisia Europeană** în *Date cheie privind educația lingvistică (2017)*.

- Olimpiadele și concursurile școlare și extrașcolare vor fi inaccesibile pentru disciplina L2, în condițiile în care elevii vor concura cu cei care studiază aceeași limbă modernă ca L1. Este evident că această inechitate va adânci prăpastia dintre elevi și va genera frustrări în rândul acestora.
- Foarte multe școli derulează **proiecte europene** cu parteneri străini, unde cunoașterea limbilor moderne este una din condițiile principale în demararea și realizarea acestor proiecte. Reducerea drastică a orelor de limbi moderne va limita dramatic accesul la acestea pe viitor, cu consecințe și la nivelul proiectelor europene la nivel universitar.
- Nu în ultimul rând, trebuie precizat că învățământul superior în limbi străine va avea de suferit de pe urma reducerii numărului de ore, nu numai facultățile de profil, **Limbi și literaturi străine, Limbi moderne aplicate**, ci și **Facultățile de inginerie în limbi străine** sau **Facultățile de administrarea afacerilor în limbi străine**.

Elemente care afectează procesul de formare a competențelor lingvistice la disciplina Limba modernă 2 și a celor multilingvistice, în context mai larg:

- **Inadecvarea** numărului de ore/săptămână alocat în TC la țintele de atins. Prin reducerea acestuia de la 264 la 162 (ore garantate unitar, național) pe parcursul celor patru ani de liceu, Limba modernă 2 beneficiază de un total de aproximativ 400 de ore, repartizate pe durata gimnaziului și liceului. Numărul de ore în sine este deja inferior celui stabilit de specialiști ca fiind necesar pentru finalizarea nivelului B1 (de aproximativ 540 de ore); la aceasta se adăugă faptul că repartizarea celor 400 de ore pe durata a 8 ani fragilizează procesul și soliditatea achizițiilor;

- **Vulnerabilizarea** absolventului în contextul unei piețe europene a muncii concurențiale și deschise. Prin fragilizarea competenței multilingvistice, accesul absolvenților români la formare, dezvoltare profesională și integrare pe piața muncii este considerabil limitat. Cunoașterea a cel puțin două limbi străine la nivel de utilizator independent (B1) este esențială pentru asigurarea egalității de șanse cu ceilalți cetățeni europeni, având în vedere că limba română nu este una de circulație internațională.

- **Contradicția dintre** oferta educațională propusă elevilor și evaluarea finală. Complexitatea evaluării sumative, comparativ cu celelalte probe ale examenului de Bacalaureat (cinci competențe generale diferite), impune aceeași complexitate la nivelul predării. Cele 34 de ore de studiu anuale nu pot asigura obținerea unor rezultate satisfăcătoare și, în niciun caz, atingerea performanței;

- **Inechitatea** pe fond a demersului prin punerea la discreția școlilor și a beneficiarilor educaționali a 50% din conținuturile planurilor-cadru. În acest context, absolvenții din unități de învățământ și orașe diferite vor avea competențe de bază inegale, ceea ce contravine principiilor cadrului unitar de formare a absolventului;

Propuneri:

1. **2 ore pe săptămână pentru L1 și L2 în trunchiul comun pentru toate filierele, profilurile și specializările ;**
2. **introducerea în curriculumul de specialitate a Limbajelor de specialitate (pentru**

profilul real - limbajul informatic, medical, economic în limbile moderne studiate, pentru profilul uman - limbajul economic, juridic, pentru filiera tehnologică - limbajul tehnic etc) ;

3. introducerea L3 în curriculumul de specialitate la filiera teoretică, profilul umanist și în curriculumul la decizia elevilor din oferta școlii pentru toate filierele, profilurile și specializările.

Macheta – propuneri pentru limbi moderne L1, L2 în Planul-cadru pentru învățământul liceal

Filiera	Profil	Specializare	Clasa							
			IX		X		XI		XII	
			TC	CS	TC	CS	TC	CS	TC	CS
Teoretică	Real	Toate specializările	2	-	2	-	2	1	2	1
	Umanist	Toate specializările	2	-	2	-	2	1	2	1
Tehnologică	Tehnic	Toate specializările	2	-	2	-	2	1	2	1
	Resurse naturale și protecția mediului	Toate specializările	2	-	2	-	2	1	2	1
	Servicii	Toate specializările	2	-	2	-	2	1	2	1
Vocațională	Artistic	Toate specializările	2	-	2	-	2	1	2	1
	Militar	Toate specializările	2	-	2	-	2	1	2	1
	Pedagogic	Toate specializările	2	-	2	-	2	1	2	1
	Sportiv	Toate specializările	2	-	2	-	2	1	2	1
	Teologic	Toate specializările	2	-	2	-	2	1	2	1

C. ISTORIE

Potrivit Legii învățământului preuniversitar nr. 198/2023, misiunea învățământului românesc este „aceea de asigurare a condițiilor și a cadrului necesar pentru atingerea potențialului de dezvoltare al fiecărui beneficiar primar al educației, atât din punct de vedere cognitiv, socioemoțional, profesional, civic, cât și în domeniul antreprenoriatului, astfel încât acesta să participe activ și creativ la dezvoltarea societății, **având sentimentul apartenenței naționale și europene**”.

Noile proiecte de Planuri-cadru nu contribuie la formarea unui **Profil unitar al absolventului (Ordinul de ministru nr. 6731/2023)** în ceea ce privește descriptorii de nivel pe

care ar trebui să-I atingă un absolvent la finalul învățământului liceal. Numărul de ore alocate **nu tine cont de rolul major al disciplinei Istorie**, care contribuie la toate **atributele prioritare** (comunicativ, creativ, reflexiv, colaborativ, prospectiv, autonom, rezilient, responsabil și etic) din Profilul de formare al absolventului. Acest ar trebui să funcționeze ca o busolă pentru întreg sistemul educațional, în care elementele continuumului predare – învățare – evaluare conlucrează pentru realizarea idealului educațional definit de lege. Profilul de formare al absolventului se formează pe baza celor **8 competențe -cheie** (Recomandarea UE din 2018), care au un caracter transversal și **sunt importante în mod egal**, pentru o viață împlinită și de succes în societatea cunoașterii.

Cum se va realiza acest obiectiv asumat de către Ministerul Educației, când majoritatea elevilor va fi discriminată, pentru ca nu va mai putea avea acces egal la competențele dezvoltate prin conținuturile educaționale aduse de această disciplină.

În al doilea rând, proiectul propus spre dezbatere nu respectă un principiu unitar atunci când alocă orele de specialitate ale profilului, după cum se poate constata mai jos:

- Specializarea *Științe ale naturii* (profilul real) are la clasele a IX-a – a XII-a: **3 ore propuse la disciplinele de profil**: fizică, chimie și biologie, iar la matematică 3 ore (clasele a IX-a – a XI-a) și 2 ore (clasa a XII-a). În același timp, la specializările științe sociale și filologie (profilul uman), Istoria are doar 2 ore propuse la clasele a IX-a – a XII-a și nu 3, cum ar trebui, respectând regula de la profilul real.
- La specializarea *Teologie ortodoxă* (profilul teologic, cultul ortodox, Istoria nu are nicio oră alocată la clasele a XI-a – a XII-a, în schimb la celelalte culte (romano-catolic, greco-catolic, reformat, baptist, adventist, penticostal și unitarian), Istoria are alocate câte 1 oră la clasele a XI-a – a XII-a (curriculum specific), iar la cultul musulman 1 oră doar la clasa a XII-a.
- Curriculum la decizia elevului din oferta școlii (CDEOȘ) restricționează accesul elevilor la disciplina Istorie, chiar la profilul umanist, specializarea filologie. CDEOȘ-ul cuprinde 3 opțiuni:
 - a. Opționale care sprijină specializarea/profilul;
 - b. Opționale care sprijină filiera, complementare profilului
 - c. Alte discipline stabilite prin oferta anuală a unității de învățământ.

La clasele a IX-a și a X-a, nr de ore alocat prin CDEOȘ la pct. a) și b) este 0 (zero), iar la pct. c) între 1-3 ore, dar se face precizarea că din aceste ore se vor realiza complearea orelor studiului prevăzute în Trunchiul Comun (TC) și/sau Curriculum de specialitate (CS) pentru predarea unei limbi moderne în regim intensiv/ bilingv, astfel încât plaja orară privind opționalele se restrânge la 1 oră pentru toate celelalte discipline (geografie, socio-umane, istorie etc). Aceeași situație se regăsește și la clasele a XI-a – a XII-a, unde o parte a opționalelor sunt direcționate pentru pregătirea probelor A2, E și F a examenului de bacalaureat.

- La clasele a XI-a – a XII-a, Istoria nu mai este cuprinsă în TC la filiera tehnologică (toate specializările/ calificările profesionale), filiera vocațională (artistic, pedagogic, sportiv).

Disciplina Istorie este predată în toate țările Uniunii Europene la toate nivelurile de studiu, în toți anii și la toate specializările. Istoriei îi sunt alocate în majoritatea țărilor de pe continent cel puțin 2 ore pe săptămână, ceea ce face ca propunerea recentă din România de eliminare a disciplinei din Trunchiul Comun să fie în contradicție cu tendințele europene.

Prin excluderea Istoriei de la aceste filiere nu credem că se poate realiza un Profil de formare al absolventului care să îndeplinească descriptorii de nivel și atributele prioritare prevăzute chiar în Ordinul de ministru nr. 6731/2023.

În același timp, o parte din profesori au înaintat propuneri referitoare la situația acestei discipline după cum urmează:

1. reintroducerea disciplinei istoria românilor, care ar facilita conexiunea dintre generațiile tinere și cele anterioare. Această măsură ar contribui la formarea unui sentiment de identitate colectivă, incluzând conștiința apartenenței la cultura europeană și universală.
2. În clasele a IX-a și a X-a să se studieze Istoria universală, iar în clasele a XI-a și a XII-a Istoria românilor, în cadrul trunchiului comun, indiferent de profilul liceului.

Pentru disciplina Istorie din trunchiul comun, propunem următoarea alocare a numărului de ore filiera vocațională:

Disciplină	Trunchi comun (TC)			
	Clasa			
	IX	X	XI	XII
ISTORIE	1	1	1	1
Istoria comunismului în România	-	-	0.5	-
Istoria evreilor. Holocaustul	-	-	0.5	-

D. BIOLOGIE

- **Argument:**
 - Biologia este o disciplină fundamentală care asigură pregătirea științifică a elevilor, oferindu-le o viziune integrată asupra fenomenelor naturale și a impactului activității umane asupra ecosistemelor.
 - Eliminarea sau reducerea acesteia din trunchiul comun contravine practicilor europene, unde științele naturii sunt tratate echilibrat în curriculum-ul liceal.
 - Oferirea de oportunități egale de învățare pentru toți elevii, indiferent de mediul socio-economic, este esențială pentru accesul echitabil la educație.
 - Reducerea orelor de Biologie ar determina nevoia de pregătire suplimentară (meditații), costuri suplimentare și implicit un dezavantaj pentru elevii proveniți din medii vulnerabile.
- **Impact așteptat:**
 - Creșterea nivelului de cultură științifică a elevilor.
 - Asigurarea egalității de șanse în pregătirea pentru cariere în domenii medicale, biotehnologice și ecologice.
 - Dezvoltarea gândirii critice și a unei perspective integrate asupra provocărilor lumii moderne.

	Trunchi comun (TC)			
	Clasa			
	IX	X	XI	XII
BIOLOGIE	1	1	1 (CS)	1(CS)

E. GEOGRAFIE

Propuneri:

1. statutul disciplinei Geografie în arhitectura curriculară a învățământului liceal și menținerea Geografiei în trunchiul comun, la fiecare filieră, profil și specializare, clasele IX-XII:

- cel puțin patru/cinci dintre cele șase **tendințe și provocări globale din schimbarea curriculară în context contemporan și internațional** (cf. O.M.E. nr. 3239/2021, privind aprobarea documentului de politici educaționale *Repere pentru proiectarea, actualizarea și evaluarea Curriculumului național. Cadrul de referință al Curriculumului național*) constituie **teme asumate de disciplina Geografie**, astfel:

PARTEA 1

Schimbarea curriculară în context contemporan

1.1.1. Tendințe și provocări globale

Globalizarea și creșterea interdependențelor în lumea contemporană Avansul tehnologiei și impactul asupra pieței muncii

Digitalizarea

Dezvoltarea durabilă și protejarea mediului Provocări demografice

Diversitatea

- este știința fundamentală care **promovează educația pentru mediu/sustenabilitate**, o *prioritate globală* (*Strategia națională privind educația pentru mediu și schimbări climatice 2023-2030*- H.G. 59/2023 și *Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030*- HG nr. 877/2018);
- Geo-grafia este o **Geo-știință**, care poate contribui la **ameliorarea rezultatelor** elevilor noștri la viitoarele evaluări **PISA** și **TIMSS** ori ale adulților la evaluarea **PIAAC**, organizate de către OCDE și TIMSS & PIRLS International Study Center;
- poate contribui la **ameliorarea analfabetismul științific** (funcțional), o problemă de *securitate națională*, așa cum ați definit-o foarte bine de nenumărate ori, și previne/combate **pseudoștiința**;
- **este o știință a naturii**. În acest sens, există o prestigioasă competiție internațională, **Olimpiada Științele Pământului**, în a cărei tematică **Geografia ocupă o pondere de 25%**, similar fizicii, chimiei și biologiei, conform *Regulamentului specific privind organizarea și desfășurarea Olimpiadei naționale interdisciplinare „Științele Pământului”* (adresa ME 25789/21.02. 2024). Această competiție are recunoaștere internațională, iar lotul României a obținut anual prestigioase premii;
- **explică Microcosmosul** întocmai cum fizica explică marele Cosmos;
- este „**busola**” care ne ajută să navigăm prin **crizele globale contemporane**, de la schimbările climatice la migrație, de la resurse naturale strategice la geopolitică și nu numai;
- contribuie la **înțelegerea momentului și a viitorului imediat**, la **dezvoltarea gândirii critice**;
- studiul **Geografiei României și al Geografiei Uniunii Europene** își aduce aportul la **construcția unei identități** proprii, locale și de grup, **naționale și europene**;
- pentru **pregătirea temeinică a viitoarelor cadre didactice, de la nivelul educației timpurii și a învățământului primar**, este **nevoie de studiul Geografiei în clasele a XI-a și a XII-a**. În planul-cadru în vigoare, la clasa a IV-a, elevii studiază disciplina *Geografie*. Mai mult, în documentul supus consultării publice, există propunerea studiului disciplinei *Didactica specialității geografie*, în clasa a XII-a, deși *Geografia* nu există ca disciplină în proiectul de planuri- cadru, la nivelul de studiu XI-XII. Totodată, la pag. 18 a documentului aflat în consultare publică (proiecte planuri- cadru, liceu, zi), există mențiunea „*Filierele teoretică și vocațională, preponderent profilurile umanist și pedagogic, susțin formarea în domeniul științelor sociale și al studiului limbilor. Trunchiul comun asigură cunoștințele de bază în istorie, geografie...*”. În plus, *la nivelul educației timpurii se sădesc sămburii combaterii pseudoștiinței și a înțelegerii lumii în care trăim*.
- **contribuie** la definitivarea **Profilului de formare al absolventului** (cf. O.M.E. nr. 6731/2023), prin dezvoltarea celor 8 *competențe-cheie* și 9 *atribute prioritare*, cu caracter transversal, baza învățării pe tot parcursul vieții și esențiale pentru o societate aflată în permanentă schimbare.

Propunere de menținere a *Geografiei* în trunchiul comun, clasele IX-XII (număr de ore/ săptămână)

Filiera/profilul	Clasa a IX-a	Clasa a X-a	Clasa a XI-a	Clasa a XII-a
<i>vocațională</i>	1	1	1	1

ARTE

1. Propunere:

- **Menținerea disciplinei „Arte” în trunchiul comun** pentru toate profilurile liceale.
- **Structurarea disciplinei în două specializări distincte:**
 - **Educație Muzicală**
 - **Educație Vizuală**
- **Creșterea numărului de ore alocate** astfel încât fiecare elev să poată studia ambele specializări și să beneficieze de o educație artistică completă.
- **Pentru liceele tehnologice**, unde această disciplină a fost eliminată în trecut, se propune **reintroducerea cu 1 oră/săptămână** în locul variantei de 0,5 ore, care este considerată ineficientă.
- **În colegiile pedagogice**, disciplina „Arte” trebuie menținută cu **2 ore/săptămână**, astfel încât viitorii educatori și învățători să aibă competențele necesare în didactica artelor.
- **Se propune introducerea acestei discipline și în clasele a XI-a și a XII-a**, asigurând astfel o continuitate a educației artistice.

Propunerea privind alocarea orelor pentru Arte:

Liceu	Clasa a IX-a	Clasa a X-a	Clasa a XI-a	Clasa a XII-a
Colegii pedagogice	2 ore	2 ore	2 ore	2 ore

2. Argumente pentru importanța disciplinei Arte

1. **Arta este o expresie fundamentală a umanității**
 - Încă din perioada preistorică, oamenii s-au exprimat artistic prin picturi rupestre, sculpturi și dans.
 - Cultura vizuală și muzicală joacă un rol esențial în înțelegerea istoriei și a civilizațiilor.
2. **Arta este esențială pentru comunicare și exprimare**
 - În societatea modernă, imaginea și sunetul sunt omniprezente în publicitate, cinematografie, fotografie, design și multimedia.
 - Disciplina „Arte” dezvoltă **competențe estetice, critice și creative**, necesare pentru interpretarea și utilizarea conținutului vizual și sonor.
3. **Educația artistică dezvoltă gândirea critică și creativă**
 - Arta permite elevilor **să își exprime ideile într-un mod unic și personal**.
 - Dezvoltarea creativității este un aspect-cheie în formarea unor profesioniști adaptabili și inovatori în diverse domenii.
4. **Arta contribuie la dezvoltarea personală și la bunăstarea psihologică**

- Studierea artelor oferă o formă de expresie personală și un mijloc de **gestionare a emoțiilor și a stresului**.
 - Muzica și artele vizuale sunt utilizate în **terapie și educație specială**, demonstrând impactul lor pozitiv asupra sănătății mentale.
5. **Importanța artelor în educația pedagogică**
- Viitorii educatori, învățători și puericultori au **nevoie de competențe artistice** pentru a putea preda muzica și artele plastice copiilor.
 - Reducerea numărului de ore pentru Arte în colegiile pedagogice ar afecta **formarea lor profesională**.
6. **Nevoia de reintegrare a artelor în liceele tehnologice**
- În trecut, elevii din aceste licee au fost **privați de educație artistică**.
 - Arta este importantă pentru toți elevii, indiferent de profil, deoarece contribuie la dezvoltarea lor estetică și culturală.
 - **Oferirea a cel puțin 1 oră/săptămână** este necesară pentru a oferi acces echitabil la educație artistică.
7. **Arta este esențială în viața cotidiană**
- Oamenii folosesc principiile estetice în alegerea hainelor, decorarea locuinței și în arhitectură.
 - Lipsa educației artistice afectează **capacitatea de a face alegeri estetice informate**.
8. **Educația artistică contribuie la dezvoltarea unui spirit civic și cultural**
- Cultura artistică promovează **respectul pentru patrimoniul național și internațional**.
 - Studierea istoriei artei și a muzicii permite elevilor să **înțeleagă și să aprecieze diversitatea culturală**.
9. **Nevoia unei abordări coerente în planul-cadru**
- În prezent, planul-cadru propune **o organizare care fragmentează și limitează studiul artelor**.
 - Elevii sunt împărțiți în două grupe, ceea ce **poate duce la confuzii și la pierderea interesului pentru artă**.
 - O organizare clară, cu un număr suficient de ore și cu un curriculum bine structurat, este esențială pentru eficiența educației artistice.

DISCIPLINA: EDUCATIE MUZICALĂ

1. Propunere:

- **Menținerea disciplinei „Educație Muzicală” în trunchiul comun** pentru toate profilurile liceale.
- **Studierea educației muzicale cu profesor de specialitate în regim de 1 oră/săptămână** la toate clasele corespunzătoare **ciclului de observare și orientare, ciclului de aprofundare și ciclului de specializare**.
- **Asigurarea unei continuități în studierea muzicii până în clasa a XII-a**, pentru a sprijini dezvoltarea artistică a elevilor.

Propunerea privind alocarea orelor pentru Educație Muzicală în Liceu

Ciclul curricular	Clase incluse	Regim orar propus
Ciclul de observare și orientare	IX	1 oră/săptămână (cu profesor de specialitate)

Ciclul de aprofundare	X-XI	1 oră/săptămână (parțial, educație artistică)
Ciclul de specializare	XII	1 oră/săptămână (parțial, educație artistică)

2. Argumente pentru importanța disciplinei Educație Muzicală în Liceu

1. **Educația muzicală stimulează dezvoltarea cognitivă și emoțională**
 - Studiile arată că muzica îmbunătățește memoria, atenția și capacitatea de concentrare a elevilor.
 - Exprimarea artistică prin muzică ajută la dezvoltarea emoțională și la reducerea stresului.
2. **Continuitatea studiului muzicii până în clasa a XII-a**
 - În prezent, educația muzicală este studiată doar **parțial în clasele IX-XII**, ceea ce duce la **fragmentarea formării artistice a elevilor**.
 - Oferirea **unei ore săptămânale până la finalul liceului** ar permite elevilor să **își dezvolte competențele artistice într-un mod coerent**.
3. **Contribuția educației muzicale la formarea viitorilor educatori și învățători**
 - Viitorii educatori și învățători trebuie să aibă **competențe solide în muzică** pentru a putea preda această disciplină la rândul lor.
 - Eliminarea sau reducerea acestei discipline din trunchiul comun ar afecta **formarea lor profesională**.
4. **Impactul pozitiv al educației muzicale asupra dezvoltării sociale și culturale**
 - Educația muzicală **promovează cooperarea, disciplina și respectul pentru cultură**.
 - Studiarea muzicii contribuie la **formarea unei identități culturale și naționale solide**.
5. **Armonizarea planurilor-cadru cu cele europene**
 - În majoritatea statelor europene, muzica este parte integrantă a curriculumului până la finalul liceului.
 - România trebuie să își alinieze structura educațională la standardele internaționale pentru a asigura **o educație completă și echilibrată**.

DISCIPLINA: MUZICĂ DE CAMERĂ

1. Propunere:

- **Adăugarea disciplinei Muzică de cameră cu 1 oră/săptămână în clasele a XI-a și a XII-a**, având un rol esențial în dezvoltarea artistică a elevilor care studiază canto clasic.
- **În cazul în care revenirea la structura actuală a planurilor-cadru nu este posibilă**, solicităm **introducerea unor ore suplimentare în cadrul Curriculumului la Decizia Elevului și a Școlii (CDEOȘ)** pentru toate ariile curriculare, nu doar pentru materiile de specialitate.

Propunerea privind alocarea orelor pentru Muzică de Cameră în Liceu

Ciclul curricular	Clase incluse	Regim orar propus
Ciclul de aprofundare	XI	1 oră/săptămână (Muzică de cameră, pentru canto clasic)

Ciclul de specializare	XII	1 oră/săptămână (Muzică de cameră, pentru canto clasic)
------------------------	-----	--

2. Argumente pentru importanța disciplinei Muzică de cameră

1. Dezvoltarea ascultării active și a sensibilității muzicale

- Interpretarea în grup necesită o atenție sporită la frazare, dinamică și timbru.
- Cântărețul învață să se adapteze la ceilalți muzicieni și să creeze un echilibru sonor armonios.

2. Îmbunătățirea tehnicii vocale și a expresivității

- Cântatul în ansamblu ajută la rafinarea intonației și a proiecției vocale.
- Interacțiunea cu instrumentiștii stimulează o mai bună articulare și frazare muzicală expresivă.

3. Capacitatea de a colabora eficient

- În muzica de cameră, cântărețul nu este solist absolut, ci parte dintr-un ansamblu.
- Se dezvoltă abilități de comunicare non-verbală, esențiale în orice interpretare live.

4. Înțelegerea profundă a stilurilor muzicale

- Repertoriul cameral include lucrări din diverse epoci și stiluri, de la baroc la contemporan.
- Aceasta contribuie la o cultură muzicală vastă, utilă în abordarea repertoriului solistic.

5. Gestionarea emoțiilor și dezvoltarea prezenței scenice

- Participarea la ansambluri camerale ajută la diminuarea tracului și la dezvoltarea unei prezențe scenice naturale.
- Repetițiile și concertele în formații mici oferă ocazia de a exersa siguranța în interpretare.

6. Pregătire pentru carieră

- Multe oportunități profesionale pentru cântăreții de operă includ colaborări în ansambluri vocale sau proiecte camerale.
- Experiența acumulată în muzica de cameră facilitează integrarea în diverse formații.

Având în vedere Descriptorii competențelor de specialitate reflectând triada cunoștințe declarative (ce știm să comunicăm) - cunoștințe procedurale (ce știm să facem) - valori (ce este important și de ce), pentru absolvenții profilului pedagogic și mai ales pentru a fi capabil să creeze un mediu de învățare propice dezvoltării armonioase a copilului (sigur pe sine, corect, confortabil, prietenos etc.), manifestând un set de valori și comportamente etice, precum și responsabilități față de profesia didactică, este necesară studierea artelor (educație muzicală și vizuală) în fiecare an de studiu din ciclul liceal.

Cele două discipline fundamentale din aria curriculară Arte: Educația vizuală și Educația muzicală sunt total diferite în ceea ce privește atât domeniul lor de conținut cât și formarea competențelor generale. Cu toate că sunt responsabile de formarea unor competențe cheie comune, *Competențe de sensibilizare și expresie culturală*, cele două discipline fundamentale ale ariei curriculare arte au metodologii și principii distincte. Educația vizuală și Educația muzicală contribuie major la profilul de formare al absolventului de liceu, nu doar prin formarea competențelor-cheie ci și prin exprimarea în idei, acțiuni și decizii a atributelor principale.

Direcțiile de dezvoltare a programelor școlare pentru disciplinele Educație muzicală și Educație vizuală cu alocare orară din TC ne oferă o imagine clară a importanței celor două discipline și rolul pe care îl au în formarea profilului viitorilor absolvenți de liceu:

- promovarea creativității și expresivității personale prin explorarea diverselor forme de artă, cu accent pe încurajarea elevilor să își exprime ideile și emoțiile prin muzică, desen, pictură, sculptură, artele spectacolului și alte forme de artă, dezvoltându-și creativitatea și încrederea în sine;
- abordarea interdisciplinară a artelor, pentru a înțelege legătura dintre artă, cultură și societate, cu evidențierea rolului artelor în reflectarea și influențarea culturii și societății, prin studierea operelor artistice din diverse perioade istorice și culturi, și prin conectarea acestora cu contextul social, istoric și cultural;
- învățarea prin practică, urmărind dezvoltarea abilităților tehnice și a cunoștințelor artistice prin activități practice, elevii fiind încurajați să experimenteze diferite tehnici și materiale, învățând elementele de bază ale artei vizuale și ale muzicii, prin exerciții practice, creație și interpretare;
- valorificarea diversității culturale prin explorarea muzicii și artelor vizuale din diferite culturi și perioade, cu includerea unor studii de artă și muzică din diverse culturi, pentru a promova înțelegerea și aprecierea diversității artistice globale și pentru a încuraja deschiderea către noi forme de expresie;
- dezvoltarea abilităților de analiză și apreciere critică a operelor de artă și muzică, elevii urmând a învăța să interpreteze și să analizeze lucrări de artă vizuală și muzicală, dezvoltându-și gândirea critică și capacitatea de a aprecia nuanțele stilistice, tehnice și conceptuale ale operelor/ creațiilor/ produselor artistice;
- integrarea noțiunilor de istoria artelor vizuale și istoria muzicii, pentru a înțelege evoluția stilurilor și influențelor artistice, cu trimiteri la elemente de istoria tuturor artelor, pentru a ajuta elevii să înțeleagă cum au evoluat diferitele stiluri artistice și cum au influențat dezvoltarea culturală a societăților.

Toate acestea nu pot fi îndeplinite fără studierea celor două arte pe parcursul celor patru ani de liceu, mai ales la profilul pedagogic, unde viitorii absolvenți vor trebui să fie capabili, la rândul lor, să trezească, prin intermediul celor două discipline, interesul pentru artă și cultură, să formeze la copii gustul muzical și estetic, să ajute la formarea unei gândiri critice, selective, la dezvoltarea sensibilității, a siguranței de sine, la formarea autodisciplinii și dezvoltarea inteligenței emoționale.

DISCIPLINA ARTA VOCALĂ – INIȚIERE VOCALĂ, LA SECȚIA TEORETICĂ SPECIALIZAREA MUZICĂ

Ar trebui pastrata continuitatea filierei vocationale, mai precis disciplina *Arta vocala – Inițiere vocala*, la secția teoretică specializarea muzică, ca o continuitate a dezvoltării vocale a tinerilor pentru a continua studiile la universități de profil. Dacă până în clasa a VIII-a, elevii doar iau contact cu muzica la modul general sau în cadrul unor serbări / activități, ulterior aceasta materie necesită eforturi deosebite din partea lor și un sprijin real din partea cadrelor didactice, pentru a-i face să înțeleagă ce înseamnă cu adevărat această materie, în care ei pun mult suflet.

În învățământul liceal vocațional, profilul artistic, **specializarea muzică, secția teoretică** reprezintă acea secție în care elevii au posibilitatea de a lua contact cu toate disciplinele muzicale care să le înlesnească înțelegerea și practicarea muzicii la nivel general, sub toate aspectele sale. Disciplina “Teorie-solfegiu-dicteu” reprezintă disciplina principală de studiu, care trebuie susținută la nivel practic general de studiul muzicii vocale și instrumentale.

În proiectul noilor planuri cadru pentru învățământul vocațional de artă, la specializarea muzică, secția teoretică, în cadrul curriculumului de specialitate există o inegalitate între disciplinele de practică vocală și cele de practică instrumentală. Dacă la „instrumentul secundar” (instrument studiat anterior) sunt alocate 2 ore, la care se adaugă încă o oră de pian complementar (deci în total 3 ore de instrument), disciplina „inițiere vocală” este eliminată din planul cadru, adică muzica vocală nu este reprezentată în studiul elevilor. Să nu uităm că primul contact al copiilor cu fenomenul muzical se realizează prin muzica vocală și abia apoi prin cea instrumentală, deci nu ar trebui eliminată singura disciplină ce implică studiul vocal. Chiar dacă elevii au în planul cadru și 3 ore de „ansamblu coral” ce pot fi considerate ore de muzică vocală, ele reprezintă ore de cânt în ansamblu (ore ce există la toate secțiile), **nu de cultivare a vocii.**

„Inițierea vocală” este o disciplină suport pentru disciplina „teorie-solfegiu-dicteu”, așa cum reiese din nota de prezentare a Programei școlare pentru disciplina inițiere vocală nr. 5006 / 14.10.2004 care indică scopul acestei discipline ca fiind “dobândirea achizițiilor de bază ale artei cântului, în vederea abordării cu ușurință a disciplinelor de specialitate din cadrul secției teoretice (solfegiery, cântare în ansamblu, intonare de teme)”.

De asemenea, la secția teoretică pot intra elevi care nu provin din învățământul de artă, ci din învățământul general și care la proba 3 la admitere, cea de interpretare muzicală, prezintă melodii interpretate vocal. În acest caz, elevul nu va continua să îmbunătățească interpretarea vocală întrucât el nu va continua să studieze cântul vocal.

Așadar, introducerea unei ore de inițiere vocală în noile planuri cadru este necesară pentru echilibrarea practicii vocale cu practica instrumentală. Dublarea numărului de ore la „instrumentul secundar”, de la 1 oră cum este în prezent și eliminarea „inițierii vocale” ar duce la un dezechilibru în practica muzicală a elevilor.

De asemenea, în învățământul liceal vocațional, profil artistic la **specializarea arta actorului** există o discontinuitate în predarea cântului vocal. La admiterea în liceu, cea de a doua probă din examenul de admitere este de aptitudini muzicale, în care elevul trebuie să prezinte un cântec interpretat vocal și să îi fie testate calitățile muzicale de redare corectă a înălțimii și a ritmului. În prezent, la clasele a XI-a și a XII-a elevii au în planul cadru câte o oră de inițiere vocală, în care își perfecționează calitățile muzicale testate la admitere, studiind tehnici elementare de cânt vocal, necesare în activitatea scenică a oricărui actor. În propunerile pentru noile planuri cadru această disciplină nu mai apare deloc și astfel se creează o discontinuitate între ceea ce se testează la admitere și ceea ce se studiază în liceu în cadrul specializării. Dacă în prezent elevii studiază inițiere vocală în mod individual, propunem că în noile planuri cadru să se studieze măcar pe grupe mici de elevi, dar să nu fie eliminată această disciplină.

O dovadă a importanței studiului cântului vocal în cadrul acestei specializări o constituie faptul că și la admiterea în învățământul superior de profil se testează aptitudinile muzicale și **se studiază cântul vocal.** Artă dramatică este stâns legată de artă muzicală, dovedită de-a lungul timpului prin diferitele genuri vocal-dramatice cum ar fi opera, opereta, vodevilul, musicalul.

În concluzie, păstrarea disciplinei inițiere vocală în planul cadru la specializarea arta actorului este necesară pentru formarea completă a competențelor tânărului actor în devenire.

DISCIPLINA: PROCESAREA COMPUTERIZATĂ A IMAGINII (PCI) ÎN LICEELE DE ARTE

1. Situația actuală în propunerea de plan-cadru

- **Specializarea Arte Plastice, Arte Decorative și Design:** PCI este prevăzută cu **1 oră/săptămână** în clasa a XI-a și **1 oră/săptămână** în clasa a XII-a.

- **Specializarea Arhitectură, Arte Ambientale și Design:** PCI este prevăzută **doar în clasa a XI-a, cu 1 oră**, iar în clasa a XII-a dispăre complet, nefiind nici măcar în lista disciplinelor opționale.

2. Propunere:

Având în vedere importanța competențelor digitale în domeniul artistic, propunem ca disciplina **Procesarea Computerizată a Imaginii** să fie inclusă în planul-cadru cu **2 ore pe săptămână** în clasele a XI-a și a XII-a pentru toate specializările din liceele de arte, inclusiv pentru specializarea **Arhitectură, Arte Ambientale și Design**.

Propunerea privind alocarea orelor pentru PCI

Specializare	Clasa a IX-a	Clasa a X-a	Clasa a XI-a	Clasa a XII-a
Arte Plastice, Arte Decorative și Design	-	-	2 ore	2 ore
Arhitectură, Arte Ambientale și Design	-	-	2 ore	2 ore

3. Argumente pentru importanța disciplinei PCI

1. Singura disciplină creativ-digitală din curriculum

- PCI este singura materie din liceele de arte care dezvoltă competențe digitale printr-o abordare creativă.
- Elevii dobândesc abilități esențiale în **grafică digitală, prelucrarea imaginilor și design vizual**, indispensabile în domeniul artistic și tehnologic actual.

2. Pregătirea pentru o piață a muncii în continuă evoluție

- Conform unui studiu realizat de **Institute for the Future (IFF)**, **85% dintre joburile care vor exista în anul 2030 nu există încă astăzi.**
- Elevii trebuie să dobândească **abilități digitale avansate** încă din liceu pentru a se adapta acestor schimbări.

3. Necesitatea continuității și aprofundării

- PCI nu este prevăzută în clasele a IX-a și a X-a, iar **alocarea unei singure ore pe săptămână** în clasele a XI-a și a XII-a nu permite dezvoltarea progresivă a competențelor digitale.
- Fără un parcurs educațional coerent, elevii nu vor putea atinge **un nivel de pregătire adecvat** pentru facultăți sau cariere în domeniile artistice digitale.

4. Neconcordanța cu standardele europene privind competențele digitale

- **Recomandarea Consiliului UE din 22 mai 2018** privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții subliniază **importanța integrării tehnologiei în educație.**
- Reducerea sau eliminarea PCI contrazice această direcție strategică.

5. Pregătirea insuficientă pentru facultăți și industrie

- Majoritatea **facultăților de arte, arhitectură și design** pun accent pe utilizarea tehnologiilor digitale.

- **Profesiile emergente** precum **grafică digitală, ilustrație, animație, design UI/UX, publicitate sau arhitectură digitală** necesită competențe solide de procesare computerizată a imaginii.
6. **Echilibrul necesar între teorie și practică**
- PCI include atât **elemente teoretice**, cât și **exerciții practice** pe calculator, utilizând software specializat.
 - Cu **doar o oră pe săptămână**, timpul alocat practicii devine insuficient, afectând grav dezvoltarea competențelor elevilor.
7. **Rolul PCI în formarea competențelor specifice arhitecturii**
- Pentru **specializarea Arhitectură**, PCI include **baze de proiectare CAD și BIM**, competențe necesare în domeniul arhitecturii și designului de interior.
 - **Înlocuirea PCI cu o altă disciplină de proiectare CAD ar duce la fragmentarea curriculumului** și la pierderea unei abordări unitare în formarea elevilor.
8. **Rezultatele slabe ale României la testele internaționale privind creativitatea**
- Conform **PISA 2022**, România a obținut **26 de puncte la gândirea creativă**, sub media **OCDE de 33 de puncte**.
 - Doar **14% dintre elevii români au atins niveluri de competență ridicate** (nivelurile 5-6), comparativ cu **27% media OCDE**.
 - Aceste date subliniază **nevoia stringentă de a consolida și extinde disciplinele care dezvoltă competențele digitale și creative ale elevilor**.

Suștinem menținerea orelor de **Educație vizuală** la clasele de muzică și de Arte plastice, aceste ore sunt esențiale în formarea absolventului în construirea unui cetățean civilizat, cult cu simț estetic, atitudine civică, capabil să aprecieze, să păstreze și să promoveze patrimoniul, să realizeze și să consume creații artistice de calitate indiferent din ce domeniu creativ fac parte. Legat de ora de Educație vizuală, solicităm ca aceasta să fie tratată la fel ca și Educația muzicală și să fie prezentă și ea printre disciplinele studiate de elevii de la muzică, așa cum cei de la artă studiază Educația Muzicală

EDUCAȚIA PLASTICĂ

1. Nevoia de reformă

Reforma educațională reprezintă un pas esențial pentru a răspunde nevoilor unei societăți aflate într-o continuă schimbare, dar aceasta trebuie să fie realizată cu discernământ și înțelepciune. Este important ca problemele existente în sistemul educațional să fie identificate corect, pentru a asigura implementarea unor măsuri care să aducă rezultate reale și pozitive. Subliniem faptul că ne confruntăm cu multe probleme, dar reducerea orelor de Educație plastică/Educație artistică la liceu, începând din clasa a X-a, a dus la o subestimare semnificativă a importanței acestei discipline. Măsurile luate au creat un decalaj în percepția elevilor, a părinților și chiar a societății în general, asupra valorii educației artistice.

Lipsa unor concursuri de tip olimpiadă sau a unor evenimente care să le ofere elevilor ocazia de a se exprima și de a fi recunoscuți pentru talentul lor artistic duce la o lipsă de motivație și la o scădere a aprecierii acestora. Elevii nu mai au ocazia să fie „văzuți”, să participe la expoziții, să fie premiați pentru realizările lor artistice, iar acest lucru contribuie la diminuarea încrederii în propriile abilități. Mai mult, fenomenul este agravat de percepția socială că a fi artist înseamnă, inevitabil, să trăiești într-o stare de sărăcie sau de nesiguranță profesională. Această viziune redirecționează tinerii către alte profesii considerate „mai sigure” sau „mai respectabile”, neglijând astfel potențialul creativ și talentul nativ pe care aceștia îl au.

Este esențial, prin urmare, ca reforma educațională să înțeleagă importanța educației artistice nu doar ca o disciplină opțională sau vocațională ci ca un element central în formarea unei generații responsabile, echilibrate și pregătite pentru provocările actuale ale societății. Educația plastică și artistică nu doar că dezvoltă abilități tehnice și creative, dar contribuie și la formarea unor abilități fundamentale precum gândirea critică, empatia și capacitatea de a comunica idei complexe. Pentru a atinge acest ideal educativ, este imperativ să păstrăm și să completăm numărul de ore dedicate acestei materii, pentru a le oferi elevilor toate instrumentele necesare pentru a deveni adulți încrezători, creativi și capabili să facă față provocărilor unei lumi în continuă schimbare.

Educația Plastică este o componentă esențială în dezvoltarea echilibrată a elevilor și nu poate fi privită doar ca o disciplină „opțională” sau vocațională, ci trebuie să rămână integrată în trunchiul comun al curriculumului școlar, având o oră pe săptămână la toate nivelurile de învățământ.

2. Legislație educațională

Prevederile menționate în noul plan cadru vin în contradicție cu legi și documente din legislația românească sau internațională, la care România a aderat și a căror repunere în discuție nu își află rostul.

- Drepturile fundamentale prevăzute în Constituția României:

Conform Articolului 33 din Constituția României, statul este obligat să asigure accesul la cultură, să protejeze identitatea spirituală, să sprijine culturile naționale și universale, iar educația artistică, parte esențială a acesteia, trebuie să fie garantată. Educația Plastică nu doar că contribuie la dezvoltarea creativității, dar este și un vehicul pentru promovarea valorilor culturale, estetice și tradiționale, în acord cu normele naționale și internaționale.

- Accesul la educație și dezvoltarea creativității la nivel european:

Agenda Europeană a Culturii, aprobată de Comisia Europeană în 2007, recunoaște importanța promovării artelor și gândirii creative în educația formală și non-formală. Conform acestei agende, educația artistică sprijină dezvoltarea gândirii critice și creativității, esențiale pentru progresul cultural și economic al unei națiuni. Educația Plastică stimulează aceste abilități și, prin urmare, trebuie să fie menținută în curriculumul școlar. În 1999, UNESCO a transmis un apel semnificativ prin care Directorul General al organizației a subliniat importanța educației artistice. În acest context, UNESCO a făcut un apel ca artele să ocupe un loc esențial în educația fiecărui copil, de la creșă până în ultimul an de liceu. Acest mesaj reflectă angajamentul organizației de a susține educația artistică la toate nivelurile, considerând-o o componentă fundamentală a dezvoltării culturale și educaționale a fiecărei persoane.

- Educația și formarea pe parcursul vieții:

Articolul 4.2 din Agenda Europeană subliniază legătura directă dintre educație și participarea activă la cultură, evidențiind competențele transferabile precum creativitatea și gândirea critică, care sunt învățate în cadrul educației plastice. Comisia Europeană sprijină implementarea acestor competențe în școlile din Uniunea Europeană, iar educația artistică este fundamentală în dezvoltarea acestor abilități cheie.

3. Reducerea numărului de ore de educație plastică/educație artistică în învățământul preuniversitar

Modificările propuse în planul-cadru de învățământ care reduc numărul de ore de educație plastic/educație vizuală în învățământul liceal reprezintă o diminuare semnificativă a oportunităților de învățare pentru elevi în acest domeniu esențial. Aceasta ar conduce la o educație incompletă, limitând accesul elevilor la o gamă variată de instrumente și tehnici care le permit să își exprime creativitatea și să își construiască o viziune proprie asupra lumii. În plus, ar duce la o scădere considerabilă a capacității acestora de a aprecia cultura vizuală în toate formele sale. Arta nu poate fi învățată într-o oră sau într-un termen limitat; este un proces de învățare continuă, care necesită timp pentru a înțelege, a experimenta și a dezvolta o

sensibilitate estetică. Fără o educație plastică/educație artistică adecvată și aprofundată, elevii vor pierde nu doar aptitudinile tehnice, dar și o viziune globală asupra artei ca formă de exprimare și cunoaștere a lumii. Reducerea acestor ore va însemna, de asemenea, o scădere a capacității lor de a înțelege și de a aprecia diversitatea culturală, împiedicându-i să devină cetățeni conștienți și aprecianți ai patrimoniului vizual național și internațional.

4. Importanța educației plastice în formarea elevilor

Comunicarea vizuală, esențială încă din cele mai vechi timpuri (prin gesturi, mimică, simboluri vizuale), rămâne un mijloc fundamental de a transmite mesaje și de a înțelege lumea. De la hieroglifele egiptene, la imagini moderne pe internet, arta vizuală joacă un rol central în păstrarea memoriei și culturii umane. Imaginea, mai accesibilă și mai ușor de înțeles decât cuvintele abstracte, are o putere emoțională și sugestivă mult superioară. La copii, desenul este primul mijloc de comunicare și eliberează emoțiile, contribuind astfel la dezvoltarea gândirii și creativității lor.

Educația plastică este un domeniu esențial, ce nu doar dezvoltă creativitatea și sensibilitatea estetică, dar contribuie și la formarea unei gândiri critice și inovative. Prin conexiunile sale cu alte domenii, educația plastică ajută elevii să dobândească o viziune mai largă asupra lumii, să analizeze și să înțeleagă diferite domenii de cunoaștere.

În ceea ce privește interdisciplinaritatea, educația plastică se interconectează cu multe alte domenii, având beneficii esențiale în dezvoltarea elevilor:

- **Limba română:** Elevii învață să analizeze și să interpreteze imagini, o competență cheie în înțelegerea și comunicarea ideilor. De asemenea, educația plastică le dezvoltă imaginația, stimulându-le capacitatea de a exprima prin imagini idei și sentimente.
- **Matematica:** Educația plastică încurajează aplicarea conceptelor matematice, cum ar fi proporțiile și secțiunea de aur, în designul și arhitectura lucrărilor de artă.
- **Istoria:** Analiza operelor de artă le oferă elevilor o înțelegere mai profundă a trecutului, a influențelor culturale și a stilurilor istorice, contribuind la dezvoltarea gândirii analitice.
- **Geografia:** Studiul operelor de artă care ilustrează formele naturale ajută elevii să aprecieze diversitatea geografică și impactul acesteia asupra artei.
- **Biologia:** Studiul formei naturale în artizanat și ornamentală contribuie la dezvoltarea sensibilității ecologice și la înțelegerea conceptelor de sustenabilitate.
- **Științele:** Arta ajută la vizualizarea conceptelor științifice complexe, iar inovațiile tehnologice sunt adesea inspirate de abordările artistice.
- **Limbile străine:** Arta din diverse culturi îi ajută pe elevi să aprecieze diversitatea și să dezvolte abilități de analiză și comparație.
- **Filosofia/Psihologia:** Analizând lucrările de artă, elevii învață să înțeleagă complexitatea emoțiilor și comportamentelor umane.
- **Religia:** Arta a fost un mijloc fundamental de exprimare a spiritualității, iar educația plastică ajută elevii să înțeleagă acest aspect al culturii.
- **Muzica:** Atât arta plastică, cât și muzica sunt forme de exprimare a emoțiilor, iar educația în ambele domenii ajută elevii să înțeleagă diversitatea și complexitatea exprimării artistice.

Artele își găsesc locul în diverse concursuri educaționale, demonstrând importanța lor în dezvoltarea abilităților cognitive și creative ale elevilor. Iată câteva exemple de concursuri relevante:

1. **Olimpiada de Limba română - "Lectura ca abilitate de viață":** Elevii analizează afișe, stabilind conexiuni între formele vizuale și text, un subiect care dezvoltă gândirea vizuală și abilități de interpretare a mesajelor.

2. **Olimpiada de Limba română - "Cultură și spiritualitate românească"**: Elevii analizează imagini ale operelor de artă, contribuind la dezvoltarea aprecierii pentru patrimoniul cultural.
3. **Concursul "Memoria Holocaustului"**: Elevii realizează desene care reflectă tema Holocaustului, un concurs interdisciplinar ce combină desenul cu istoria. Este esențial să subliniem faptul că, deși resursele sunt adesea limitate, mulți profesori din domeniul educației plastice își dedică cu pasiune munca și reușesc să obțină rezultate remarcabile cu elevii lor. Aceste realizări se reflectă în participările la concursuri naționale și internaționale, expozițiile organizate în școli, dar și în implicarea activă a elevilor în proiecte creative. Aceștia sunt antrenați în realizarea de machete, afișe, fotografii, vestimentații, make-up, freze personalizate sau chiar în proiecte eco, demonstrându-și astfel nu doar talentul, ci și abilități esențiale pentru dezvoltarea lor profesională viitoare.

5. Rolul educației plastice în formarea competențelor-cheie

Uniunea Europeană recunoaște creativitatea și exprimarea culturală ca competențe esențiale pentru viitor, incluzându-le în cele 8 competențe-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții. Educația plastică nu doar că formează abilități tehnice, ci contribuie și la dezvoltarea sensibilității estetice și a capacității de a înțelege și interpreta diversitatea culturală. Reducerea importanței acestei discipline ar limita oportunitățile elevilor de a înțelege, aprecia și valoriza patrimoniul artistic și cultural, atât național cât și internațional.

De exemplu, fără o Educație plastică/Educație artistică adecvată, elevii nu vor înțelege cum diverse stiluri arhitecturale, au marcat dezvoltarea orașelor europene, inclusiv orașele românești. Nu vor recunoaște detaliile istorice și symbolismul din monumente precum Catedrala din Alba Iulia, cu influențele gotice și baroce, sau nu vor înțelege semnificațiile din spatele lucrărilor de artizanat și arhitectură tradițională românească. Lipsa acestei educații reduce legătura tinerilor cu identitatea lor culturală, iar acest lucru poate duce la o izolare față de propriile rădăcini și o apreciere superficială a moștenirii vizuale.

Mai mult, educația plastică ajută elevii să înțeleagă importanța lucrărilor emblematiche ale marilor artiști români, cum ar fi Constantin Brâncuși, al cărui „Coloana Infinitului” este un simbol nu doar al artei universale, dar și al spiritului românesc. Fără această educație, tinerii riscă să nu înțeleagă semnificația profundă a acestor opere, pierzând astfel o conexiune esențială cu istoria și identitatea lor culturală.

Reducerea orelor de Educație plastică/Educație artistică influențează și gândirea critică a elevilor, afectându-le capacitatea de a analiza și evalua mesajele vizuale din mass-media sau publicitate. Fără o înțelegere temeinică a limbajului vizual, tinerii devin vulnerabili la manipulări subtile prin imagini, care pot afecta percepția lor despre realitate și valorile societății. Într-o lume unde media vizuală joacă un rol central, capacitatea de a analiza critic simbolurile vizuale este crucială pentru formarea unei viziuni echilibrate și bine fundamentate asupra lumii.

În plus, educația plastică dezvoltă abilități de inovare și creativitate, competențe vitale pentru succesul în tehnologie, știință și alte domenii. De exemplu, în designul de produs sau arhitectură, inovarea vizuală este esențială, iar înțelegerea limbajului artistic permite dezvoltarea unor soluții inovative. Lipsa educației plastice contravine astfel viziunii strategice europene de a forma tineri capabili să facă față provocărilor profesionale ale secolului XXI, care necesită o combinație de gândire critică, creativitate și abilitatea de a naviga într-un mediu vizual complex.

6. Nevoia de suport pentru Educația plastică/ Educația vizuală în contextul reformei educaționale

- **Utilizarea tehnologiei** - în vederea pregătirii elevilor pentru provocările și oportunitățile unei societăți în continuă schimbare, propunem introducerea unor module de

învățare în domenii precum Photoshop, design grafic și alte tehnici de creație digitală, în cadrul liceului. Aceste competențe vor contribui nu doar la dezvoltarea abilităților artistice, dar și la formarea unor tineri capabili să integreze tehnologia în procesul lor creativ, astfel pregătindu-i pentru viața profesională. De asemenea, pentru a asigura calitatea predării acestor discipline, profesorii vor beneficia de cursuri de formare continuă în domeniul designului grafic și al utilizării instrumentelor digitale, astfel încât să fie mereu la curent cu evoluțiile tehnologice și să poată oferi elevilor cele mai bune resurse educaționale.

- **Atelierul de artă** - un alt obstacol major în promovarea educației plastice este lipsa unui atelier adecvat, care să permită desfășurarea activităților creative la standardele necesare. Fără un spațiu specializat, profesorii nu pot oferi elevilor oportunitatea de a învăța și de a-și exprima ideile prin artă. O soluție viabilă ar fi achiziționarea unui container dotat corespunzător, care să servească drept atelier mobil, echipat cu toate resursele necesare pentru activități artistice variate. Acest demers ar sprijini dezvoltarea educației plastice chiar și în școlile care nu dispun de un atelier propriu. Cu toate acestea, educația plastică rămâne, în multe cazuri, desconsiderată de autorități, iar reducerea numărului de ore riscă să o elimine complet din curriculumul liceal, limitând astfel oportunitățile elevilor de a-și exprima creativitatea într-un mod semnificativ.

- **Dreptul de a preda educație plastică și în învățământul primar**

În mod similar profesorilor de sport, limba engleză sau religie, care beneficiază de dreptul legislativ de a preda în învățământul primar, solicităm ca și profesorii de Educație plastică/Educație artistică să beneficieze de aceleași drepturi. Permițând acestora să predea la clasele de primar, am asigura o educație completă și echilibrată pentru elevi, stimulându-le nu doar abilitățile fizice, dar și creativitatea, gândirea critică și aprecierea esteticii. Educația plastică ar deveni astfel o componentă esențială în formarea unei personalități armonioase, pregătind tinerii pentru provocările unei societăți în continuă schimbare.

Astfel, am contribui la dezvoltarea unei generații de elevi nu doar bine pregătiți intelectual, dar și capabili să-și exprime ideile și sentimentele prin artă.

- **Extinderea Educației plastice/Educației artistice: o necesitate pentru viitorul elevilor**

Într-o lume aflată într-o continuă schimbare, creativitatea și gândirea critică sunt competențe esențiale pentru succes. Reducerea orelor de Educație Plastică/Educație Artistică ar limita dezvoltarea elevilor și le-ar afecta capacitatea de adaptare la cerințele societății moderne. Această disciplină nu ar trebui subestimată, ci, dimpotrivă, consolidată și integrată interdisciplinar pentru a asigura un echilibru educațional real.

PROPUNERE: 1 oră pe săptămână la liceu, în planul-cadru de învățământ

DISCIPLINELE LIMBA LATINĂ ȘI GREACĂ VECHĂ - PROFILUL TEOLOGIC, CULTUL ORTODOX

Propunere: alocarea a min. 1 oră în trunchiul comun pentru limba latină și greacă veche **Sau**

La filiera vocațională, profilul teologic, cultul ortodox, specializarea teologie ortodoxă, introducerea în CS fix a 1 oră de limba latină și a 2 ore de limba greacă veche, iar la cultul greco-catolic, specializarea teologie greco-catolică, introducerea în CS fix a unei ore de limbă greacă pentru toți anii de studiu și a unei ore de limba latină și la clasele XI și XII.

Argumente:

1. foarte mulți absolvenți au nevoie de studiul acestor discipline, mai ales dacă optează pentru un traseu universitar în domeniile: drept, medicină, litere, istorie, filozofie etc. pentru că le asigură o bază culturală și științifică;

2. tuturor elevilor de la aceste profiluri le va fi utilă studierea limbilor clasice, întrucât:
 - au un rol formator de necontestat în dezvoltarea gândirii logice, a spiritului critic și a capacității de sinteză, contribuind astfel și la formarea profilului absolventului;
 - vorbim o limbă romanică foarte apropiată gramatical de limba latină, facilitând înțelegerea limbii române în profunzime și, de asemenea, contribuind la învățarea celorlalte limbi romanice;
 - textele istorice, științifice, religioase, filozofice ale culturii occidentale au fost scrise în aceste limbi, iar în limba română este nevoie de traducerea și retraducerea lor;
 - libertatea de gândire și democrația sunt valori europene inseparabile de limbile clasice, acestea oferindu-le posibilitatea cunoașterii în evoluția lor;
 - în variate domenii de cunoaștere limbajele de specialitate se pot înțelege mai bine prin cunoașterea corectă a rădăcinilor cuvintelor provenite din limbile clasice.

DISCIPLINA ARTE, LA PROFILUL PEDAGOGIC

Propunere: Alocarea a min. 2 ore în trunchiul comun/ săptămână pentru disciplina „arte” la profilul pedagogic

- **În colegiile pedagogice**, disciplina „Arte” trebuie menținută cu **2 ore/săptămână**, astfel încât viitorii educatori și învățători să aibă competențele necesare în didactica artelor.
- **Se propune introducerea acestei discipline și în clasele a XI-a și a XII-a**, asigurând astfel o continuitate a educației artistice.

Propunerea privind alocarea orelor pentru Arte

Liceu	Clasa a IX-a	Clasa a X-a	Clasa a XI-a	Clasa a XII-a
Colegii pedagogice	2 ore	2 ore	2 ore	2 ore

Argument:

10. **Arta este o expresie fundamentală a umanității**
 - Încă din perioada preistorică, oamenii s-au exprimat artistic prin picturi rupestre, sculpturi și dans.
 - Cultura vizuală și muzicală joacă un rol esențial în înțelegerea istoriei și a civilizațiilor.
11. **Arta este esențială pentru comunicare și exprimare**
 - În societatea modernă, imaginea și sunetul sunt omniprezente în publicitate, cinematografie, fotografie, design și multimedia.
 - Disciplina „Arte” dezvoltă **competențe estetice, critice și creative**, necesare pentru interpretarea și utilizarea conținutului vizual și sonor.
12. **Educația artistică dezvoltă gândirea critică și creativă**
 - Arta permite elevilor **să își exprime ideile într-un mod unic și personal**.
 - Dezvoltarea creativității este un aspect-cheie în formarea unor profesioniști adaptabili și inovatori în diverse domenii.
13. **Arta contribuie la dezvoltarea personală și la bunăstarea psihologică**
 - Studiul artelor oferă o formă de expresie personală și un mijloc de **gestionare a emoțiilor și a stresului**.

- Muzica și artele vizuale sunt utilizate în **terapie și educație specială**, demonstrând impactul lor pozitiv asupra sănătății mentale.
- 14. Importanța artelor în educația pedagogică**
 - Viitorii educatori, învățători și puericultori au **nevoie de competențe artistice** pentru a putea preda muzica și artele plastice copiilor.
 - Reducerea numărului de ore pentru Arte în colegiile pedagogice ar afecta **formarea lor profesională**.
- 15. Nevoia de reintegrare a artelor în liceele tehnologice**
 - În trecut, elevii din aceste licee au fost **privați de educație artistică**.
 - Arta este importantă pentru toți elevii, indiferent de profil, deoarece contribuie la dezvoltarea lor estetică și culturală.
 - **Oferirea a cel puțin 1 oră/săptămână** este necesară pentru a oferi acces echitabil la educație artistică.
- 16. Arta este esențială în viața cotidiană**
 - Oamenii folosesc principii estetice în alegerea hainelor, decorarea locuinței și în arhitectură.
 - Lipsa educației artistice afectează **capacitatea de a face alegeri estetice informate**.
- 17. Educația artistică contribuie la dezvoltarea unui spirit civic și cultural**
 - Cultura artistică promovează **respectul pentru patrimoniul național și internațional**.
 - Studiarea istoriei artei și a muzicii permite elevilor să **înțeleagă și să aprecieze diversitatea culturală**.
- 18. Nevoia unei abordări coerente în planul-cadru**
 - În prezent, planul-cadru propune **o organizare care fragmentează și limitează studiul artelor**.
 - Elevii sunt împărțiți în două grupe, ceea ce **poate duce la confuzii și la pierderea interesului pentru artă**.
 - O organizare clară, cu un număr suficient de ore și cu un curriculum bine structurat, este esențială pentru eficiența educației artistice.

3. PLAN-CADRU DE ÎNVĂȚĂMÂNT PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL LICEAL (CICLUL INFERIOR CLASELE IX-X ȘI CICLUL SUPERIOR CLASELE XI-XII) DIN UNITĂȚILE ȘCOLARE ȘI CLASELE AFILIATE DIN CADRUL CENTRELOR DE DETENȚIE, CENTRELOR EDUCATIVE ȘI PENITENCIARELOR

Aria curriculară/ disciplina	Ciclul inferior						Ciclul superior					
	IX			X			XI			XII		
	TC	CD	CD EOȘ	TC	CD	CDE OȘ	TC	CD	CD EO Ș	TC	CD	CDEOȘ
I. Limbă și comunicare	5			5			5			5		
Limba și literatura română	3			3			3			3		
Limba	1			1			1			1		

moderna 1												
Limba moderna 2	1			1			1			1		
			0-1				0-1			0-2		0-2
II. Matematică și științe ale naturii	5			5			5			5		
Matematica	2			2			2			2		
Fizica	1			1				1-2			1-2	
Chimie	1			1								
Biologie	1			1								
			0-1				0-1			0-2		0-2
III. Om și societate	4			4			3			3		
Istorie	1			1			1			1		
Geografie	1			1			1			1		
Socio-umane- Educație pentru societate/ Psihologie/ Educație antreprenorială / Economie	1			1			1			1		
Religie	1			1			1			1		
			0-1				0-1			0-2		0-2
IV. Educație fizică și sport	2			2			2			2		
Educație fizică	2			2			2			2		
			1-2				1-2					
V. Arte	2			1								
Educație muzicală/ Educație vizuală/ Dans/ Teatru / Arta spectacolului			1-2				1-2			0-1		0-1
VI. Tehnologii	5			5			6			6		
Tehnologia informației și a comunicațiilor	1			1			1			1		
Pregătire teoretică de specialitate		3			3			4			4	
Laborator tehnologic		3			3			3			3	

Instruire practică săptămânală		4			5			6			7	
Stagii de pregătire practică CDL/nr sapt			30/2			30/3			30/4			30/5
			0-1			0-1			0-2			0-2
VII. Consiliere și orientare												
Consiliere și dezvoltare personală	1			1			1			1		
			0-1			0-1			0-2			0-2
Număr ore pe săptămână	30			30			30			30		
VIII. Terapii specifice și de compensare	4			4			4			4		
Terapii specifice și activități de recuperare și compensare	3			3			3			3		
Psihodiagnoză	1			1			1			1		

NOTE:

1. Clasa a IX -a Nr. de saptamani /an = 35 TC/CD + 2 saptamani stagiul de pregătire practică comasată CDL.
2. Clasa a Xa- Nr. de saptamani /an = 34 TC/CD + 3 saptamani stagiul de pregătire practică comasată CDL.
3. Absolventii clasei a X-a care opteaza pentru obtinerea unui certificat de calificare nivel 3 vor urma un stagiul de pregatire practica de specialitate cu durata de 720 ore.
4. Clasa a XI-a - Nr. de saptamani /an = 33 TC/CD + 4 saptamani stagiul de pregătire practică comasată CDL
5. Clasa a XII-a - Nr. de saptamani /an = 32 TC/CD + 5 saptamani stagiul de pregătire practică comasată CDL. Pentru acoperirea creditelor nivelului 4 de calificare (stabilite prin standardul de pregătire profesională), se va avea în vedere ca un număr suplimentar de ore, pentru ciclul superior al liceului, să reprezinte activitatea elevilor, desfășurată în sistem non-formal, pentru elaborarea proiectului, în vederea certificării.
6. Activitatea instructiv-educativă din învățământul special se compune din activitățile de predare-învățare-evaluare și activitățile de terapie (terapii specifice de corectare și compensare). Activitățile de Terapii specifice, de recuperare și compensare predate de profesori psihopedagogi absolvenți de psihologie, psihopedagogie, psihopedagogie specială, pedagogie etc. conform centralizatorului pentru învățământ special, cuprind ore de Psihoterapie/ Terapie ocupațională și orientare profesională / Terapie afectiv-

atitudinală și comportamentală și se desfășoară pe grupe de 2-3 elevi în cabinete specializate.

7. Rolul activităților de profesionalizare și calificare este acela de a-i pregăti pe elevi pentru situații de viață obișnuite, de a le forma și dezvolta competențe menite să le asigure o integrare socioprofesională pe piața muncii și pregătirea pentru o calificare ulterioară în funcție de nevoile actuale și posibilitățile instituționale, prin intermediul profesorilor și maiștrilor specializați, în ateliere școlare sau în parteneriat cu agenți economici.

IV. PUNCT DE VEDERE AL ASOCIAȚIEI PROFESORILOR DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT CU PRIVIRE LA PLANUL CADRU DE ÎNVĂȚĂMÂNT LA NIVEL LICEAL

Parcurgând numărul de ore alocate anumitor discipline, nu putem decât să constatăm că sunt multe semne de întrebare cu privire la modificările aduse planurilor cadru. A scoate ore de istorie, de geografie, a împuțina orele de limbi străine studiate, reprezintă un atac la cultura generală a poporului român, la identitatea națională a acestuia, dar și o negare a necesității de a integra românii în realitățile europene ale lumii de astăzi!

Constatăm că nici în această privință nu se respectă și nu se iau nici pe departe în considerare recomandările forurilor europene! Prin implementarea unor planuri cadru care conțin o singură oră de educație fizică pe săptămână, ministerul dovedește o lipsă de preocupare de neînțeles în ceea ce privește aplicarea politicilor publice privind sănătatea populației școlare, privind prevenirea abandonului școlar și integrarea socială a elevilor!

Dacă privim către sistemele de educație ale țărilor membre ale Uniunii Europene, din care și noi facem parte, vom constata că suntem singurii care alocă doar o oră de educație fizică și sport pe săptămână, în condițiile în care Uniunea Europeană recunoaște importanța educației fizice și a sportului în școli și a emis mai multe recomandări pentru promovarea unui stil de viață activ în rândul elevilor, printre care:

- **minimum 3 ore de educație fizică pe săptămână – Parlamentul European a recomandat ca toate statele membre să asigure cel puțin trei ore de educație fizică pe săptămână pentru toți elevii;**

- activitate fizică zilnică – pe lângă orele de educație fizică, UE promovează introducerea pauzelor active, a jocurilor și a activităților sportive extracurriculare pentru a încuraja mișcarea zilnică;

- Integrarea sportului în educație – UE susține ca sportul să fie utilizat nu doar pentru sănătate, ci și ca un instrument pentru dezvoltarea competențelor sociale, integrare și incluziune.

În Germania, sunt 3-4 ore pe săptămână în școala primară și 2-3 ore în gimnaziu și liceu, în Franța aproximativ 3 ore pe săptămână în învățământul primar și 2-3 ore în gimnaziu și liceu, Italia alocă 2 ore pe săptămână în școala primară și 3 ore în gimnaziu și liceu, în Statele Unite recomandarea este de cel puțin 150 de minute pe săptămână pentru școala primară și 225 de minute pentru gimnaziu și liceu, iar țările Nordice (Suedia, Norvegia, Danemarca) au introdus aproximativ 2-3 ore pe săptămână, dar cu un accent puternic pe activitatea fizică integrată în programul școlar. Exemplele pot continua, demonstrând foarte limpede diferența de abordare față de sistemul de învățământ românesc, unde se pare că alocarea numărului de ore din trunchiul comun are legătură doar cu interesele de moment ale unora sau altora dintre diriguitorii aflați vremelnic la conducere. Din păcate, modul în care au fost elaborate aceste

planuri cadru nu reprezintă o politică de stat solidă, predictibilă, aplicabilă pe termen lung, bazată pe argumente științifice și pe necesitățile reale ale elevilor.

Într-o lume din ce în ce mai sedentară, în care tehnologia domină viața cotidiană, alocarea unei singure ore de educație fizică pe săptămână în planul-cadru al liceelor reprezintă o măsură insuficientă și dăunătoare pentru dezvoltarea fizică și mentală a elevilor. Sportul nu este doar un mijloc de divertisment, ci o necesitate fundamentală pentru o viață sănătoasă și echilibrată. Creșterea numărului de ore de educație fizică este esențială pentru îmbunătățirea stării de sănătate, pentru sporirea performanțelor academice și pentru formarea unor deprinderi benefice pe termen lung.

Unul dintre cele mai puternice argumente în favoarea creșterii numărului de ore de educație fizică este impactul direct asupra sănătății elevilor. Organizația Mondială a Sănătății recomandă minimum 60 de minute de activitate fizică zilnică pentru copii și adolescenți, însă o oră pe săptămână în școli este departe de a îndeplini această cerință. Lipsa exercițiului fizic duce la obezitate, probleme cardiovasculare, afecțiuni ale coloanei vertebrale și scăderea imunității. În România, rata obezității infantile este în creștere alarmantă, iar un sistem educațional care nu prioritizează mișcarea agravează această problemă. Dacă elevii ar avea cel puțin trei ore de sport pe săptămână, riscul acestor afecțiuni s-ar reduce semnificativ.

Un alt aspect important este influența pozitivă a educației fizice asupra performanțelor școlare. Numeroase studii demonstrează că exercițiile fizice îmbunătățesc circulația sângelui către creier, contribuind la o mai bună concentrare, memorie și capacitate de învățare. De asemenea, sportul ajută la reducerea stresului și anxietății, ceea ce este crucial într-un sistem educațional tot mai competitiv. Dacă elevii sunt mai relaxați și mai motivați, rezultatele școlare vor fi mai bune, iar riscul de epuizare mentală va fi redus. Prin urmare, un program școlar care ignoră importanța mișcării poate avea consecințe negative asupra randamentului școlar al elevilor.

În sistemul educațional există încă Olimpiada Națională a Sportului Școlar, însă această competiție se află într-un pericol foarte mare, din mai multe motive:

1. Această competiție este aproape în totalitate lipsită de finanțare, etapele pe școală, locale, județene, interjudețene fiind cu totul rămase în grija participanților (elevi, părinți, profesori, școala participantă, care nu întotdeauna înțelege să acopere aceste sume necesare), deși cheltuielile sunt substanțiale: arbitraj, asistență medicală, premii, deplasare dintr-o localitate în alta, masa și cazare la fazele interjudețene.

2. Profesorii de educație fizică și sport sunt tot mai puțin motivați să participe la aceste competiții, deoarece de cele mai multe ori sunt nevoiți să își sacrifice timpul liber de la sfârșit de săptămână și nu o dată, ci luni întregi la rând, fără a fi plătiți pentru această activitate. Mai mult decât atât, vin cu bani de acasă pentru cheltuielile care țin de organizarea decentă a unei competiții sportive. În ultima perioadă, de la un an la altul, profesorii de educație fizică au rămas treptat fără niciun beneficiu în urma participării la competițiile școlare. Deși disciplina aceasta este una în care se pune un mare accent pe activitățile extrașcolare, în momentul de față participarea la competițiile școlare nu le mai oferă avantaje la fișa de gradație de merit, iar acordarea de ansambluri sau formații sportive a început să nu mai existe aproape deloc. Acest lucru va duce cu siguranță la compromiterea unei componente importante a educației fizice școlare – distrugerea competițiilor școlare prin neparticiparea profesorilor din lipsă de motivație. Propunem ca în noile planuri cadru să se reglementeze acordarea unor asemenea ore suplimentare, care să fie acordate doar profesorilor implicați, fără a mai fi nevoie de aprobarea inspectoratelor școlare, ci numai pe baza activității cadrelor didactice care participă cu elevii la activitățile acestea extrașcolare, atât de importante în educația holistică a tinerei generații. În acest context, al motivării profesorilor, se va putea impune ca fiecare dintre profesorii de

educație fizică să participe la măcar o ramură sportivă de echipă și minimum două individuale, în acest mod se poate menține organizarea olimpiadelor sportive școlare.

Fiindcă suntem la capitolul motivarea cadrelor didactice, considerăm că, dat fiind faptul că profesorii din Cluburile Sportive Școlare și din Liceele cu program sportiv se află în activitate pe tot parcursul anului școlar, inclusive în vacanțele elevilor și în zilele de sâmbătă și duminică, este necesar ca aceștia să fie recompensați pentru orele lucrate în aceste perioade!

Menținerea unei singure ore de educație fizică pe săptămână are efecte negative nu doar asupra sănătății, ci și asupra dezvoltării sociale și emoționale a elevilor. Mișcarea și practicarea jocurilor de grup joacă un rol crucial în formarea spiritului de echipă, în dezvoltarea autodisciplinii și în învățarea respectului față de reguli și colegi. Cu doar o oră pe săptămână, elevii nu au timpul necesar pentru a se implica în mod real în activități sportive, iar efectele pozitive ale mișcării devin aproape inexistente. În plus, mulți elevi își pierd interesul pentru sport, ceea ce duce la formarea unui stil de viață sedentar, cu efecte negative pe termen lung.

Pentru a combate aceste probleme, este esențial ca autoritățile din domeniul educației să aloce mai multe ore de educație fizică în planul-cadru al liceelor. Uniunea Europeană recomandă cel puțin trei ore pe săptămână, iar România ar trebui să urmeze acest model. O astfel de măsură nu doar că ar îmbunătăți sănătatea fizică și mentală a elevilor, dar ar contribui și la reducerea costurilor din sistemul de sănătate pe termen lung, prin prevenirea bolilor asociate sedentarismului.

În concluzie, educația fizică nu ar trebui privită ca o materie secundară, ci ca o componentă esențială a procesului educațional. O singură oră pe săptămână este insuficientă pentru a asigura beneficiile mișcării asupra sănătății, performanțelor academice și dezvoltării personale a elevilor. Autoritățile trebuie să recunoască importanța sportului și să mărească numărul de ore de educație fizică, oferindu-le astfel elevilor șansa de a avea un stil de viață activ și sănătos. Numai printr-o astfel de schimbare putem forma generații mai sănătoase, mai echilibrate și mai pregătite pentru viitor.